

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostili. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasednjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600

GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382

ČEČAD - Ul. Retori 28 - Tel. 0432/731190

1500 LIR POŠTNA PLAČANA V GOTOVNI SPED. IN ABB. POST. GR. 1/50%

**CISALPINA
GESTIONI** S.p.A.

investicijski skladi

pri

BCIKB

**BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA**

ČETRTEK, 13. APRILA 1995

Ali bomo kos novim časom?

BOJAN BREZIGAR

Le redkokdaj se zgodi, da se na urednikovi mizi nabere toliko pomembnih dogodkov naenkrat. Včerajšnji dan je bil zagotovo tak, saj smo imeli pred seboj kar štiri dogodke, ki so bili z novinarskega vidika Primorskega dnevnika vredni zelo velikega poudarka.

V palati deželnega sveta se je predsedstvo sveta srečalo s predstavniki slovenske manjšine. Govor je bil o številnih temah, najpomembnejša pa je obveza, po kateri naj bi se deželni svet zavzel, da bi Dežela kot predjem nakazala slovenskim kulturnim ustanovam finančna sredstva, čeprav jih država še ni zagotovila.

V Ljubljani je bila na obisku predsednica deželne vlade Alessandra Guerra; govorila je o cestnih in drugih povezavah, pa tudi o manjšini. Srečala se je s predsednikom države in z zunanjim ministrom ter s tem nadaljevala po poti zbliževanja, ki je ena osnov deželne politike.

V Bruslju so dokončno odobrili brezcarinsko finančno cono off-shore za Trst, kar daje mestu novega zagona in odpira nove možnosti pri njegovem povezovanju z državami nekdanje vzhodne Evrope.

Popoldne je obiskal Trst kandidat levega centra Romano Prodi, požel je veliko odobravanje, ko je govoril o Trstu pa je tudi on kot edino možnost nakazal odpiranje mesta svojem naravnemu zaledju, in v ta kontekst vključil tudi vprašanje slovenske manjšine.

Verjetno je res naključje, da se je vse to zgodilo na isti dan. Nedvomno pa so vsebinsko pomemben pokazatelj premikov v smer, za katero se Slovenci v Italiji opredeljujejo že desetletja. Res, živimo v času, ki se tako naglo spreminja, da ga s težavo dohitevamo. In prav v tem smo verjetno sibi: z razvejano analizo vseh svojih težav (v deželnem svetu) res ne moremo zamoriti nam naklonjenih razprav, po drugi strani pa nas je premalo tam, kjer bi morali biti (na pomorski postaji), na nove izzive (off-shore) pa menda sploh nismo pripravljeni, čeprav imamo za to verjetno alibi. Sedaj je čas, da se aktivno vključimo v nove tokove, da prilagodimo razmišljanje in odnose novim potrebam. Casi se spreminjajo, sedaj so nam očitno bolj naklonjeni, vendar to samo ne bomo zadostovalo, če ne bomo tudi mi postali subjekt v koraku s časom: to, kar trdimo, da želimo biti, a očitno še ne znamo biti v zadostni meri.

Sarajevo spet tolčejo granate

SARAJEVO - Na Sarajevo so tudi včeraj padale granate. Ena je pred železnico postalo ranila sedem oseb. Izvedenci Unproforja (na sliki AP) so ugotovili, da je bila 82-milimetrska, minomete takega kalibra pa bi morali Srbi umakniti z območja 20 kilometrov od Sarajeva že pred enim letom. Aktivni so bili tudi ostrostrelci, ki so lažje ranili bolonjskega fotoreporterja Maurizia Cuccia. Predstavniki skupine za stike pa so včeraj odpovedali obisk v Sarajevu, ker srbska vojska ni hotela jamčiti za varnost njihovega letala.

Reforma pokojnin je od včeraj bližja

RIM - Vlada, sindikati in Confindustria so včeraj podpisali tehnični dogovor o dopolnilnem pokojninskem zavarovanju, ki je za četrta točka pokojninske reforme, potem ko so bili doseženi sporazumi o preureditvi bilanc, o invalidskem skrbstvu in prenosu pokojnin. Načelni sporazum bo morala vlada po popolnitvi nekaterih manjših vrzeli spremeniti v zakon, njegov temeljni namen pa bo dopolniti javni pokojninski sistem, kakršen bo nastal po reformi sedanjih pokojnin in ki bo gotovo skromnejši.

Na 2. strani

OBVEZA PREDSEDSTVA DEŽELNEGA SVETA IN NAČELNIKOV SVETOVALSKIH SKUPIN

»Stvarna pomoč Slovincem v Italiji«

Prodija sta podprla tudi Illy in Magris

TRST - Romano Prodi se je včeraj predstavil tržaškemu občinstvu na najboljši možen način: predstavil ga je senator Magris, podprl ga je župan Illy, se najpomembnejše pa je dejstvo, da se je na srečanju s kandidatom leve sredine za predsednika vlade zbralo res veliko število Tržacanov, med temi mnogo mladih. Prodi je govoril o srevilnih temah, tudi o vprašanjih lokalnega značaja in v zvezi s tem poudaril, da je prihodnost Trsta predvsem v odpiranju srednji Evropi.

Na 5. strani

TRST - Predsednik deželnega sveta Giancarlo Cruder, podpredsednik Milos Budin in načelniki svetovalskih skupin so včeraj sprejeli predstavništvo Slovincem v Italiji. Najvisji predstavniki deželne skupščine so soglasali za zahtevo manjšine, naj deželna uprava v doglednem anticipira državna sredstva za potrebe slovenskih kulturnih ustanov, ki se soočajo z zelo hudo krizo.

Na srečanju (na sliki Foto KROMA) je tekla beseda tudi o velikih zamudah in birokratskih zaprekah, ki so spremljale dosedanje razdeljevanje sredstev za manjšino. O volilnem zastopstvu Slovincem v deželnem svetu pa bo stekla razprava v prihodnjih dneh in to na osnovi dokumenta, ki ga je pripravil izvedenec za ustavno pravo Sergio Bartole.

Cruder, Budin in kolegi so včeraj sprejeli tudi predstavništvo italijanske manjšine v Sloveniji in Hrvaški. V obeh primerih je slo za zelo koristni in dobrodošli srečanja.

Na 3. strani

Evropa dovolila uresničitev tržaškega centra off-shore

TRST - Trzasko gospodarske in (nekateri) politične kroge je včeraj razveselila novica, da je Evropska komisija po dolgotrajnih pogajanjih z rimsko vlado končno pristala na uresničitev finančno-zavarovalniškega centra off-shore v Trstu. Center bo namenjen poslovanju z vzhodnoevropskimi državami, tako seveda tudi z novimi republikami v bivši Jugoslaviji, bruseljska odločitev pa je nedvomno povezana z okolščino, da je sedanja italijanska vlada umaknila veto na pridruženost članstvo Slovenije

pri Evropski zvezi. Zunanja ministrica Susanna Agnelli je dogodek označila kot izredno priložnost za Trst.

Evropska komisija je sicer naložila nekatere omejitve: prvih pet let bo off-shore posloval v poskusnem režimu, davčne olajsave za podjetja znotraj centra ne bodo presegle 65 milijard lir, celoviti obseg posojil ali investicij, ki jih bo omogočal brezcarinski režim, pa ne bo smel prekositi 3, 5 milijarde ekujev (dobrih 7.000 milijard lir).

Na 3. strani

LJUBLJANA / ALESSANDRA GUERRA PRI THALERJU IN KUČANU

Govorili so o manjšinah in o cestnih povezavah

LJUBLJANA - Predsednica deželne vlade Furlanije-Juljske krajine Alessandra Guerra je bila včeraj na uradnem obisku pri slovenski vladi na povabilo zunanjega ministra Zorana Thalerja. S prejel jo je tudi predsednik Milan Kučan.

Na srečanju je bil govor predvsem o cestnih, železniskih in telematskih povezavah preko Slovenije proti vzhodu; te povezave so zelo pomembne tudi za gospodarski razvoj Furlanije - Juljske krajine. V središču pozornosti so bili tudi problemi slovenske manjšine. V popoldanskih urah je Guerovo, ki jo je na obisku spremljal odbornik Degano, sprejel tudi ljubljanski župan Dimitrij Rupel.

Na 19. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Predvolilna kampanja

Marco Pannella in Silvio Berlusconi sta zaničala spor, toda napetosti v Kartelu ne popuščajo. Levica se razdvaja ob Prodijevi kandidaturi.

Stran 2

Danes nov sestanek o železami

Minister za industrijo Alberto Clò bo danes seznanil trzasko delegacijo z usodo škedenjske železarne, za katero se potegujeta Luigi Lucchini in družba Bolmat.

Stran 4

Novi protesti glede združevanja šol

Odlok o združitvi nizjih srednjih šol Fr. Erjavca in Fr. Levstika s solama I. Cankarja pri Sv. Jakobu in S. Kosovela na Opcinah je izzval nove protestne izjave.

Stran 5

Slovenska konzulta v Gorici

Po večmesečnem odlašanju je goriska občinska uprava končno začela postopek, ki naj bi privedel do imenovanja članov Konzulte za vprašanja slovenske manjšine.

Stran 9

Onesposobljena tolpa Bosancev

Videmski karabinjerji so izsledili in aretirali tolpo Bosancev, ki je na Videmskem prekupevala z orožjem in z mamili in priskrbela ponarejene dokumente ilegalnim pribežnikom.

Stran 10

POKOJNINSKA REFORMA / NA SREČANJU MED VLADO, SINDIKATI IN CONFINDUSTRIO

Dosežen tehnični sporazum o uvedbi dopolnilnih pokojninskih skladov

Ostaja še nekaj odprtih vprašanj, vendar prevladuje zadovoljstvo - Globalna reforma po volitvah

RIM - Kot je bilo predvideno, so vlada, sindikati in Confindustria včeraj dosegli sporazum o novem zakonu za dopolnilno pokojninsko zavarovanje. Odobrili so namreč dokument o kriterijih, ki bodo urejali dopolnilno skrbstvo, glede upravljalcev pokojninskih skladov pa so bili odpravljene omejitve za zavarovalne družbe, kar pomeni, da jih bodo lahko pod enakimi pogoji upravljale banke, borzne posredniške družbe, zavarovalnice itd.

Sporazum sicer pušča še nekaj odprtih vprašanj, kot npr. določitev ravni, do katere bo mogoče prispevke za dopolnilno zavarovanje odbiti od obdavčljive osnove, in razjasnitev odnosa med zaprtimi in odprtimi skladi. Okvirni sporazum pa je po soglasni oceni sogovornikov pomemben korak na poti do splosne pokojninske reforme, v zvezi s katero je premier Dini včeraj potrdil, da bo vlada predstavila svoj osnutek takoj po volitvah 23. aprila.

Toda kaj v bistvu pomeni dopolnilno pokojninsko zavarovanje? V vladinem dokumentu je zapisano, da gre za nujno dopolnilo nega pokojninskega sistema, kakršen bo po strukturni reformi. To praktično pomeni, da bo treba glede na to, da bodo bodoče pokojnine nujno nižje od sedanjih, zascititi dohodke bodočih upokojujencev, kar se bo zgodilo prav z ustanovitvijo neobveznih dopolnilnih pokojninskih skladov. Ti bodo namenjeni tako javnim kot zasebnim odvisnim delavcem, samostojnim delavcem in tudi članom zadrug, ki delajo v njih. V zasebnem sektorju bodo skladi financirani delno z denarjem, ki ga podjetja oddvajajo za odpravnine (2%) in delno z dodatnim prispevkom delavcev in podjetij (2%). Na področju samostojnega dela bo slo v sklade 6% prijavljenega dohodka podjetnika, medtem ko za člane zadrug in za javne nameščence za zdaj ni predviden noben prispevek.

Premier Lamberto Dini s sogovorniki v palači Chigi (Telefoto AP)

Predlogi za zaposlovanje

RIM - Poleg dokumenta o kriterijih za uvedbo dopolnilnih pokojninskih skladov, je vlada včeraj predložila sindikatom in Confindustriji tudi ukrepe, ki jih namerava sprejeti za pospeševanje zaposlovanja in torej za boj proti brezposelnosti. Temelji na petih okvirnih usmeritvah in v sintetični obliki predvideva: reformo zaposlovalnih služb in preureditev discipline za področje zaposlovanja; modernizacijo discipline o delovnih razmerjih z namenom, da bi cim bolj olajšali stik med ponudbo in povpraševanjem po delu; okrepitev politike socialno koristnega dela; okrepitev posegov za poklicno usposabljanje; usklajevanje med ministrstvi za delo, za proračun in za zaklad, da bi dosegli večjo zaposlitveno učinkovitost različnih javnih uprav. V okviru teh smernic namerava vlada med drugim poseči tudi za racionalizacijo sistema gnotnega spodbujanja novih zaposlitev, spremembe pa napoveduje tudi na področju termenskega dela, vaještva, prakse za poklicno usposabljanje in usmerjanje ipd.

Za zaposlovalne službe vladin dokument predvideva močno decentralizacijo in vzporedno okrepitev deželni zaposlovalni struktur, v parlamentu pa bo za prosila za pooblastilo, na osnovi katerega bi v roku šestih mesecev preuredila normativ o vključevanju v delo in o javnih službah za posredovanje med povpraševanjem in ponudbo dela. Poseben normativ bo namenjen zasebnemu posredovanju med ponudbo in povpraševanjem, za spodbujanje zaposlovanja s skrajšanim delovnim časom pa bo vlada rezervirala poseben delež v skladu za zaposlovanje. Za delovne pogodbe za določen čas namerava vlada pripraviti nov zakon, ki bo upošteval potrebo po večji proznosti dela, posebna pozornost pa bo v tem okviru namenjena sibejšim družbenim slojem in mladim.

Vlada je v dokument o zaposlovanju zapisala tudi pomembno potrditev osrednje vloge kolektivnih delovnih pogodb, ki bi jih marsikdo v Italiji rad kar ukinil. Včerajšnjemu soočanju med vlado in sindikati na rob naj dodamo, da sta premier Dini in minister za delo Treu potrdila svoje soglasje za ohranitev popolne avtonomije samostojnih skrbstvenih zavodov, vendar sta tudi opozorila, da bodo morali v tem primeru tudi sami skrbeti za kritje morebitnih primanjkljajev v prihodnosti. Dini je pri tem dodal, da vlada o tem vprašanju se ni sprejela dokončnega stališča, da pa vsaj kar zadeva novinarje vlada ni v nobenem dokumentu postavila pod vprašaj njihove skrbstvene avtonomije.

RIM / PREDVOLILNA KAMPANJA ZA DEŽELNE VOLITVE

Vsedržavni problemi v ospredju

Prodijeva kandidatura razdvaja levo sredino

RIM - Volilna kampanja zadeva deželne volitve, pozornost vseh pa je namenjena povolilnemu obdobju in predcasnim političnim volitvam, ki bodo najpozneje jeseni. Glavna tema volilne kampanje in razmišljanja v levosredinskem taboru je kandidatura Romana Prodijsa za premiera. Proti tej kandidaturi so se v zadnjih dneh izrekli Zeleni, ki trdijo, da je kandidatura sad tajnistev in ni bila izbrana s primarnimi volitvami. In nekaj pomislekov je o Prodijski kandidaturi izrekel tudi tajnik levega dela Ljudske stranke Gerardo Bianco, ki je v Milanu izjavil, da se za Prodijsko zmago ne bo boril na življenje in smrt.

Stalisci sta izzvali precej negodovanja in včeraj je Mario Segni sklical v Rimu sestanek komponent levosredinskega zavezništva, na katerem naj bi razblinili dvome. »Tako po volitvah bomo precucili oblike vsaj posredne izbire premierskega kandidata,« je povedal po srečanju Segni. In predsednik poslancev Ljudske stranke Nino Andreatta je takoj popravil svojega tajnika, ces »potrebno je izbrati liderja, kot se dogaja v vseh zrelih demokracijah«. Andreatta je sicer priznal, da stranka formalno se ni potrdila Prodijske kandidature, »toda na bazi so se ljudje že opredelili za profesorja iz Bologne«. Za izbiro liderja se je zavzel tudi predstavnik Demokracije stranke levice Cesare Salvi, po katerem je soglasje za Prodijsko kandidato precejšnje, ceprav bo »po deželnih volitvah treba poiskati na-

cin, da bo Prodijska institucija imela demokratično legitimnost. Oblikovati bo treba dokončno koalicijsko in program, s katerim se bo leva sredina predstavila volilcem«.

Segnijsva poteza pa kljub vsemu ni prepricala Gerarda Bianca, ki je iz Milana posvaril pred »nevarnostjo drsece predsedniške republike«. Po njegovem mnenju ni tako pomembno, da koalicija izbere kandidata za premiera, ampak da jasno ohrani ustavni okvir. »Liderja ne sme nakazati tajnik stranke, ampak ga mora izbrati kongres,« je menil Bianco.

Koordinator Zelenih Carlo Ripa di Meana pa je poslal partnerjem levosredinskega zavezništva predlog, ki naj bi resil vprašanje izbire premiera. Liderja in volilni program naj bi izbrali na konvenciji s 5.000 delegati, ki bi jih izbrali s primarnimi volitvami v volilnih okrožjih za zbornico. Za delegate naj bi lahko glasoval vsak volilni upravičenec, ki bi podpisal izjavo, da bo volil za koalicijo in bi plačal članarino. Kandidature za premiersko mesto naj bi predložili vsaj 90 dni pred volitvami, veljavne pa naj bi bile, ce bi jih podprlo vsaj 5.000 volilnih upravičencev.

V staliscu Zelenih je beneski zupan Massimo Cacciari videl odsev sindroma levice, »ki rada skodi sama sebi«, koordinator Demokratov Willer Bordon pa je Zelene pozval, naj ne zaostrujejo napetosti. »Misliti moramo na volilno zmago, ne na to, kako skoditi sami sebi,« je dejal Bordon.

Pannella in Berlusconi zanikata spor - Casinijsvo svarilo Kartelu

RIM - Casopisna poročila o ostri polemiki med Silvio Berlusconiem in Marcom Pannello je razburila Kartel svoboscina. Tako Pannella kot Berlusconi sta zanikala spor in novinarjem ocitila, da so povsem izkrivili besede in smisel izjav obeh politikov.

»Gre za povsem izmisleno zgodbo, zgleden primer dezinformacije,« je menil Berlusconi. In Pannella se je nad novinarje spravil s svojo obicajno ihto ter napovedal ovadbe za porocevalce in odgovorne urednike vseh casopisov. Toda nekaj napetosti je najbrz le bilo, ce je glasnik Forza Italia Antonio Tajani takoj dodal, da je bil Berlusconijsav stavek na racun Pannelle saljiv in izrecen v saljivem okviru.

Na strnjnost Kartela svoboscina je prisegal tudi drugi clovek v Nacionalnem zaveznistvu Maurizio Gasparri, ki pa je izzval jezo Pannellovega somisljenika Marca Taradasha. Predsednika parlamentarne nadzorne komisije je razhudilo zlasti dejstvo, da je Gasparri predlagal izkljucitev iz bodočih seznamov kandidatov nekaterih poslancev, ki niso povsem v skladu z usmeritvijo Kartela, kot je na primer Tiziana Maiolo. »Tudi v kartelu bi nas rad kdo podemokristjanil,« se je hudoval Taradash.

V intervjuju za tednik Epoca je Berlusconi dejal, da Kartel ne namerava povzrociti ustavne krize. V primeru zmage desnicarske koalicije bodo predcasne politične

volitve najbrz v kratkem casu in ne bodo potrebne posebne pobude. »Ocitno pa je, da bomo nekaj moralni ukreniti, ce se bo nadaljevalo sedanje stanje brezpravja,« je menil Berlusconi.

Toda vsi v Kartelu niso prepričani v strnjnost zavezništva. Voditelj Krscanskega demokratskega centra Pierferdinando Casini je poudaril, da Kartel tvega poraz

na deželnih volitvah, ce ne bo bolj uglasen z volilci. Prav zaradi tega se mu zdi potrebno, da Kartel poglobi krajevno problematiko in vprašanje federalizma. In k razmisleku je sopotnike Kartela povabil tudi liberalec Raffaele Costa, po katerem se mora zavezništvo bolj posvetiti problemom in za nekaj casa opustiti zahtevo predcasnih volitev.

Emilio Fede tvega zatemnitev TG4

RIM - Televizijski dnevnik TG4 in njegov odgovorni urednik Emilio Fede tvegata zatemnitev, ce ne bosta spoštovala določil vladnega odloka, ki zagotavlja med predvolilno kampanjo vsem strankam enake izhodiščne možnosti. Tako je sporočil včeraj urad garant za založništvo in televizijsko dejavnost Giuseppe Santaniello.

Santaniello, ki je sicer ocenil vladni odlok kot težko uresničljiv, je pred nedavnim zasolil 50 milijonov lir globe voditelju oddaje »Tempo reale« Micheleju Santoru, ker je med oddajo eden od udeležencev povedal, da bo v Padovi volil proti kandidatu Kartela svoboscina. Fedeju pa jamstvenik za založništvo ocita, da je med dnevnikom 27. in 28. marca krsil določil odloka, ker je odmeril

dalec prevec prostora voditelju Forza Italia Silviu Berlusconiju. Prvo opozorilo je Santaniello izdal 7. aprila, drugega pa včeraj.

V včerajšnjem opozorilu garant ocita Fedeju poleg prevelike pozornosti do Berlusconijskega tudi neprimeren vedenje. Odlok namrec prepoveduje voditeljem oddaj in reziserjem obnašanje, iz katerega bi bila razvidna njihova politična pripadnost, ker je po vladni oceni to lahko prikrita propaganda in posredno vpliva na svobodo volilca.

V primeru novih kršitev Santaniello grozi z zatemnitvijo dnevnika. Ves cas »zatemnjene oddaje« pa mora biti na ekranu napis, ki pove, da gre za prepoved, ki jo je odločil garant zaradi kršitve odloka o »par condicio«.

RUSKI MINISTER V RIMU

Kozirjev in Agnellijeva za okrepitev sodelovanja

RIM - Sef ruske diplomacije Andrej Kozirjev se je med obiskom v Italiji včeraj sestal z državnim poglavarjem Oscarjem Luigiem Scalfarom in z zunanjo ministrico Susanno Agnelli, danes pa se bo sesel se s predsednikom vlade Lambertom Dinijem.

Z Agnellijevo je obravnaval nujno po nadaljnjem zboljanju dvostranskih odnosov, sicer pa sta govorila o perecih mednarodnih problemih, o možnosti raztegnitve zveze NATO, glede cesar je po mnenju Kozirjeva potreben se dodaten razmislek, ter o prihodnjem zasedanju skupine sedmih najbogatejših držav v Halifaxu. Glede zgočih kriznih zarišč, zlasti Bosne in Cecenije, sta se Agnellijeva in Kozirjev dogovorila za umestitev posebnih delovnih skupin.

Predsednik republike Scalfaro, ki mu je Kozirjev posredoval Jelcinove pozdrave, bo 9. maja obiskal Moskvo.

TRST / DOBRI DVE LETI PO ZAČETKU POGAJANJ Z ITALIJANSKO VLADO

Evropska zveza vendarle odobrila tržaški off-shore

Namenjen bo izključno poslom z vzhodnoevropskimi državami

TRST - Evropska komisija je prizgala zeleno luc za uresničitev mednarodnega centra za finančne in zavarovalniške posle off-shore v Trstu. Dobri dve leti po začetku pogajanj z rimsko vlado je torej Evropska zveza spoznala, da pomoč, ki jo namerava Italija nameniti razvoju tovrstnih poslov z vzhodno Evropo, ne bo v nasprotju z načeli o svobodnem trgovanju. Da pa vseeno ne bi prišlo do motenj na trgu finančnega servisiranja, je bruseljska komisija odredila, da bo moral doseči znesek davčnih olajšav podjetjem znotraj off-shorea največ 65 milijard lir in da celoviti obseg posojil ali investicij, ki jih bo omogočal posebni režim, ne bo smel preseči 3, 5 milijarde ekujev, kar ustreza nekaj več kot 7.000 milijardam lir. Taksna pomoč bo namenjena, kot že rečeno uvodoma, izključno poslovanju z evropskim vzhodom, veljala pa bo samo prvih pet let po odprtju centra. S pomočjo slednjega naj bi bistveno prispevali k obnovi po vojni prizadetih območij v bivši Jugoslaviji.

Zadovoljstvo v Trstu in na deželni ravni

TRST - Vest, da se je Bruselj odločil izgladiti pot off-shoreu, je navdala z zadovoljstvom krajeve gospodarske in politične kroge. Med prvimi so nanjo reagirali zupan Riccardo Illy, predsednica deželne vlade FJK Alessandra Guerra, deželni svetovalski skupini DSL in Ljudske stranke, državni poslanec Sergio Coloni in predsednik Trgovinske zbornice Adalberto Donaggio.

Predsednica Guerra je za novico zvedela med obiskom v Ljubljani in izrazila željo, naj bi se z olajšavami off-shorea okoristila tudi Slovenija.

Milos Budin in Renzo Travanut (DSL) vidita v bruseljski potezi potrditev ene izmed najpomembnejših točk v zakonu za razmah obmejnih območij iz leta 1991, za kar gre zasluga takratnim parlamentarcem in članom deželne skupščine. Ob tem dodajata, da bo uresničitev off-shorea podkrepila mednarodno vlogo Trsta, hkrati pa dokazala pravi-

vilnost odločitve zdajšnje italijanske vlade, da umakne veto na pridruženost članstvo Slovenije pri Evropski zvezi.

Bruno Longo (LS) ocenjuje dogodek kot izjemno priloznost za družbeno-gospodarski razvoj Trsta in dezele ter izraza željo, naj bi omejitve, ki jih postavlja Evropska komisija, ne okrnile veljavnosti in uspešnosti načrtovanega centra.

Bivši podtajnik KD Coloni opozarja, da ne gre tritati casa, zato naj vlada takoj izda odlok o izva-

janju. Adalberto Donaggio kot predsednik ustanove, ki bo skupaj z Dezelom in lusko ustanovo upravljala off-shore, poziva družbene, politične in gospodarske sile, naj enotno nastopijo za uresničitev centra.

Oglasila se je tudi zunanja ministrica Susanna Agnelli rekoč, da je ta dogodek za Trst izrednega pomena.

G L O S A

Neizbrisni madež kvizlinštva

JOZE PIRJEVEC

Prejšnji petek so nekateri sodelavci Svetovnega slovenskega kongresa organizirali okroglo mizo o spravi, na katero so povabili tudi mene. Udeležil sem se je predvsem zato, ker sem želel slisati, kako bo izvenela debata o temi, ki jo v Trstu bolj malo obcutimo, v Ljubljani pa je se vedno aktualna. Na Trzaskem pač ne more biti debate, da sta fasizem in nacizem zlo, sodelovanja s katerim ne more opravičiti noben strah pred ateističnim komunizmom. Kakor pravilno ugotavlja katoliška cerkev, je treba pri tem ločiti med grehom in gresnikom. Do prvega ni mogoče imeti popuščanja, do drugega pa moramo biti, predvsem v zavesti lastne grešnosti, vedno pripravljeni na dialog, na človeško besedo. V tem duhu sem šel v Ljubljano in na okrogli mizi tudi spregovoril. Vprašanje odnosa, ki ga je zavzeti do kolaboracionistov in kvizlingov, sem rekel, se ne postavlja v nobeni zahodnoevropski državi, ki je v času druge svetovne vojne poznala ob odpravnem gibanju tudi ta pojav. Na Norveškem, da navedem primer, ki ga najbolj pocnam, ni debate, da so lokalni »domobranci« narodni izdajalci, o rehabilitaciji katerih ne more biti niti govora. Pri nas so razmere drugačne pač zaradi tega, ker je OF vodila Komunistična partija, ki je v letih po zmagi slovenskemu narodu nadela prisilni jopice svoje diktature. Tega dejstva pri ocenjevanju dogodkov seveda ne gre spregledati. Ne smemo pozabiti, da so bili komunisti po svoje prav tako v službi tujih oblasti in interesov kakor domobranci in da so bili odvisni od režima, ki je bil sicer v svoji ideologiji bolj sprejemljiv od nacističnega, v svoji praksi pa njemu nadvse podoben. Ne gre spregledati, da je sama OF nastala v skladu z direktivami, ki so prisile iz Moskve se avgusta 1940, in ki so jugoslovanskim komunistom povsem jasno narekovala, kakšna naj bo njihova taktika v primeru napada nacifasističnih sil. Z druge strani pa bi bilo krivično do voditeljev slovenske komunistične partije, kljub vsem napakam in celo grozodejstvom, ki so jih storili med vojno in po njej, če bi jim očitali, da so bili samo slepo orodje moskovskega diktatorja in njegovega jugoslovanskega vikarja - Josipa Broza Tita. Treba je reči se kaj več, treba je priznati, da sta se jugoslovansko odpornost in revolucija ra-

zvijala na način, ki Moskvi pogosto ni bil pogodu, in da je bilo torej slovensko odpornost, ki Titu ni bilo vsek, drugačnost v drugačnosti, kar je že v letih med vojno napovedovalo konfliktni odnos Slovenije do Jugoslavije. Slovensko odpornost je prav zaradi svoje državotvorne vsebine imelo poteze, ki jih ni mogoče odpraviti samo kot izraz komunistične sle po moči, in je zaradi tega postalo vrednota, ki je preživela komunizem in bi jo morali sprejeti vsi Slovenci. Kajti, če je povsod res, da imajo zmagovalci vedno prav, je v našem primeru to dvakrat res. Z zmago nad nacifasisti se slovenski narod ni postavil samo na stran tiste civilizacijske izbire, na kateri sloni današnji svet ali vsaj njegov najboljši razviti del, temveč je tudi ustvaril pogoje za svoje preživetje in uveljavitev. Na podlagi zgodovinskega ocenjevanja je torej treba priznati, da sprava ni mogoča, preprosto, ker ni mogoče, ne glede na vse olajševalne okoliščine, odvezati domobrance od krivde, da so sodelovali s fasističnim in nacističnim trinitvom. Sprava je mogoča na povsem osebnih ravni in imenu krščanskih vrednot kesanja in odpustanja, ki pa so stvar moralne in intelektualne zrelosti vsakega posameznika.

Moram reči, da te besede avditorija (srednja starost katerega je bila okrog sedemdeset let), niso ravno navdusile. Pa tudi besede, ki so jih izrekli nekateri drugi udeleženci okrogle mize, Spomenka Hribar, Boris Pahor, Janko Pleterški, niso prepricale. Diskusija, ki je sledila in je bila emotivno nadvse napeta, pa me je prepricala predvsem o enem: da se počutijo ljudje, ki jih je prizadela tragedija domobranstva, zrtev velike zarote in krivice, svoje tragedije pa ne zmorejo presoditi v luči preprostega vprašanja: kaj bi bilo z nami Slovenci, kaj bi bilo z Evropo, kaj bi bilo s krščanstvom, ko bi Hitler zmagal?

TRST / STALIŠČE PREDSEDNIKA DEŽELNEGA SVETA NA SREČANJU Z MANJŠINO

Deželna uprava naj anticipira sredstva za Slovence v Italiji

TRST - Dezelna uprava bo morda anticipirala državna sredstva za kulturne ustanove slovenske manjšine v Italiji. Za ta ukrep so se zavzeli predsednik deželne sveta Giancarlo Cruder, njegov namestnik Milos Budin ter načelniki svetovalskih skupin, ki so včeraj sprejeli predstavništvo Slovencev. S tem srečanjem (njegov pobudnik je bil Budin) je predsedstvo deželne skupščine pričelo izvajati politične sklepe, ki jih je predsednik Cruder sprejel na nedavnem srečanju s predsednikom slovenskega parlamenta Jozefom Skolcem. Manjšinskemu vprašanju bo deželni svet posvetil eno izmed prihodnjih sej.

Martin Breclj (SSk), Viljem Cerno (Slovenci na Videmskem), Marija Ferletić (SSO), Ravel Kodrić (DSL), Klavdij Palčić (SKGZ) in Marino Pečenik (Demokratski forum) so gostitelji - tudi iz različnim zornih kotov - osvetlili razne težave, s katerimi se soočajo Slovenci. Ze »zgodovinskimi« težavam v zvezi z zakonsko zascito, ki stoji na mrtvi točki, so se v zadnjem času pridružila še druga neresena vprašanja, začeni s hudo finančno krizo, ki pesti manjšinske kulturne ustanove.

Predsednik Cruder bo glede tega posegel pri deželni vladi, naj anticipira državna sredstva za manjšino, o katerih teče razprava v poslanski zbornici. Sodeč po poteku dogajanj v poslanskih komisijah, namerava parlament dodeliti Slovincem za tekoče leto sedem milijard lir, za dokončno odločitev pa je potreben državni zakon. Cruder je bil pri tem precej optimist, da bo ta zakon cimprej odobren pa bo deželni svet neposredno posegel pri vseh parlamentarcih iz Furlanije-Juljske krajine.

V pričakovanju parlamentarnih sklepov je sedaj na potezi dezelna vlada, ki po mnenju nekaterih udeležencev včerajšnjega srečanja, precej odmaknjeno in površno spremlja manjšinska dogajanja. Za anticipacijo sredstev za manjšino se lahko deželni svet posluži bližnjih proračunskih sprememb, za kar je seveda potrebna politična volja, se posebno strank, ki podpirajo vlado. Če sodimo po stališčih večine načelnikov svetovalskih skupin gre za izvedljivo potezo, tozadevni sklep pa bi lahko skupščina sprejela že prihodnji mesec.

Manjšinski predstavniki so opozorili tudi na hude težave, ki so do sedaj spremljale razdeljevanje prispevkov za Slovence. Ustanove in društva so prejemala državne oziroma deželne dotacije s hudimi zamudami, vse preveč pa je bilo tudi birokratskih zapletov in zavor. Drjavni zakon je treba, kot rečeno, refinansirati, se sedaj pa se mora Dezelna zavzeti za odpravo teh težav. S tem v zvezi je padel predlog za ustanovitev posebnega manjšinskega urada, ki bi posloval pod okriljem dezelne odbora.

Vprašanje izvolitve slovenskega predstavništva v dezelnem svetu pa bodo obravnavali na osnovi strokovne studije, ki jo je izdelal izvedenec za ustavno pravo Sergio Bartole.

S.T.

Srečanje manjšinskega predstavništva z zastopniki deželne skupščine (Foto KROMA)

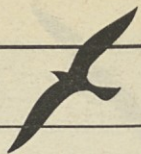
Italijani v dveh državah zahtevajo skupno zaščito

TRST - Predsednik Cruder, podpredsednik Budin in načelniki svetovalskih skupin so včeraj sprejeli tudi predstavništvo italijanske manjšine v Sloveniji in Hrvaški. V njem so bili predsednik Italijanske unije Giuseppe Rota in predsednik njenega izvršnega sveta Maurizio Tremul ter italijanska poslanka v Ljubljani in v Zagrebu, Roberto Battelli in Fulvio Radin.

O splošnem položaju Italijanov v obeh državah je uvodoma spregovoril Rota, ki je postavil v ospredje vprašanje celovitosti in torej enake zascite za vse pripadnike narodnostne skupnosti. Omenil je nato hude težave raziskovalnega centra iz Rovinja, ki nujno potrebuje podpore, sporno podpravljenje založniške hiše EDIT in dejstvo, da Slovenija se ni uradno registrirala Italijanske unije. To po njegovem ustvarja nove zidove in zapreke med Italijani v Istri. Rota je tudi izrazil pričakovanje, da bodo vsi zainteresirani dejavniki (tri države) kmalu rešili vprašanje nepremicnin istrskih beguncev.

Italijanska unija pričakuje od matične države cimprednejše refinansiranje zakona za razvoj obmejnih območij in regije.

Na srečanju je tekla beseda tudi o potrebi po novem solskem zakonu za Italijane na Hrvaškem, o občinskih statutih Kopra, Izole in Pirana ter o nedavni sporni razsodbi hrvaškega ustavnega sodišča o avtonomiji Istrske regije.

VOLITVE / OBČINA REPENTABOR

SSk predstavila zelo mlado listo

Županski kandidat je Lorenzo Milič

Franc Pisani predstavlja županskega kandidata SSK Lorenca Miliča (Fotro KROMA)

Stranka Slovenske skupnosti je pred-sinočnim v Kulturnem domu na Colu predstavila javnosti kandidate in program za bliznjo obnovo repentabskega občinskega sveta. Za županskega kandidata je SSK izbrala dosedanjega občinskega svetovaleca Lorenca Miliča, na kandidatni listi pa ima precej mladih in novih obrazov. Torkovega volilnega shoda se je udeležil tudi pokrajinski tajnik stranke Peter Močnik.

V programu SSK je rečeno, da repentabska občina lahko postane zgled modrega upravljanja in tudi premagovanja starih pregrad, ki so zgodovinsko delile občane in tudi vse pripadnike slovenske manjšine. Izvoljeni predstavniki stranke se bodo zavzemali za se tesnejše sodelovanje s sosednjo zgonisko upravo, s po-brateno občino Logatec ter s sosednjimi kraji republike Slovenije. Zahteve Občine in njenih občanov bo treba glasneje slišati v Kraski gorski supnosti in v stikih z ostalimi javnimi upravami, začeni z Deželo n Pokrajino.

SSk je mnenja, da si bo morala Občina Repentabor resno zastaviti vprašanje perspektiv tovrnega postajališča na italijansko-slovenski meji in to sprico napovedanega vstopa Slovenije v Evro-

psko zvezo. Nasi kraji - piše v upravnem programu - bodo tudi v prihodnosti pomembno prometno vozlišče, zato je treba že sedaj poiskati nove poti razvoja, ki naj omogoči tudi zaposlovanje domačinov.

Občinska uprava naj pomaga pri ovrednotenju obstoječih kamnolomov in pri uveljavljanju kamnoseštva, ki ima na tem območju bogate tradicije. SSK se tudi zavzema za kvalitetnejšo pozornost raznim kmetijskim panogam, novi upravitelji bodo morali posvetiti pozornost tudi upravljanju jusarskih zemljišč. Stranka se je opredelila za odpravo strelisca in vseh vojskajih služnosti v občini.

Kar zadeva načrtovani Kraski park, bo morala nova občinska uprava, po mnenju SSK, odločno zagovarjati koristi lastnikov zemljišč in se z njimi stalno posvetovati. Program se zavzema tudi za valorizacijo zgodovinskega in verskega spomenika na Tabru, zaceti pa bo treba tudi pogajanja s trzaskim podjetjem ACEGA glede metanizacije občinskega ozemlja. Treba po tudi poglobiti odnose med Kraskim vodovom in ACEGA, da ne bi občani placevali višjo ceno vode, kot prebivalci trzaskе občine.

DOLINA

Bivši župani na strani Pangerca

V okviru predvolilne dejavnosti dolinske liste »Skupaj-Insieme« se je kandidat za župana Boris Pangerc ločeno sestal z vsemi tremi župani, ki so v poovnem obdobju vodili dolinsko občinsko upravo. Dušan Lovriha, Edvin Svab in Marino Peceni so, kot beremo v tiskovnem sporočilu, Pangercu izrazili svojo podporo in izrekli lastno pripravljenost sodelovati v primeru, da bi zasedel mesto prvega občana in potreboval pomoč.

Dušan Lovriha, ki je občino Dolino vodil polnih 26 let, je Pangercu dal vrsto koristnih napotkov, Edvin Svab pa je Pangerca opozoril na brezštevne odgovornosti in obveznosti, ki so s tako izpostavljenim mestom povezane. Dosedanji župan Marino Peceni mu je zazel sredo izvolitev in se obvezal, da mu bo stal ob strani, dokler se ne vpleje v zapletene poti upravljanja ustanove.

Pangerc se je v okviru volilne kampanje srečal tudi z mladimi iz dolinske občine. Srečanja se je udeležilo skoraj stiri deset mladih, ki so spontano iznesli svoje želje in potrebe.

Na Colu je sinoci predstavila svoj program in kandidate repentabske Napredna lista, ki spet kandidira dosedanjega župana Aleksija Krizmana. Drevi ob 20.30 pa bo v občinski knjižnici v Saležu predstavitev kandidatne liste zgoniske Slovenske skupnosti. Govoril bo županski kandidat Josko Gruden.

VOLITVE V TREH OKOLIŠKIH OBČINAH

Kartel se je doslej izognil polemikam

Županski kandidati posvečajo pozornost izključno problemom upravnega značaja

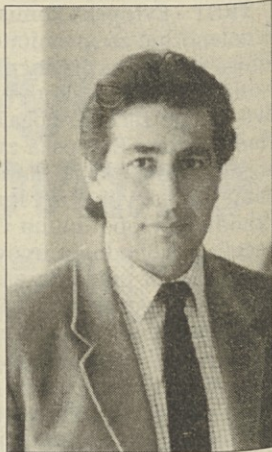
Kartel svoboscin se predstavlja na volitvah v repentabski, dolinski in v zgoniski občini. Njegovi županski kandidati so Franco Guerra (Repentabor), Renato Schettini (Dolina) in Umberto Ercolessi (Zgonik). Edini, ki je kolikor toliko znan v krajevnih političnih krogih, je Schettini, pripadnik Krscansko-demokratskega centra (KCD), ki je bil dolinski občinski svetovalec. Za Ercolessija in Guerropa je to, ce se ne motimo, prva politična preizkusnja.

Kartel je edina volilna lista, ki se v treh občinah predstavlja samo z italijanskim volilnim nazivom, kar samo po sebi dokazuje, da se to zavezništvo obrača predvsem na volilce italijanske narodnosti. V programih treh list je govor skoraj izključno o upravnih zadevah in problemih. V njih nismo zasledili takih političnih tematik, ki bi lahko ustvarjale napetosti med obema narodnima komponentama.

Vsi trije županski kandidati se zavzemajo za okrepitev in obogatitev odnosov med upravo in občani. Schettini, nekdanji nogometaš Rosandree, ki prebiva na Pesku, je mnenja, da bi morala Občina skrbneje načrtovati vsestranski razvoj občinskega ozemlja. Na prvo mesto postavlja učinkovitejšo organizacijo občinskih služb in uradov, pri čemer bo treba najbrž iz proračunskih razlogov združiti nekatere oddelke. Dolinska uprava bo morala po njegovem postaviti na nove temelje urbaniščni razvoj in torej revirati oziroma posodobiti sedanji regulacijski nacrt. Schettini se tudi zavzema za ustanovitev Kraskega parka, ki bi moral dobiti mednarodne razsežnosti. Za revizijo regulacijskega načrta se zavzema tudi Ercolessi, ki bo moral, ce bo seveda izvoljen, izbirati med funkcijo upravitelja in sodnika za spravo, ki sta po zakonu nezdružljivi. V svoj program je zgoniski županski kandidat desničarske liste vključil naravno ovrednotenje Volnika, izboljšavo smetarske službe, več pozornosti mladim in nove, učinkovitejše strukture za razvoj kmečkega turizma. Za kroniko naj povemo, da na listi Kartela svoboscin kandidira tudi Luigi Bonetti, znani lastnik doma za ostarele pri Bajti, ki se ima za neke vrste zascitnika domačinov italijanske narodnosti.

Županski kandidati se bo zavzemal, ce bo seveda izvoljen, za metanizacijo občinskega ozemlja, za okrepitev avtobusnih zvez KPP-ACT ter za ureditev kolesarske steze. Guerra je tudi mnenja, da bi morala Občina Repentabor posvetiti veliko pozornost usodi tovrnega postajališča pri Fernetičih, ki bo z morebitnim vstopom Slovenije v Evropsko unijo popolnoma izgubilo dosedanje vlogo.

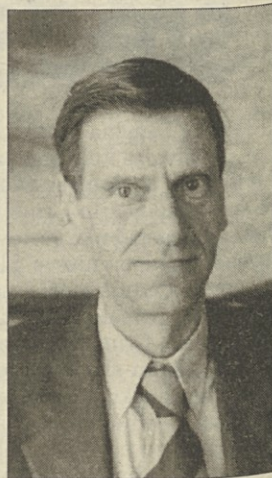
Kartel svoboscin je imel do včeraj zelo malo ali nič volilnih pobud in shodov. V Zgoniku najbrž racuna na izvolitev dveh svetovalcev, v Repnu pa morda na enega, zelo težko pa je kakorkoli napovedati njegove volilne izide v dolinski občini.

Renato Schettini

Umberto Ercolessi

Franco Guerra

RIŽARNA / 50-LETNICA SMRTI

Poklonili so se Jožetu Golcu

Na svečanosti so se spomnili tudi njegovih sodelavcev

Včeraj popoldne je bila v Rižarni svečanost, na kateri so se spomnili casnikarja Jožeta Golca (4. aprila je minilo 50 let od njegove smrti) in njegovih sodelavcev in znancev v Trstu, Padovi, Gorici, Benetkah, Vidmu in Ljubljani, ki so postali žrtve nacifasističnega uničevalnega stroja. Ob tej priložnosti je dr. Angel Kosmač daroval maso, nakar je sledil razgovor o teh žrtvah, ki niso bile deležne javnega spomina. Jožé Golc je bil casnikar v

Mariboru, nato v Ljubljani, po letu 1943 pa dopisnik Slovenca. Poleg Golca so v Rižarni umrli se njegovi sodelavci Rafael Pozar, Dugomer Sušnik, Franciska Sibenik, Matija Sibenik in Tilka Sibenik por. Razbrsek, drugi Golcevi sodelavci pa so umrli v drugih koncentracijskih taborišcih. Udeleženci včerajšnje svečanosti so si tudi ogledali Rižarno, katere zgodovino je orisal dr. Kosmač, ki je Golca tudi osebnó poznal.

ZA ŠKEDENJSKO ŽELEZARN

Ali bo današnji sestanek z ministrom res odločilen?

Danes ob enajstih dopodne bo minister za industrijo Alberto Clò sprejel delegacijo iz Trsta, s katero se bo pomenil o usodi škedenjske železarne. V njej bodo deželni odbornik za industrijo Gianfranco Moreton, odbornik za gospodarstvo pri Občini Trst Eugenio Del Piero in predstavniki pokrajinskih oziroma deželnih tajništva sindikatov CGIL, CISL in UIL ter njihovih stanovskih organizacij kovinarjev FIOM, FIM in UILM.

Minister Clò bo goste seznanil z rezultati prednocnjega srečanja s komisari železarne Francom Asquinijem, Giampaolom de Ferro in Pinom Fanchiottijem, ki so mu izročili zadnje ekspertno o vrednosti tovarne, hkrati s tem pa naj bi jim pojasnil, kdaj in kako bodo obrat pod Skednjem oddali v zasebno last. Kakor je znano, se zanj potegujeta znani jeklar Luigi Lucchini in

družba Bolmat, ki jo vodi ta traderja Bruno Bolfo in Vittorio Malacalza.

Pred današnjim snidenjem z ministrom so se včeraj zjutraj znova sseli Moreton in sindikalisti ter soglasali s potrebo, da se postopek za privatizacijo spelje izrecno na podlagi dvostranskih pogajanj, ne pa morebiti s ponovno dražbo, saj sta se že obe dosednji dražbi jalovo iztekli. Prav tako so se na včerajšnjem sestanku v prostorih deželne uprave strinjali, da je vzporedno z razgovori na ministrstvu za industrijo nujno potrebno nadaljevati tudi pogajanja z ministrom za delo Tizianom Treuom v zvezi z dopolnilno blagajno, predcasnimi odpusti in odpravninami.

Današnje srečanje v Rimu naj bi bilo torej odločilno; ne gre namrec pozabiti, da veljata Lucchinijeva in Bolmatova odkupna ponudba samo do pojutrisnjega dne.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo trzaskęga tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZIT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Publist SRL

tel. 040-7796611, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (sirina 1 stolpec, visina 28 mm) 100.000 LIT,
financi in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozjala po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Postni tr. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, placljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Clan italijanske zveze casopisnih založnikov FIEG

PREDSTAVITEV / KANDIDAT LEVE SREDINE NA POMORSKI POSTAJI

Prodi: prihodnost Trsta je v odpiranju vzhodu

Predstavitev sen. Magrisa in podpora župana Illyja

Romano Prodi se je včeraj predstavil Tržčanom z veliko manifestacijo na pomorski postaji: nabito polna velika kongresna dvorana, neposreden prenos v malo dvorano, kjer se je prav tako trlo ljudi, in še nekaj sto zamudnikov, za katere ni bilo prostora v dvoranih in so zato skoraj dve uri kar iz predverja sledili srečanju. Pa ni slo samo za kolicino, ampak tudi za kakovost. Prodi je Tržčanom predstavil senator Claudio Magris, njegovo kandidaturo pa je podprl tudi tržaski župan Illy.

In kaj je povedal Romano Prodi? Začel je z zagotovitvijo, da je stopil v politično arenno, ker se je zbal, da bi se demokracija dokončno omejila na videokaseto, končal pa je s svojo vizijo Trsta kot mesta, ki se je po padcu berlinskega zidu spremenilo iz obrobne kraja v mesto v središču Evrope in bo svojo prihodnost gradilo prav v odpiranju državam nekdanje Vzhodne Evrope.

Sicer pa je Prodi odgovarjal na vprašanja, ki so zadevala najaktualnejše teme. O svojem volilnem zaveznistvu je dejal, da verjame predvsem v ideje in da je on le sredstvo (v polemiki z zelenimi je poudaril, da je pripravljen podpreti drugega kandidata, če bi bolje kot on in z večjo podporo volilcev zastopal enaka stališča), o programu pa, da gre za ustvarjanje modernih ravnanj med socialno državo in liberalnim gospodarstvom: privatizacije podpira, vendar je treba preprečiti ustvarjanje novih monopolov, ki bi oskodo-

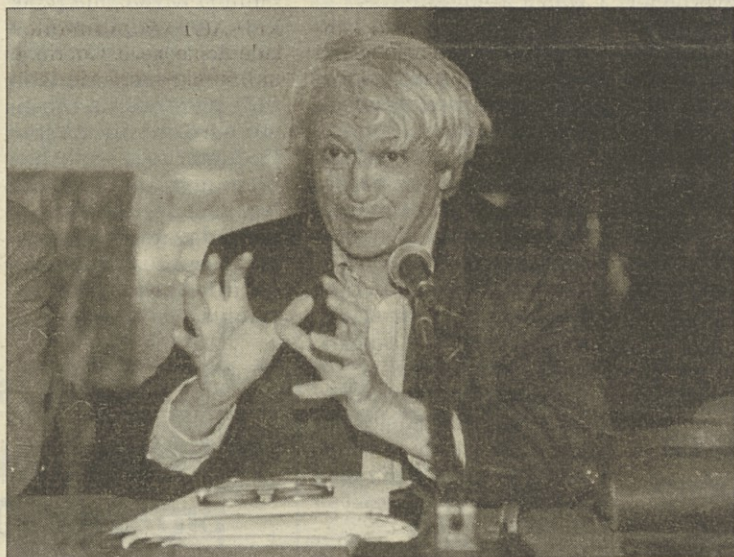
vali predvsem najsibkejske sloje prebivalstva; Italija mora pospešiti vključevanje v Evropo (polemično z Martinom je bila izjava, da je edini protievropejec postal zunanji minister), mora pa tudi izdelati strategijo za prisotnost na novih vzhodnoevropskih trziščih; državne izdatke je treba racionalizirati, vendar ne na ameriški način, kjer je zavarovanje, ki ga plačuje, edino jamstvo državljana za njegovo prihodnost. O Trstu in o slovenski manjšini (vprašanje je postavil Martin Breclj, edini Slovenec, ki je posegel v razpravo) pa je ponovil izhodiščno tezo: odpiranje proti vzhodu, iskanje novih oblik medetničnega sodelovanja, je velika možnost, ki je mesto ne sme zamuditi.

Občinstvo je napolnilo veliko dvorano pomorske postaje

V GLEDALIŠČU ROSSETTI

Srečanje z Matvejevičem

Sinoci je bilo v gledališču Rossetti srečanje s pisateljem Predragom Matvejevičem, avtorjem knjige o Sredozemlju in njegovi vlogi nekoč in danes, ki je lani izšla pri založbi Garzanti z naslovom »Mediterraneo un nuovo breviario« in ki je pri italijanskih bralcih doživela dober uspeh. Srečanje spada v niz pobud na temo Od Donave do Sredozemlja s podnaslovom Za novo pojmovanje meje.

Matvejevič je na tržasko srečanje prišel s četrtino zamudo, ker so ga zadržali v Vidmu na podobnem srečanju, ki se ga je udeležilo tudi veliko mladih ubežnikov iz bivše Jugoslavije, za katere ima srečanje z rojakom poseben pomen. V Trstu ga je pričakalo res veliko poslušalcev, tako da je bil fojer gledališča premajhen za vse.

Predrag Matvejevič, ki se je rodil

1933 v Mostarju le nekaj korakov daleč od slovitega danes porušenega mostu od ukrajinskega očeta in hrvaške matere, je na začetku svojega posega povedal, kako čuti Trst že kot dom in obudil nekatere svoje spomine na naše mesto. Nato se je posvetil Sredozemlju, naši prisotnosti ob njem, zlasti pa pomanjkanju sredozemske politike s strani Evropske zveze, kot tudi s strani starih držav članic, ki ob tem morju ležijo. Čeprav Sredozemlje v tem stoletju ne daje pomirjujoče slike, bi vendarle lahko poskusili začrtati vsaj načrt za to zemljepisno območje, v katerem bi lahko Italija imela pomembno vlogo, saj afriške države v njej ne vidijo kolonizacijske sile.

Predrag Matvejevič se je nato zaustavil se ob deželah vzhodne Evrope, zlasti pa ob vojni tragediji v bivši Jugoslaviji. Prebral je odlomek iz se neobjavljene knjige o pretrpljenosti vsakdana v obleganem Sarajevu. Matvejevič je pozdravil tudi Claudio Magris, ki ga druži dolgotrajno prijateljstvo s hrvaškim piscem. (bov)

AKCIJA FINANČNE STRAŽE

V boju proti oderuštvi našli številne važne dokumente

Davčna policija finančne straže je med zadnjo akcijo zaplenila precej koristnega materiala v okviru boja proti oderuštvi. Več kot 32 agentov je odšlo na »teren«, v razna mesta po vsej Furlaniji-Juliji krajini in Venetu, kjer so s sodelovanjem ozemeljsko pristojnega osebja izvedli 18 hisnih preiskav. Celotno operacijo je vodil namestnik državnega pravdnika iz Trsta Antonio de Nicolò. Bogata dokumentacija je sedaj na razpolago pristojnim oblastem, vendar preiskovalci menijo, da jih čaka še precej dela in da lahko pričakujemo tudi novosti. S tem družbenim zlom so se namreč začeli ukvarjati sele pred kratkim, vendar se je preiskava razširila kot oljni madež. Lani in v prvih letošnjih mesecih so aretirali tri osebe, prijavili so jih 31, opravili so več kot 200 hisnih preiskav v Trstu in drugod po severni

Italiji. Ugotovili so, da so tako posamezniki kot družbe, ki se ukvarjajo s finančnimi operacijami in posredniškimi vlogami, nudili ljudem v stiski posojila, za katere so zahtevali tudi do 200% obresti.

Luška kapitanija in požari

Luška kapitanija je izdala odlok, ki predvideva visoke globe (od 200 tisoč do milijon lir) za vsakršno početje, ki bi na območju pod njeno pristojnostjo lahko povzročilo požare. Tako je prepovedano priganje ognja in plinskih gorilnikov, zažiganje smeti in drugih materialov (robide, grmicevja itd.) ob cestah, železniskih progah, rečnih bregovih, metanje petard in umetnih ognjev, a tudi odmetavanje vžigalic in cigaretnih ogorkov. Za morebitna nujna, a nevarna opravila morajo zainteresirani zaprositi za ustrezno dovoljenje.

ZDRUŽEVANJE ŠOL / PROTESTNI ZBOROVANJI

»Preprečiti moramo uresničitev odloka«

Stališči šol Frana Erjavca in Frana Levstika

Odlok o združitvi nižjih srednjih sol Frana Erjavca v Rojanu in Frana Levstika na Proseku s soluma Ivana Cankarja pri Sv. Jakobu in Srečka Kosovela na Opčinah je izval vrsto polemičnih izjav. Tokrat v strnjeni obliki povzemamo stališči staršev, učnega in neučnega osebja sol, ki v naslednjem šolskem letu ne bosta več poslovali avtonomno.

V izjavi, ki so nam jo poslali starši in profesorji srednje sole Frana Erjavca uvodoma poudarjajo, da so se na skupščini zbrali že v petek, 7. aprila, ko se je v tisku pojavila vest o ukinitvi samostojnosti njihovih sol. Po navedbi vseh sporazumov in stališč pristojnih organov, na katere se mi-

nistrstvo očitno pozvižga, pa podpisniki ugotavljajo, da ukinjanje sole prizadeva sirs teritorij Grete-Rojana-Barkovelj in to z raznih vidikov, saj je bila sola tudi pomembno kulturno središče. Ob tem pripominjajo, da tudi kombinacija ravnateljstev ne ustreza potrebam bodočih uporabnikov, saj med drugim med Sv. Jakobom in Greto, Rojanom in Barkovljami ni direktnih avtobusnih zvez. Povsem različni pa sta tudi okolji, v katerih soli delujeta, sola »Cankar« je namenjena mestnemu središču, sola »Erjavca« pa pokriva zahodni del tržskega predmestja. »Zdi se nam«, piše v sporočilu, »da je zato naša sola vredna, da jo zavarujemo kot avtonomno kulturno-didaktično središče. Prav tako je tega vredna srednja sola Frana Levstika na Proseku, ki tudi izgublja svojo samostojnost in kateri izrekamo svojo solidarnost. Enako solidarnost pričakujemo od vse slovenske, pa tudi italijanske tržaske javnosti; na najvišji, to je mednarodni ravni, pa pričakujemo konkretne posege, ki naj preprečijo dejansko uresničitev ministrskega dekreta.«

Starši, profesorji in neučno osebje nižje srednje sole Frana Levstika na Proseku pa so se na protestnem zborovanju zbrali 10. aprila. V izjavi poudarjajo, da ne nasprotujejo racionalizaciji slovenskih sol, vendar pa pod pogojem, da le-to vodijo neposredno prizadeti na podlagi potrebe slovenske solske st-

varnosti in skupnosti nasploh. Tudi oni so naglašali, da so bili z ministrskim odlokom kršeni mednarodni sporazumi, predvsem pa se jim je zdelo umestno navesti razloge o pomenu ohranitve upravne avtonomije prosoške sole, zato so med drugim zapisali: »Srednja sola Frana Levstika ima obsežno socialno zaledje, ki sega tudi globoko v zgoniško občino. Sola ni samo pedagoški in didaktični center, temveč pravo kulturno zarišče, tesno povezano z okoljem, v katerem deluje.« Z ozirom na dejstvo, da v solo zahajajo dijaki iz številnih vasi in da je sola pobudnica številnih prireditev, je custvena in moralna navezanost nanjo zelo obsežna in globoka. Pri tem se pripominjajo, da je prosoška edina slovenska sola s podaljšanim poukom. »Z ukinitvijo ravnateljstva in tajništva bi se v prvi vrsti zmanjšalo število delovnih mest,« ugotavljajo, »močno pa bi se zrahljale tudi vezi med solo in teritorijem.« Tudi v tem primeru velja opazka, da avtobusne veze z Opčinami, kjer bi bil upravni center tudi za prosoško solo, niso dobre. Izjava pa se takole zaključuje: »Vse odgovorne prosimo, da se za srednjo solo Frana Levstika odločno zavežejo. V primeru, da drugega načina ni, naj posežejo tudi po sodnih poteh. Solskim oblastem sporočamo, da ukinitve sole v nobenem primeru ne bomo sprejeli in da bomo posegli po vseh sredstvih, da dosežemo preklic odloka.«

NOVICE

Alternativni pouk na GM

Na soli Glasbene matice »Marij Kogoj« se danes zaključujejo »Alternativni dnevi«. Gre, kot znano, za alternativni način pouka v znamenju ustvarjalnosti, za katerega se je učno in pomožno osebje odločilo, da bi opozorilo javnost na nevzdržni finančni položaj ustanove. Dejavnosti se bodo odvijale kot prejšnje dni med 14. in 18. uro. Posebej opozarjajo gojence 5. letnikov teorije solfeggia, da bo izreden pouk danes na sedežu GM ob 14. uri.

Srečanje o nekdanjem sporazumu za Kras

Danes poteka pet let, odkar so predstavniki deželne uprave, Tržaske občine, Kraske gorske skupnosti, Centra za znanstvene raziskave, slovenskih organizacij ter Koordinacijskega združenja kraskih vasi podpisali sporazum o protivednostih za skodo, ki so jo vzhodnokraskemu teritoriju povzročile gradnje velikih znanstvenoraziskovalnih struktur. Ob tej priložnosti so SKGZ, SDGZ in KZ izdale dokument, v katerem zahtevajo spoštovanje sprejetih obvez, Koordinacijsko združenje kraskih vasi pa je sklicalo za danes ob 18. uri v Bazoviškem domu sestanek med predstavniki ustanov podpisnic sporazuma.

Jeruzalem z visokega

Včeraj je bila v Mieli otvoritev fotografske razstave Jeruzalem z visokega. Fotografije prikazujejo prestolnico Izraela v vsej luči njene tritisočletne zgodovine: antični del, kulturne zgradbe židovske, krščanske in muslimanske vere ter novejši, moderni in industrializirani predeli. Razstavo je otvoril izraelski ambasador, ki je to posebno priložnost izkoristil za ponoven obisk našega mesta, ki naj bi postalo nekakšen most, stičišče med srednjeevropsko kulturo in kulturo Bliznjega vzhoda. (a.j.)

POSILJEVAL NAJ BI HČERKI

Javni tožilec je za očeta zahteval petnajst let ječe

Javni tožilec Antonio de Nicolò je zahteval 15 let ječe, sele danes pa se bo verjetno izvedelo, kaj bo sklenilo sodišče. Odločitev očitno ne bo lahka, sklepati morajo o usodi človeka, ki je bil obtožen, da se je dolga leta splono izživljal nad svojima mladoletnima hčerkama (obe sta sedaj že odrasli). Proces se je začel že pred časom in se je nadaljeval včeraj zjutraj. Zatem je obtoženec odvetnik zahteval nove izvide (slo je za neko anatomsko značilnost na spolnem udu obtoženca), popoldne je bil na vrsti govor javnega tožilca, obrambe, svoje mora povedati odvetnik civilne stranke, sele zatem bo sledila razsodba.

Moški (imena ne bomo navedli, sicer bi lahko kdo prepoznal dekleti) je lani poleti končal v koroških zaporih, kjer je tudi ostal. Ena od njegovih hčerk se je, namreč

obrnila do karabinerjev in jim razkrila svojo zalostno življenjsko zgodbo: že od odraslih let je bila skupaj s sestro žrtev spolnega nasilja, krivca pa ni bil nihče drug kot njun oče. Njene besede je sestra potrdila. Oče pa je obtožbe na svoj račun vedno zavračal. Odločil se je za gladovno stavko, poskusil je narediti samomor. Zakaj pa naj bi mu dekleti skušali škodovati? Po njegovih trditvah sta se mu hoteli mascevat, z njima je bil vedno zelo strog in ko je prišel pravi trenutek, ko sta postali polnoletni, sta ga spravili v težave. Ena se je medtem tudi omožila, zaslišala so njenega moza, zdravniško, ki ju je imela svojčas v oskrbi. Bo že res, da so ljudje vsega sposobni, a da bi se hčeri na tak način mascevale očetu samo zato, ker je bil z njima strog, je ne nekoliko čudno sliši. Javni tožilec čemu takemu ni verjel.

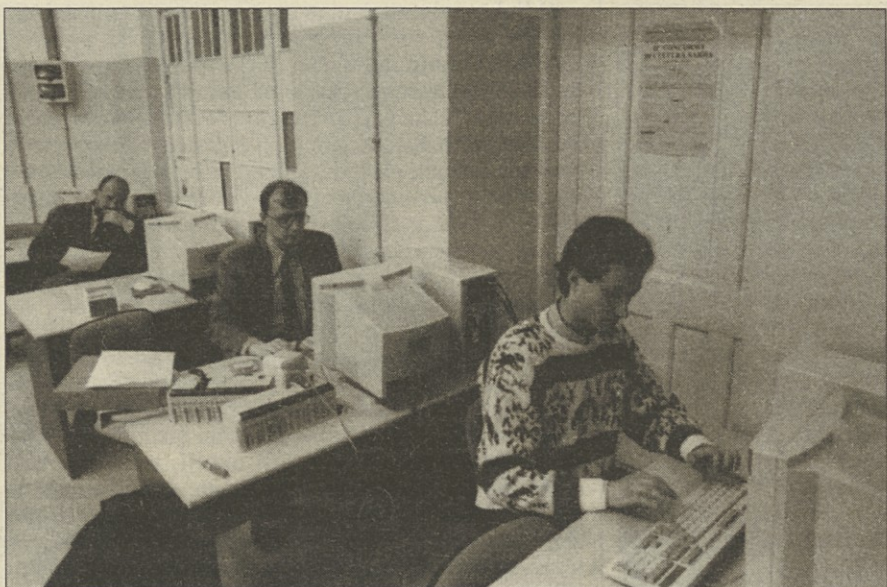

NA POKLICNEM ZAVODU J. STEFANA

Odpri nov laboratorij elektronskega oddelka

Laboratorij je opremljen z najmodernejšimi računalniki

Na poklicnem zavodu J. Stefana so v prejšnjih dneh odpri nov laboratorij elektronskega oddelka. Laboratorij, ki je opremljen s sodobno računalniško opremo, je namenjen predvsem poučevanju strokovnih predmetov. Glede na nove usmeritve elektronskega oddelka je bila neobhodno potrebna modernizacija laboratorijev, saj so novi učni načrti naravnani na pouk industrijske avtomatizacije, medtem ko je prejšnji učni načrt imel za cilj pripravo radio-televizijskega tehnika. Laboratorij je torej opremljen z najmodernejšimi PLC-ji. (Programmable Logic Controller - Kontroler s programsko logiko), ki so glavno orodje za nadzor in uravnavanje procesov. Za pripravo programov, simulacijo procesov in načrtovanje pa je na razpolago pet novih in izredno zmogljivih računalnikov. Za sedaj delujejo računalniki kot samostojne enote, a namenjeni so skupni povezavi v računalniško mrežo. Opremljeni so tudi z modemom, ki omogoča povezavo z bankami podatkov preko telefonskega omrežja, s CD-diskovno enoto, ki omogoča uporabo novega medija in audio kartico, ki omogoča obdelavo avdio signalov in multimedialne programe. Predvidena

je tudi uporaba vmesnika za povezavo z velikim televizorskim zaslonom, kar bi omogočalo pouk z lekcijami, ki jih profesorji predhodno pripravijo na računalniku.

Otvoritev je potekala za povezavo z velikim televizorskim zaslonom, kar bi omogočalo pouk z lekcijami, ki jih profesorji predhodno pripravijo na računalniku. Otvaritev je potekala delovno in sicer s predavanjem izvedencev podjetja, ki je dobavilo nove PLC-je. Na elektronskem oddelku zavoda J. Stefan poučuje strokovne predmete sedem profesorjev, stiri so elektronski inženirji, trije pa elektronski tehniki. Ob priliki našega obiska na soli smo profesorjem zastavili nekaj vprašanj o didaktični uporabi novega laboratorija, o uporabi računalnikov na soli ter o novostih v naslednjem sol-

skem letu.

Prof. Pecenko (odgovorni za nabave elektronskega oddelka): »Nov laboratorij je se nekoliko omejen, saj bi bilo za idealno uporabo potrebno se enkrat toliko računalnikov kot jih je sedaj na razpolago. Upamo, da bo mogoče v naslednjem letu z novimi nakupi v tem smislu dopolniti laboratorij. Ze sedaj se dijaki poslužujejo nove strukture za računalniško načrtovanje električnih instalacij. Dijaki so z veseljem sprejeli nov tip didaktičnega pristopa in aktivno sodelujejo pri tako zastavljenem pouku. V prihodnje si želimo, da bi se novega laboratorija posluževali tudi profesorji,

ki poučujejo tudi predmete iz takozvanega skupnega področja«.

Prof. Gruden (prof. elektronike in elektronskih krmilil): »Ze letos, bodo imeli dijaki, ki obiskujejo tretji razred oddelka elektronskih operaterjev možnost, da se seznanijo s PLC-ji. Argument bo sicer v četrtem razredu se bolj poglobljen, saj bo programiranje in uporaba PLC-jev sestavni del novega učnega programa. PLC se danes uporablja v razne namene v zvezi z avtomatizacijo industrijskih procesov. Njegova uporaba in poznavanje tega sestavnega in ključnega elementa moderne industrije bo seveda se kako koristilo našim bodočim absolventom«.

MESTNI MUZEJ SARTORIO

Triptih sv. Klare spet na ogled

V muzejskih prostorih tudi razstava dragocenih ikon

Mestni muzej Sartorio, ki ga vodi Adriano Dugulin, je ponovno odprl vse svoje razstavne prostore; v njih so namreč včeraj odpri dve novi razstavi: na prvi je razstavljen restavrirani triptih sv. Klare, na drugi pa umetnine iz osemnajstega stoletja v Trstu.

Razstava restavriranega triptiha sv. Klare je dogodek, ki ga je mesto dolgo pričakovalo, potem ko se je konkretno odzvalo javni nabirki, za katero je leta 1990 dalo pobudo Trzasko združenje prijateljev muzejev Marcello Mascherini; na tak način je širokosrčno prispevalo za predhodne analize restavracije in za postavitev razstave, ki jo je finansirala Trzaska občina.

Restavriranje triptiha je predlagalo ravnateljstvo mestnih muzejev, projektiralo, finansiralo in vodilo pa skrbništvo za ambientalne, arhitektonske, arheološke, ume-

tniske in zgodovinske dobrine Furlanije-Juljske krajine pod vodstvom dr. Beatrice Toppani, izvršil pa ga je Lucio Zambon. Triptih sv. Klare, ki je bil izdelan leta 1328, je tesno povezan s Trstom. Gre za tempero besneke sole na leseni deski, ki ga je mestnim muzejem leta 1907 podarila družina Lorenzutti; razstavljen je v posebej opremljeni dvorani, v katero bo vstop obiskovalcev strogo urejen.

V sosednji dvorani pa je razstavljena dragocena zbirka sedemnajstih ikon in slik, ki jih je uredila Mariša Bianco Fiorin;

gre za zelo dragocena dela, ki so bila izdelana med leti 1400 in 1800. V preostalem delu muzejevega drugega nadstropja pa je postavljena razstava »Osemnajsto stoletje v Trstu - Zakladi neke družbe«, ki bo zahvaljujoč se finansiranju deželne uprave postala permanentna. Razstavljenih je preko 2500 predmetov, ki so pripadali zbirki per dvajsetimi leti preminulega Antonina Rusconija; razstavljen so slike, miniaturne, porcelanski izdelki, pahljače itd. od antične umetnosti pa do devetnajstega stoletja.

Drevi v openski župni cerkvi velikonočno bedenje

Velika noč se bliža, največji praznik kristjanov. Velika noč je praznik veselja, saj kristjani verjamejo, da smo rešeni, da nas je Gospod s svojim vstajenjem odresil.

Vendar je velikokrat tako težko ustaviti se za trenutek, iti vase in pripeljati to ugotovitev, ki je glavno sporočilo velike noci, do zavesti ter se ob tem veseliti. Težko je najti čas za molitve. Težko je doživeti ta praznik res v vsem svojem optimizmu.

Mladi iz openske župnije ponujajo prav vsem, ki pa bi se radi cim lepše pripravili na ta velik praznik nenadomestljivo priloznost. Tudi letos bodo namreč skupaj z italijanskimi sovrstniki in z mladimi iz drugih trzaskih župnij, ki se zbirajo na mladinskih masah, pripravili velikonočno bedenje. Branje bozje Besede in umirjena glasba taizajskih napevov bo nudila udeležencem srečanja pomoč pri molitvi in meditaciji.

Velikonočno bedenje, ki bo danes, na veliki četrtek, ob 21.30, po večerni sveti masi, v openski župni cerkvi, je odprto vsem, mladim in starejšim, iz vseh župnij.

Breda Susič

PREDAVANJE / VZGOJA ZA RAZVOJ

Zgodovinski vidiki revščine

Predavala prof. Enrica Collotti Pischel

S predavanjem »Zgodovinski vidiki revščine v Afriki in Aziji« se je na tržaški ekonomski fakulteti nadaljeval tečaj Unicefa o vzgoji za razvoj. Predavala je zgodovinarica Enrica Collotti Pischel, profesor zgodovine afro-azijskih dežel na državni univerzi v Milanu, ki posebej proučuje stvarnost azijskega jugovzhoda in Kitajske.

Mejnik je bila konferenca afroazijskih dežel v indonezijskem mestu Bandung leta 1955, na kateri je vlogo protagonista odigrala Ljudska republika Kitajska. To je bil cas velikih upov. Cas vere v solidarnost dežel, ki so se bile komaj osvobodile kolonialne nadvlade ali pa so se borile za neodvisnost. Cas vere v enake možnosti razvoja teh dežel, cas prepričanja, da bo iz politične samostojnosti rasla tudi gospodarska neodvisnost. Potem se je pokazala vsa teza novokolonialnih odnosov starih kolonialnih sil in novih velesil in teza hladne vojne, pokazali so se mnogi nasprotujoči si interesi med deželami tretjega sveta.

Enotnost med nekdanjimi koloniziranimi ostaja mit in utopija, stvarnost tretjega sveta je raznolika in spreminjajoča. V tretjem svetu tudi niso vsi revni, v razvitem svetu niso vsi bogati. Kljub temu ostaja svet v svojem temelju razdeljen na dvoje. Petina človeštva uživa 80% razpoložljivih dobrin in uslug (merila so sicer različna in podatki nihajo).

Tudi to deli svet na dvoje: leto 1492. Z zavzetjem Amerike se je začelo evropsko ropanje bogastev drugih kontinentov, začel se je genocid staroselskih narodov, trgovina s crnskimi sužnji - a se pred tem se je leto 1492 v Spaniji začelo z nasilnim izgonom in z množičnimi pomori židovskega in muslimanskega prebivalstva. Tu je rojstvo evropskega rasizma, tu je tudi »izvor bogastva nekaterih narodov« (da tako parafraziramo Adama Smitha) in današnje revščine drugih.

Ne gre mitizirati predkolonialne preteklosti ameriških, afriških in azijskih narodov. Prav

tako niso majhne odgovornosti vodilnih v novonastalih državah tretjega sveta, ki so velikokrat izkoristili revščino svojih držav. Vendar, tako je naglasila predavateljica, nikdar ne smemo enaciti žrtev in zatiralcev. Gotovo, podkupljeni so tudi odgovorni, ne le podkupovalci. Vendar so vodilni razvitega sveta v svojem odnosu do dežel tretjega sveta z vsemi sredstvi vselej preprečevali uveljavljanje drugačnih vodstev v teh dezelah: npr. z umetnim nizanjem cen surovinam (v Braziliji kave, v Čileju bakra, a tu je veliko manj znanih primerov), ali pa tudi z uboji in z neposrednim strmolavljenjem novih vlad.

Rešiti se revščine za vsako ceno, tudi za ceno moralnosti: tudi podkupljivost revnih ni enaka podkupljivosti bogatih. Danes pa je prav petina bogatejšega človeštva pripravljena na marsikaj, da bi si zavarovala prednostni položaj in da bi si večala bogastvo. Tako skuša z vsemi sredstvi tudi potiskati na rob tisto četrtno ali tretjino ljudi razvitega sveta, ki v njem živijo (po merilih tega sveta) v revščini.

Predavateljica je največ pozornosti posvetila daljni Aziji in Sredozemlju. Navedla bom le

tri izvajanja.

Rizeva polja - okrog njih se je razvila kultura skromnega, trdega življenja, potrpežljive delavnosti od zgodnje mladosti do smrti: na to kmečko izročilo, na spoštovanje tega izročila se naslanjajo in sklicujejo tudi v času industrijskega razvoja azijskega vzhoda.

Leto 1793 - angleška trgovska Družba za vzhodne Indije se je obrnila na kitajskega cesarja z vprašanjem, kaj bi vendar Angleži mogli ponuditi Kitajski. Slednja je uspešno izvažala svoje luksuzno blago (keramiko, svilo, čaj, zdravilna zelišča), uvažala pa ni. Cesar je po stari modrosti odgovoril: smo velika dežela in imamo vse, kar potrebujemo, in nadarjene ljudi, da nam preskrbijo vse, kar nam je potrebno. Ravno za to gre: za različno pojmovanje potreb. Pa tudi za različno pojmovanje države in državne oblasti. V tej močni državnosti je tudi temelj sedanje gospodarske rasti daljnokrajnih držav.

Sredozemlje ima vselej dve obali in med njima so velikokrat kljub razlikam teki plodni odnosi sodelovanja.

In to opozorilo: revščina večine človeštva je strup, ki nas bo umoril.

Marta Ivasi

ŽIVLJENJSKI JUBILEJ

Proseški rojak Stanko Cibic praznuje 90. rojstni dan

V krogu svojih najdražjih praznuje danes v Kopru 90-letnico rojstva proseški rojak Stanko Cibic, eden od najstarejših, saj spada v »prvo vejo« potomcev Valentina Cibic in Marije Stoka, ki sta živela v drugi polovici 19. stoletja na Proseku st. 213.

Stanko, ki se je rodil na Proseku 13. aprila 1905, je sin Stefa in Pepe Gabrovec iz Saleza, ki sta imela osem otrok. Prav zaradi družinske stiske in iskanja zaposlitve je Stanko že kot mladenič zapustil Prosek in odšel v Ljubljano in nato v Maribor, kjer se je usposobil za strokovnjaka v kovinarstvu. V prostem času pa se je posvetil glasbi, studiral je in se izučil igranja flavte in saksofona, ki sta mu bila najljubša instrumenta in na kateri je igral vrsto let.

Zivljenjska pot ga je popeljala v južni del nekdanje Jugoslavije, v Srbijo, kjer je bil zaposlen v tovarni avionov. Druga svetovna vojna ga je zasacila v Kraljevu, od koder so se odpeljali v Nemčijo, kjer je v delovnem taborišču preživel vojno in se po osvoboditvi vrnil v Maribor. Tu je v tovarni avtomobilov dokajal zasluženo, upokojil

Stanko Cibic

tev. Od takrat živi v Kopru, izmenoma zadnja leta tudi v Ljubljani.

Stanko je gotovo eden od najmarkantnejših potomcev rodbine Cibic, ki je na Proseku in okolici dobro poznana. Vsaka tri leta namreč »Cibici« prirejajo tudi množična družinska srečanja, na katerih se zbere okrog 200 sorodnikov in znancev.

Ob današnjem visokem življenjskem jubileju, poleg sorodnikov in znancev čestita Stanku tudi Primorski dnevnik, katerega je jubilar zvesti citatelj in naročnik že vrsto let.

(B.R.)

Obvestilo Kmečke zveze

Urad Kmečke zveze v Ul. Cicerone sprejema do konca meseca davčne prijave »730«, za kar deluje pri KZ pooblaščen center CAAF. Kdor se je odločil za plačevanje davkov s prijavo »730«, je naprošen, da se čimprej oglasi v uradih KZ, in naj ne odlašaja z izpolnitvijo svoje obveznosti na zadnje dni.

DOLINA / O, ČE LJUDI BI NE BILO PRI NAS

Koncertni recital društva Vodnik

Prireditelj v proslavitev 50-letnice zmage

Moški pevski zbor V. Vodnik med proslavo. (Foto Krizmančič/KROMA)

Letošnje praznovanje 50. obletnice osvoboditve izpod nacifasizma je in se bo obeležilo marsikatero kulturno prireditev ali spominsko svečanost. Prejšnjo soboto pa je na pobudo dolinskega kulturnega društva Valentin Vodnik pomembna zgodovinska obletnica doživela nekoliko drugačno proslavo: koncertni recital, ki ga je uskladila in režirala Nerina Svab, je prikazal vzdusje naših krajev in ljudi, cloveka od zacetka tega stoletja, skozi temacna desetletja fasicnega zatiranja, vojno in zmagovito osvoboditev vse do danasnjih dni, ko se vedno zivimo na svoji zemlji, a nam vendar niso priznane vse pravice, za katere so mnogi zrtvovali svoje zivljenje.

Koncertni recital je z naslovom, povzetim po Kajuhovem stihu "O, če ljudi bi ne bilo pri nas", se pesmijo, krajsimi prizori in odlomki slovenskih poezij ponazoril nekakšno pot slovenskega cloveka, ki je v nasih krajih od zacetka stoletja do danes dozivel bogat kulturni in gospodarski razcvet v mestu in na podezelju, nato zatiranje italijanskih oblasti z ukinitvijo slovenskih drustev, prepovedjo materinscine, preganjanjem sploh, drugo svetovno vojno, partizan-

stvo in koncno osvoboditev, pred 50 leti. Nasa pot pa se ne ustavi pri tem: konec vojne je le mejnik, po katerem se zacjenja spet veliko prizadevanje za pravice v sodobni druzbi. Ob tem je koncertni recital, ki si ga je zamislilo KD Valentin Vodnik, zelel poudariti tudi nezamenljivi pomen zemlje: se posebno v zadnjih desetletjih in v dolinski občini je mnozicno razlascanje pustilo za seboj globoke zareze, ki se tezo celijo v casu in ze

načenjajo druzbeno ravnovesje.

Koncertni recital "O, če ljudi bi ne bilo pri nas" so doziveto podali pevci MoPZ Valentin Vodnik pod vodstvom Ignacija Ote, ob njih so zapela tudi dekleta pevske skupine, ki jih vodi Ivo Tull, na harmoniko je zaigral Edvin Krizmančič, igralske in besedne odlomke pa so uprizorili Suzi Bandi, Mitja Svab, Anica Slavec, Nerina Svab in Andrej Sik.

Damiana Ota

Nova plošča in kaseta TPPZ

Danes ob 17.30 bodo v Trzaski knjigarni predstavili kaseto in ploščo, na katerih je trzaski partizanski pevski zbor P. Tomazič posnel kar 45 partizanskih in borbenih pesmi v 14 jezikih, za skupno dve uri in dvajset minut programa; k temu je dodana se brošura. Tako kaseto, kot ploščo so posneli v prostorih slovenske filharmonije v Ljubljani, v Avditoriju v Portorožu in v kulturno športnem centru v Zgoniku.

»Za pevce in glasbenike je to izredno pomembnem dogodek,« nam je povedal Oskar Kjuder, ki vodi zbor od njegovega nastanka. »Mislim, da smo opravili veliko delo, ki ga bodo znali ljubitelji partizanske in borbene pesmi pravilno ceniti. V knjižnici pa smo zbrali podatke vseh skladateljev, pesnikov, izvajalcev, solistov ter imena članov zbora in našega orkestra.« Na predstavitvi bosta govorila predsednik zbora Igor Pavletič in dirigent Oskar Kjuder, ki bo tudi zaigral na harmoniko nekaj borbenih pesmi.

N. L.

vлага 47-odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 11,9 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILA STA SE: Katerina Stranciak in Marko Sgubin.

UMRLI SO: 55-letni Gino Masto, 75-letni Ezio Mattelini, 82-letna Mafalda Minighini, 47-letni Giuliano Baldas, 52-letna Isabella Lamesta, 81-letni Pietro Fontana, 92-letna Vittoria Fattor, 64-letni Giuseppe Grdina, 88-letni Giulio Fattor, 87-letna Lucia Clapci, 82-letna Cristina Scrinieri, 85-letna Giorgia Susanni, 80-letni Raimondo Petronio, 86-letni Giuseppe Panek, 90-letni Enea Tommat, 82-letni Carlo Zuretti.

RAVNATELJI SLOVENSКИH SREDNJIH ŠOL
in ODBOR SLOVENSKE EVROŠOLE
TRST**50
let**obnovitve slovenskega
šolstva na Tržaškem

Slovesna akademija

bo v četrtek, 20. aprila 1995, ob 20.30
v Kulturnem domu v Trstu
Ul. Petronio 4Krožek 1991 organizira srečanje s
prof. Khaled Fouad Allamom na temo

Arabski svet in njegove kulture

Jutri, 14. t.m., ob 20.30 na nižji srednji soli De Marchesetti, Sesslan - Naselje sv. Mavra

TRZASKA KNJIGARNA

vabi v
danes, 13. aprila, ob 19.30
na predstavitev kaset in ploščTrzaskega partizanskega pevskega zbora "PINKO TOMAZIČ"
PARTIZANSKA BALADA - ZEMLJA IN NARODI
Spregovorila bosta Igor Pavletič in Oskar Kjuder.

nezia 3 (Milje).

NABREZINA (tel. 200466) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta ob 20.30 do 8.30

Ul. S. Giusto 1 (tel. 308982).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 -

TELEVITA

Urad za informacije KZE-
USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nocna služba ob 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala KZE-
USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 17.00, 19.35, 22.10 »Forrest Gump«, i. Tom Hanks.

EXCELSIOR - 16.45, 18.35, 20.25, 22.15 »Sostiene Pereira«, i. Marcello Mastroianni.

EXCELSIOR AZZURRA - 17.50, 19.55, 22.00 »Piccole donne«, i. Winona Ryder, Susan Sarandon.

AMBASCIATORI - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Léon«, r. Luc Besson, i. Jean Reno, Gary Oldman, prepovedan mladini pod 14. letom.

NAZIONALE 1 - 15.15, 17.30, 19.50, 22.15 »Outbreak - Virus letale«, i. Dustin Hoffman, Morgan Freeman.

NAZIONALE 2 - 15.20, 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Street Fighter - Sfida finale«, i. Jean - Claude Van Damme, Raul Julia.

NAZIONALE 3 - 15.15, 17.25, 19.45, 22.10 »Vento di passioni«, i. Brad Pitt, Anthony Hopkins.

NAZIONALE 4 - 15.15, 16.55, 18.40, 20.25, 22.15 »La scuola«, i. Silvio Orlando, Anna Galiena.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »Le mille e una notti del peccato anale«, i. porno, prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 17.45, 20.00, 22.15 »Frankenstein«, i. Robert de Niro. Zadnji dan.

ALCIONE - 18.00, 20.00, 22.00 »Lisbon Story«, r. Wim Wenders, i. Rudiger Vogler, Manoel De Oliveira.

LUMIERE - 18.30, 20.15, 22.00 »Creature del cielo«, r. Peter Jackson, prepovedan mladini pod 14. letom. Zadnji dan.

PRIREDITVE

V BARAGOVEM DOMU

CEV CGIL iz Nabrezine organizira v nedeljo, 30. t. m. enodnevni izlet v Villanova in Nimis z ogledom jam. Informacije dobite na sedežu Trg sv. Roka 103, tel. st. 200036 ali 200698 ali pri ge. Idi tel. st. 200007.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - Tajništvo Trst sporoča članom, da bo urad zaprt od 14. do 18. t. m. Vsem svojim članom, solnikom in solskemu osebju vošči vesele velikonočne praznike.

OBVESTILA

ZADRUGA NAS KRAS obvešča člane, da bo redni občni zbor zadruge v prvem sklicanju danes, 13. aprila ob 14. uri, v drugem sklicanju pa v petek, 14. aprila, ob 19.30 v restavraciji Krizman v Repnu. Na dnevnem redu je predsedniško poročilo, predstavitev bilance, poročilo nadzornega odbora, izvolitev upravnega in nadzornega odbora ter razno.

SLOVENSKI TRZASKI SKAVTI IN SKAVTINJE vabijo na KRIZEV POT, ki bo na veliki petek na Repentabru. Zbirališče ob 20. uri pri restavraciji Furlan.

SLOVENSKO ZDRAVNISKO DRUŠTVO, Zdravniško društvo slovenske Istre in Krasa in Slovensko društvo za medicinsko informatiko vabijo na strokovno srečanje ZDRAVNIK IN RACUNALNIK 20. in 21. t. m. v Portorožu - Hotel Metropol. Delovni naslovi: informacijski sistem v zdravstvu na Obali, računalnik pri delu zdravnika v osnovnem zdravstvu, računalnik pri delu zdravnika v bolnišnicah, uporabnost računalnika pri znanstvenem informiranju in uporabnost računalnika pri izmenjavi podatkov. Vse informacije dobite pri Zdravniškem društvu slovenske Istre in Krasa, Vojkovo nabr. 6, 66000 Kopar, tel. st. 0038666/21449, fax 0038666/21449.

PREDSEDNIK Slovenskega raziskovalnega instituta sklicuje REDNI OBČNI ZBOR v četrtek, 27. t. m., ob 18.30 v prvem sklicu in ob 20. uri v drugem sklicu v Gregorčičevi dvorani, Ul. S. Francesco 20 v Trstu. Dnevni red: 1. poročilo Upravnega sveta; 2. obračun za leto 1994 in predračun za leto 1995; 3. poročilo Nadzornega odbora in razresnica; 4. volitve Upravnega sveta, Znanstvenega sveta in Nadzornega odbora, 5. razno.

MALI OGLASI

POMEMBNA firma, prisotna na evropskem tržišču, išče tri sodelavce stare nad 20 let z lastnim prevoznim sredstvom. Za pogovor in informacije se lahko predstavite pri uradu na Opčinah, Proseška ul. 16 od ponedeljka do petka od 15. do 16. ure.

RESTAVRACIJA na Krasu išče natakara/co za konec tedna. Ponudbe poslati na Publiet Srl, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod sifro "Restavracija".

ZAPOSIM takoj v Trstu sposobno/ega uradnika/ka. Pismene ponudbe poslati na Publiet Srl, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod sifro "Uradnika".

15-LETNEGA vajenca išče avtomehanična delavnica. Tel. st. 370250.

25-LETNO dekle z večletno delovno izkušnjo išče kakršnokoli resno zaposlitev tudi kot hišna pomočnica ali za pomoč ostarelim. Tel. ob uri obedov na st. 200882.

DAJEMO v najem dve skladišči (garazi) na Opčinah, dohod možen z dostavnim vozilom ali kombijem. Tel. st. 211043 od 12. do 13. ure ali od 17.30 dalje.

PRODAM zaradi družinskih razlogov avto volvo

460 GL 1600, maj 93, 20.000 prevoženih km, klimatiziran, v odličnem stanju. Tel. st. (0481) 882094 v večernih urah.

PRODAM motor Enduro Gilera XR2 125 v odličnem stanju. Klicite na tel. st. 0481/882231.

PRODAM VW polo GTI 1300, letnik '88 v odličnem stanju. Tel. st. 299620.

PRODAM mlin za grozdje na ročni pogon. Priprava v odličnem stanju. Cena po dogovoru. Tel. ob uri kosila na st. 0481/882478.

HISO v centru Gorice z dvosobnim stanovanjem na dveh nadstropjih (90 kv. m), delno obnovljeno in s centralnim ogrevanjem prodam. Tel. st. (0481) 30358 (med 13.30 in 15. uro).

NUDIM lekcije iz slovenscine in angleščine za vse stopnje ter pomoč osnovnosolcem in srednjesolcem pri ponavljanju in pisanju nalog. Tel. st. 229364 v večernih urah.

OSMICO sta odprla Milko in Nevenka v Salezu, Bajti 73. Vabjeni!

OSMICO ima odprto Milic v Zagradcu do vključno ponedeljka, 17. t. m.

OSMICO ima odprto Boris Skrk, Praprotna st. 20. Nudimo točena in sortirana vina.

OSMICO ima Milic v Repnu. Toci teran in belo vino.

OSMICO ima Stubelj v Sempolaju.

OSMICO je odprl Miro Zigon v Zgoniku.

PRISPEVKI

Namesto cvetja na grob Milana Milica daruje družina Kuret 100.000 lir za MPZ Fantje izpod Grmade.

Namesto cvetja na grob Milana Milica darujeta Stanko in Milka Kralj 20.000 lir za MPZ Fantje izpod Grmade.

Namesto cvetja na grob Milana Milica daruje Ivo Kralj 50.000 lir za MPZ Fantje izpod Grmade in 50.000 lir za slivensko cerkev.

V spomin na Angela Gregori darujejo Elda, Milena in Stojan 100.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

Jordan, Cinzia, Ilija in Mija Kalc darujejo 35.000 lir za SKD Primorec.

V spomin na Miceta Malalana darujeta Nerina in Lucijan Padovan 20.000 lir za SKD Primorec.

V spomin na Veselo Starc daruje Sveto z družino 20.000 lir za SD Kontovel.

V spomin na Bernardo darujejo Justa, Livijo in Mario Krevatin 50.000 lir za Zadrugo Ban in 50.000 lir za cerkev sv. Florjana pri Banih.

V spomin na drage starše, na brata Albina ter na Dolfija Sedmaka (Skoltinov), ki je kot 17-letni borec NOB bil zajet in je pred 50. leti umrl v taborišču Buchenwald daruje Marica Sedmak 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Krizu.

V počastitev spomina Paolovega očeta Justa Soavi darujejo prijatelji 100.000 lir za SD Vesna.

Majda in Dragotin Danev darujeta 100.000 lir za popravilo strehe Prosvetnega doma.

Namesto cvetja na grob Antona Razma darujeta Boris Bandi iz Doline in mama Dorotea 25.000 lir za KD Valentin Vodnik in 25.000 lir za DPZ Valentin Vodnik.

V spomin na Pepija Grudna in Rudija Ivančica daruje prijatelj Alojz Lupinc 80.000 lir za cerkveni pevski zbor iz Sempolaja.

Ob izgubi drage mame Viktorije Martelanc roj. Pertot izrekajo občuteno sozalne prijateljstvo Sasi Martelancu, družini in sorodnikom kolegica in kolegi Radia Trst A

VČERAJ-DANES

Danes, ČETRTEK, 13. aprila 1995

VELIKI ČETRTEK

Sonce vzhaja ob 6.24 in zatone ob 19.48 - Dolžina dneva 13.24 - Luna vzhaja ob 17.39 in zatone ob 5.03.

Jutri, PETEK, 14. aprila 1995

VELIKI PETEK

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 11,1 stopinje, zračni tlak 1019 mb, narašča, veter vzhodnik 25 km na uro,

PUBLIEST

Tel. (040) 7796611 - Fax 768697

oglasil - obvestila: 8.30 - 12.30

osmrtnice - sožalja: 8.30 - 12.30
13.30 - 17.00 (razen sobote)

TRŽIČ / V MESECU MARCU

V pristanišču večji promet

Pozitivni podatki tudi za prvo letošnje trimesečje: + 15%

Tudi v letošnjem marcu so v trziškem pristanišču Portorošega zabeležili dokaj občuten porast prometa. Skupna količina pretovorjenega blaga se je namreč v prejšnjem mesecu povečala za kakih petnajst odstotkov v primerjavi z istim mesecem lanskega leta. Lani so v marcu raztovorili oziroma nатовorili na ladje v trziškem pristanišču skupaj 190.926 ton, letos pa 227.685 ton. Marčni porast potrjuje vzpon v prvih treh mesecih letos, ko s eje skupno promet prav tako povečal za kakih petnajst odstotkov.

Podatki za prvo letošnje obdobje so torej zelo spodbudni. Pa se ena ugotovitev je pozitivna: izrazilo se je po-

večal obseg odpremljenih posilk. V obdobju januar - marec je ta promet dosegal skoraj tretjino celotnega prometa, kar je za Trzič, kjer so doslej raztovorjene surovine in druge pošiljke vedno predstavljale daleč največji večji del prometa, pravzaprav rekord.

V pristanišču Portorošega načrtujejo v prihodnjih mesecih nekaj novih posegov glede urejanja operativne obale. Tako naj bi asfaltirali operativno obalo v dolžini kakih 200 metrov in v širini 110 metrov. Pridobili bodo veliko novih površin. Iz Rima pa pričakujejo dodatnih sedem milijard lir dotacije za urejanje in posodabljanje pristaniških naprav.

KAJAKI / PRI ŠTANDREŽU

Slalom na Soči

Priraja ga v nedeljo, 16., društvo Šilec

V nedeljo, 16. aprila, prireja kajakaško društvo Šilec iz Gorice tekmovalni slalom na Soči. Proga z dvajsetimi vrati bo dolga okrog 200 metrov in jo bodo pripravili pod Standrežem z dostopom z glavnega trga proti Soči ali z Majnic od vodovodnih crpalj proti reki.

Tekmovanje, ki ga društvo prireja prvič, je odprto za vse slalomske razrede v moški in ženski konkurenci. Organizacijske in tehnične priprave potekajo že ves teden, ker je potrebno prvič marsikaj postoriti, kar pa je nalozba tudi za naslednja leta. Tehnično in propagandno pomoč nudijo društvu tudi člani s slovenske strani meje, ker se nameravajo udeležiti tekme seveda tudi Solčanci in Novogoričani, poleg Goričanov in Tržačanov.

Start tekmovanja bo ob 10. uri; predvidena sta dva slalomska spusta, za lestvico pa se šteje najboljši izmed dveh časov. Po koncu tekmovanja bosta nagrajevanje in malica za udeležence in prireditelje.

AR

ŠOLSKI IZLET / OBISKALI SO MESTA UMBRIJE IN TOSKANE

Prijetna doživetja za dijake liceja Trubar

Ogledali so si mojstrovine renesančne umetnosti

Dijaki gimnazije - liceja Primož Trubar so se pred dobrim tednom vrnili s poučnega izleta po srednji Italiji. Imeli so srečo, saj jih je spremljalo sončno pomladansko vreme, tako da so brez težav v celoti izpeljali predvideni program. Prvi postanek je bil ze v Romagni, kjer so dijaki ob spremstvu profesorjev izstopili za ogled nekdanje benediktinske opatije v Pomposi, ki v močvirnatu nižini opozarja nase z značilnim romanskim opečnatim zvonikom.

Pot je nato peljala skozi Valli di Comacchio v Ravenna. Mesto se je vtisnilo v spomin radovednih obiskovalcev predvsem zaradi dragocenosti in dedelosti mozaikov nekaterih cerkva, ki so nastale v 6. in 7. stoletju, ko je Ravenna dosegla svoj umetniški vrhunec. Pred Pesarom, kjer je bilo predvideno prenočevanje, so se ustavili se v Riminiju ob Avgustovem slavoloku ter ob cerkvi Tempio Malatestiano, katere zunanost je predelal slavn renesančni arhitekt Leon Battista Alberti.

Naslednjega dne so bili v Urbino, ki ga je v pomembno politično in umetnostno središče povzdignil vojvoda Federico da Montefeltro. Vojscak in humanist, ki ga najbrž večina pozna po profilnem portretu Piera della Francesca v muzeju Uffizi, na katerem izstopa njegov orlovski nos, je odročno mesto na griču spremenil v pomembno žarišče renesančne kulture. Na njegovem dvorcu, v renesančnem slogu prenovljeni palači (Palazzo Ducale), so delovali pomembni umetniki in humanisti. V popoldanskih urah so se dijaki podali v Gubbio, ki se danes ohranja srednjeveški videz in spominja na čas, ko je tu sv. Francisek pridigal volku.

Po prenočitvi v udobnem hotelu v predmestju Perugia, si je tretjega dne skupina ogledala mesto samo. Nekdanja etruskanska naselbina (ohranjen je etruskanski slavolok) je v obdobju komun dobila mogočno občinsko palačo, pred katero stoji vodnjak, ki sta ga oblikovala gotska kiparja (oče in sin) Nicola ter Giovanni Pisano. V Perugi se je rodil in deloval renesančni slikar Piero Vannucci-Perugino. Popoldne so dijaki v Assisiu občudovali predvsem freske, ki jih je naslikal Giotto. V gornji cerkvi sv. Franciska je

mladi in obojavni slikar začel s svojim umetniškim delovanjem.

Cetrti dan je bil verjetno najbolj naporen zaradi dolge vožnje do Siene in Volterre ter povratka v hotel v predmestju Perugia. V Sieni, ki je svetovno znana po srednjeveški tradiciji "palia", so si dijaki ogledali veličastno gotsko stolnico, katere pročelje je izdelal Giovanni Pisano. Mestna palača je razkrila bogate stenske poslikave gotskih mojstrov sienske sole, ki belezi kot glavno značilnost predvsem zivo st barv. Etruskanski muzej v Volterri slovi po podolgovatem kipcu Ombra della Sera. Trgovinice z alabastrom pa so gotovo bolj pritegnile pozornost mladih turistov kot pa kolekcije etruskanskega zbiratelja, ki jih muzej hrani.

Cas je kar hitro minil, tako da je dan odhoda

prisel skoraj nepričakovano. Kratek postanek v Arezzu in nato ogled gotskega samostana Camaldoli, ki ga obdajajo prijetni gozdovi, sta zaključila izlet.

Gricevnata srednja Italija je s svojimi rjavordekastimi mesti, grajenimi iz kamna in opeke, z vseh ozirov vredna obiska. Nekateri udeleženci pa se spominjajo tudi izvrstne kuhinje, ki je med najboljšimi v Italiji. Umetnostni spomeniki, čeprav segajo le do renesanse, opozarjajo na pomembne umetnike, ki so delovali na tem območju. Ozke in strme tlakovane ulice mest vodijo popotnika v slavno in že davno izgubljeno srednjeveško preteklost, ki se tu ohranja predvsem v umirjenem ritmu življenja. (M.K.)

Na sliki: izletniki pred občinsko palačo v Gubbio

KINO

GORICA
VITTORIA 20.45 (Gorica kinema) »Martha«, rež. Rainer M. Fassbinder. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 17.30-19.40-22.00 »Virus letale«, I. Dustin Hoffman.

TRŽIČ
COMUNALE Ni predstave.

PRIREDITVE

V LJUDSKI KNJIŽNICI DAMIR FEIGEL V GORICI bodo danes ob 18. uri predstavili knjigo Borisa Lipuzica Cedermaci današnjega dne. Pisec je objavil v knjigi enajst pogovorov, ki jih je imel s poznavalci manjšinskih solskih razmer. Na predstavitve so vabljeni vsi, posebej pa solniki, ki jim bo knjiga lahko ustrezen vir informacije o različnih solskih okoljih.

OBVESTILA

DRŽAVNA KNJIŽNICA V GORICI s priklučenim Mestno knjižnico je zaprta od 10. do 15. aprila. V tem času bo delovala samo služba za izposojanje knjig med 11.30 in 13.00.

IZLETI

SPD GORICA priredi na velikonočni ponedeljek izlet v Bardo v Terški dolini (etnografski muzej), podzemsko jamo v bližnjem Zavru (Villanova) in, če bo vreme primerno, na goro Bernadjo. Ob povratku postanek v krajih, kjer se prideluje znano vino ramandolo. Prevoz z lastnimi sredstvi, odhod ob "sprejemljivi" uri. Izlet bo vodil Zdenko Vogric.

DRUŠTVO SLOVENSKEGA UPOKOJENCEV prireja od 22. do 27. maja izlet v Ligurio in na Azurno obalo. Prenočevali bodo v San Remu in od tam obiskovali zanimive kraje Ligurie, Nizzo, Montecarlo. Predviden je tudi celodnevni izlet v Turin. Vpisovanje ob sredah samo na sedežu do 19. aprila.

SKD KREMENJAK - JAMLJE in SEKCIJA VZPI-ANPI DOL-JAMLJE prireja 4. junija enodnevni avtobusni izlet v Drazgose, Begunje, na Bled in v Vintgar. Prijave sprejemajo Igor Kobal, Ettore Moro, Mario Croselli do oddaje mest v avtobusu.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

AL GIARDINO, Korzo Verdi 57, tel. 531879

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

OBCINSKA 2, Ul. Manlio 14/B, tel. 480405.

POGREBI

Danes ob 8.30, Luigia Suligaj, iz bolnišnice sv. Justa v cerkev pri sv. Ani in na glavno pokopališče; 9.15, Valburga Zampiero vdova Valle, iz splosne bolnišnice v Trzič; 12.00, Alberto Bonansea, iz splosne bolnišnice v cerkev na Svetogorski ulici in na glavno pokopališče; 13.15, Olivo Gerin, iz splosne bolnišnice v Viles.

EKOLOŠKA AKCIJA

Člani ribiškega društva Vipava očistili bregove Vipave in Soče

Ribiško društvo Vipava je zadnje soboto v marcu priredilo ekološko akcijo vzdolž bregov Soče in Vipave in tudi na številnih drugih krajih v okolici Sovodenj, kjer se množijo črna odlagališča. Odziv članov društva je bil množičen, saj je pri akciji za čiščenje okolja sodelovalo kakih stideset ribičev. Pobrli so približno dvajset stotov najrazličnejših odpadkov in nekaj stotov železnine ter drugih kovinskih predmetov.

Opravili so torej kar precejšnje in pohvale vredno delo. Sicer pa ugotavljajo, da bi bile podobne akcije dobrodošle tudi v drugih krajih, morda se s pritegnitvijo članov kulturnih in sportnih društev in drugih organizacij. Potrebna pa bi bila tudi redna preventivna dejavnost seznanjanja in ozaveščanja krajanov, da se ne bi spet pojavljali odpadki in prevrata črna odlagališča ob bregovih rek, pravijo pri ribiškem društvu in se obenem zahvaljujejo vsem članom, ki so z udeležbo pri ekološki akciji prispevali, da bo okolje bolj prijetno, čisto in vabljivo.

VOLITVE / POKRAJINSKO TAJNIŠTVO SSK

Kritike na račun dosedanjih uprav

»Delovale so premalo odločno«

Pokrajinsko tajništvo Slovenske skupnosti Gorica v tiskovnem sporočilu zvezi z bližnjimi volitvami ocenjuje, da so dosedanje uprave v Doberdobi, Sovodnjah in v Steverjanu delovale prepočasno in premalo odločno v odnosu na velike spremembe, sredi katerih se je znašla tudi slovenska manjšina. Uprave, trdi SSK, niso pokazale dovolj smisla za ovrdenjenje svojih krajev, za odliv ljudi na delo izven občine in pešanje domaćih dejavnosti, trgovine in podobno. SSK obsoja tudi nedorečeno politiko do okolja, kjer bi morale uprave delovati preventivno, in navaja kot primer usad na pokrajinski cesti Oslavje-Stevarjan.

»Življenja ljudi se tudi se kako tičejo regulacijski načrti, ki preprečujejo mladim, da bi si svoje nove domove postavili na območju rodne vasi. Za skoraj vse uprave je bilo značilno, da

so vlagale preveč energij v lepe napovedi, od katerih je bilo zelo malo uresničenega«, meni SSK, ki pripisuje političnim nasprotnikom tudi premalo rešnične volje za reševanje zgornjih problemov: med temi omenja solo v Jamljah, »kjer bi se dalo napraviti dosti več, ali pa pogosto opuscanje rabe slovensčine na občinskih sejah.«

Slovenska skupnost očita se, da so uprave v veliki meri zanamirile povezanost z bazo, da ljudje o važnih stvareh sploh niso bili informirani, ali pa da njihovega glasu uprave niso upoštevale. »Mnogo od nastetih stvari gre na račun ideološkega izročila, ki so ga zastopale prejšnje uprave in s katerimi se stranka Slovenske skupnosti ni nikdar poistovetila, narobe, Slovenska skupnost je bila vedno za življensko reševanje problemov v vseh posameznih občinah.«

GORICA / PISMO ŽUPANU

«Caravan club» še nima sedeža

Za pomoč so zaprosili občino, ki pa sploh ni odgovorila na dopise

Med združenji, ki se pritožujejo zaradi neobčutljivosti goriske občinske uprave, je tudi goriski "Caravan club". Njegov predsednik Claudio Galliani je naslovil županu Gaetanu Valentinu odprto pismo, v katerem ga ponovno opozarja, da na razliko od mnogih drugih združenj, ki jim občina nudi dostojne prostore za dejavnosti, je ta klub se vedno brez sedeža. Problem sicer ni nov: v 14 letih so že 20 krat pisali na občino. Nikoli niso prejeli odgovora.

Predsednik se pojasnjuje, da se "Caravan club", ki šteje okrog 300 članov, nikakor ne omejuje zgolj za turistično-počitniško dejavnost, pač pa namenja pre-

cejšnjo pozornost in energije tudi družbeno koristnim dejavnostim. Dokler so razpolagali s prostori, ki jim jih je pred leti dal na razpolago rajonski svet za mestno središče, so prirejali dvakrat mesečno vsem občanom odprta predavanja in kulturno-informativna srečanja. Aktivni so v civilni zaščiti, kjer so zaradi svoje specializacije dosegli pomembna priznanja in odgovornosti na vsedržavni ravni. Priznanja zaradi opravljenih ekspedicij so dosegli tudi v tujini, o njihovem delu pa redno poročajo specializirani tisk. Prav bi bilo, zaključuje Galliani, ko bi tudi Goriska občina podprla to sicer skromno dejavnost, ki pa prispeva k ugledu mesta.

ZDRAVSTVO / SINDIKATI VZTRAJAJO

Barattijev načrt je treba zavrniti in ga popraviti

Srečanje Baratti - župani

Ta in prihodnji teden bosta odločilna glede usode načrta preoblikovanja javne zdravstvene službe na Goriskem. Sindikati se trudijo, da bi v sodelovanju z župani, deželnimi svetovalci in predstavniki civilne družbe spremenili in popravili načrt glavnemu direktorju Barattiju, slednjemu pa se mudi, da bi načrt čimprej začel urešničevati. Nekaj se pravzaprav že tudi uresničuje. Zadeva je dodatno zapletena, če upoštevamo težaven odnos med "menedžerjem", ki vodi javno zdravstveno službo in sindikati. Gre za to, da si ravnatelj Baratti zelo po svoje zamisli soocanje o tako pomembnem vprašanju, medtem ko sindikati, z druge strani, vztrajajo na stališču, da je uspeh reforme odvisen od sodelovanja vseh. Sodelovanje pa si je mogoče zagotoviti s kompromisom oziroma z osvojitvijo določenih sprememb in izboljšav. In na tej točki se soocanje v glavnem tudi neha. Po mnenju sindikatov, ki so se v torek srečali tudi z deželnimi svetovalci z Goriskega (Antonaz, Degras, Longo, Larise), je v Barattijevem načrtu precej nejasnosti in celo nasprotujocih si stališč. Predvsem ni jasnih ciljev, ki naj bi jih dosegli na srednji in dolgi rok. Načrt je pomanjkljiv zlasti v tistem delu, ki se nanaša na organizacijo zdravstvene službe na teritoriju, torej na področju preventive, ki je odločilnega pomena v organizaciji zdravstva. Skratka, načrt reorganizacije ne more temeljiti samo na filozofiji klenjenja stroškov. Vse te pomisleke

so pokrajinski tajniki CGIL, CISL in UIL, Bon, Brancati in Nativi predstavili deželnim svetovalcem izvoljenim na Goriskem.

Danes je napovedano srečanje med generalnim ravnateljem Zdravstvene ustanove Barattijem in župani občin na Goriskem. Že pred dnevi so sindikati naslovili županom poziv, naj načrta ne sprejmejo nekritično, ampak naj opozorijo na potrebo po spremembah in izboljšavah. Te dni se v raznih krajih namreč odvijajo javna zborovanja o tem zelo občutenem in pomembnem vprašanju. Zadnje tako srečanje bo 26. aprila v Gorici, v občinski sejni dvorani. Sindikati predlagajo da bi bila to primerna priložnost, kjer bi skupaj z vsemi župani in deželnimi svetovalci ocenili načrt in predlagali spremembe ali alternativne možnosti.

Medtem ko se odvija razprava o zdravstvu na institucionalni ravni, pa se te dni vodi zelo vroča polemika tudi med predstavniki raznih strank. Ne toliko o zdravstvu na splošno, kakor o specifičnem vprašanju bolnišnice, oziroma lokacije goriske bolnišnice. "Obdelovanje" zadeva v tej fazi v glavnem predstavnike Ljudske stranke in Severne lige. V ospredju pa je (po nekaj mesecih molka) spet zadeva možne selitve splosne bolnišnice v kompleks Usmiljenih bratov, način kako naj bi to izvedli in predvsem kdo naj bi to plačal. Izhodišče za polemike pa je bil nedavni odgovor odbornika Fassoale na interpelacijo svetovalca Longa v deželnem svetu.

OBČINA / KONZULTA ZA SLOVENSKA VPRAŠANJA

Končno bodo umestili konzulto

SKGZ je že izbrala svoje predstavnike

Vse kaže, da namerava goriska občinska uprava končno le imenovati članke občinske konzulte za vprašanja slovenske manjšine. Vest je župan Valenti sporočil v prejšnjih dneh občinske svetovalecu Igorju Komelu, ki je v občinskem svetu večkrat opozoril na nesprejemljivo odlašanje z imenovanjem konzulte. Mandat temu posvetovalnemu organu, ki bi moral sodelovati z občinsko upravo pri razreševanju vseh vprašanj, ki posredno ali neposredno zadevajo slovensko gorisko skupnost, je namreč zapadel ob lanskih občinskih volitvah. Takoj po volitvah bi ga bila morala nova občinska uprava obnoviti, tako kot je naredila z vsemi drugimi komisijami.

Tega pa ni storila, tudi zaradi političnih spekulacij neke ne bolj opredeljene "skupine slovenskih predstavnikov", ki so lani stopili do župana in ga skušali prepričati, naj konzulte ne imenuje, češ da pravilnik o njeni sestavi ni demokratičen in v organu niso zastopane vse slovenske komponente.

Valenti je takrat vzel na znanje te kritike in preučitev zadeve prepustil komisiji za pravilnike in institucionalne zadeve, ki jo vodi načelnik Nacionalnega zavezništva Coana. Komisija pa doslej sploh ni začela vprašanja in ga najbrž se lep čas ne bi, saj ima na dnevnem redu druge, očitno pomembnejše probleme. Zaradi tega, nam je povedal

župan Valenti, so sklenili, da ne bodo čakali na komisijo in bodo članke konzulte imenovali po dosežanem ključu: 12 članov bodo predlagale slovenske organizacije (po 5 SKGZ in ZSKP in 2 Sindikat slovenske sole), tri pa bodo izbrale stranke v občinskem svetu.

Gorisko tajništvo SKGZ je prav predsinoci obravnavalo zadevo in vzelo z zadovoljstvom na znanje, da naj bi končno prislo do imenovanja konzulte, čeprav z veliko zamudo glede na predvideni rok. SKGZ je zato prav z namenom, da bi prepričali se dodatne zamude, takoj izbrala svoje kandidate za članstvo v konzultu, ki jih bo moral sedaj potrditi občinski svet.

GORICA KINEMA / »MARTHA« R. W. FASSBINDERJA

Iz pirha filmsko presenečenje

Prihodnje dni Woody Allen in Disneyev 101 dalmatincev

Kinoatelje in uprava kina Vittoria pripravljata ob veliki noči za ljubitelje filma zanimiv spored, ki bo razveselil tako odrasle kot najmlajše. Za najzvestejše gledalce, ki četrtke večere redno posvečajo ogledu filmov iz sporeda Gorica kinema, bo Kinoatelje iz velikonocnega pirha nočjo potegnil lepo presenečenje. Gre za film »Martha« Rainerja W. Fassbinderja iz leta 1973, ki ga je priljubljeni režiser takratnega novega nemškega filma posnel po "crnem" romanu Cornella Wollricha »For he Rest of Her Life«.

Film prihaja na ekrane z več kot dvajsetletno zamudo zaradi sodnega spora v zvezi z avtorskimi pravicami. Pri tem pa se danes preseneča njegova svežina in moderna izraznost, ko pripoveduje o usodni ljubezni, ki se sprevrže v mazohistično odvisnost, v iz-

nicenje zenske, ki postane prostovoljna žrtev svojega moza-gospodarja. Gre za vznemirljiv film, značilen za Fassbinderjev opus. V glavnih vlogah nastopajo Margit Carstensen in Karlheinz Böhm. Predvajanje bo kot vedno ob 20.45.

V prihodnjih dneh se bo filmska ponudba podvojila. V kinu Vittoria bodo ob velikonočnih praznikih predvajali priljubljeno risanko »La carica dei 101«. Gre za uspešno o razposajeni družini psov dalmatincev, ki vedno znova navdušuje najmlajše. Tokrat jo bomo lahko gledali v tehnično obnovljeni verziji. Za ljubitelje avtorskega filma in značilnega humorja Woodyja Allena pa bodo v Kulturnem domu v okviru sporeda Gorica kinema od jutri dalje predvajali njegov najnovejši film »Pallottolo su Broadway«.

NOVICE

Tajnik SKP Fausto Bertinotti bo danes govoril v Ronkah

Vsodržavni tajnik Stranke komunistične prenovle Fausto Bertinotti bo danes na predvolilnem obisku v naši deželi. Zvečer bo sodeloval na volilnem shodu SKP v Pordenonu, pred tem pa bo imel srečanje z novinarji (ki je odprto za javnost) ob 18.30 v konferenčni dvorani (sektor za odhode) na letališču v Ronkah. Bertinotti bo govoril o političnem trenutku v državi in o pomenu bližnjih upravnih volitev s tem v zvezi.

Lista Občinske enotnosti se nočjo predstavi na Peči

Sovodenjska lista Občinske enotnosti nadaljuje nočjo s serijo predstavitvenih razgovorov z volilci pred upravnimi volitvami za obnove občinske uprave, ki bodo v nedeljo, 23. aprila. Županski kandidat Igor Petejan in kandidati Občinske enotnosti za sovedenjski občinski svet bodo nočjo ob 20.30 v društvenih prostorih v Ronku na Peči. Predstavili bodo svoje načrte in programske smernice za naslednje upravno obdobje ter odgovarjali na vprašanja občanov.

Zadnja letošnja predstava gledališke sezone v Trzinu

Gledališka sezona v Trzinu se zaključuje. Nočjo in jutri, obakrat ob 20.30, bo gledališka skupina "Arte della Commedia" nastopila v Trzinu z igro "Il Contratto" (Pogodba) Eduarda de Filippa. Režiser predstave je Bruno Garofalo, v glavnih vlogah pa nastopajo znani igralci Eduardovega teatra Angela Pagano, Luca de Filippo in Mario Scarpetta. Obe predstavi bosta v občinskem gledališču.

CONI o ukrepih za večjo varnost

Pokrajinski odbor CONI je na svoji zadnji seji razpravljaval o številnih vprašanjih v zvezi z varnostjo in uporabo športnih objektov. Predsednik Brandolin je izrazil zadovoljstvo nad hitrim ukrepanjem Prefekta, ki je župane opozoril na problematiko in jim postavil rok dveh mesecev, da poskrbijo za tehnične preglede vseh športnih struktur. Zaskrbljujejo plat vprašanja predstavlja strošek za predvidene posege. Vsekakor pa bo predsednik pokrajinskega odbora CONI po volitvah stopil v stik z novimi upravami, s ciljem, da se neposredno seznanijo s stanjem v posameznih krajih in da se skuša poiskati tudi možne rešitve.

Umestili odbor za upravljanje stanovanjske skupnosti

Za Gorico predstavlja vsekakor novost. V ponedeljek 10. t.m. so umestili odbor za upravljanje nove stanovanjske skupnosti na ulici Vittorio Veneto 72. Gre za upravljanje skupnega doma desetih oseb s psihičnimi motnjami. Od prvega januarja letos je za skupnost skrbel pokrajinski konzorcij za rehabilitacijo in skrbstvo, se prej pa Pokrajinska uprava. Z umestitvijo odbora postaja stanovanjska skupnost, kar zadeva upravljanje, skoraj povsem avtonomna. Odbor sestavljajo dr. Mario Brancati, dr. Giuseppe Squadrito, Adriano Soranzio, dr. Barbara Florit, Paolo Catalano, Vischi Luciano in Eda Sartori Sella.

PODGORA

Trije ranjeni v avtomobilu, ki ga je zaneslo v zid v Ul. Calvario

Tri osebe so bile ranjene, od teh ena težje, v prometni nesreči v torek nekaj pred 22. uro v Podgori v bližini spomenika. V bolnišnico so s prognozo ozdravitve v mesecu dni sprejeli 18-letnega Aleksandra Pausija iz Podgore, ul. Monte Calvario 26. Zdravniško pomoč so nudili se njegovemu tri leta starejšemu bratu Rodneyu (zdravil se bo deset dni), medtem ko se je voznik peugeota 22-letni Massimo Rusjan iz Locnika, ul. Visini 34, resil le z nekaj bunkami. Vsi trije so se peljali v avtomobilu, ki je silovito trčil v zid ob cesti. Brata Pausi sta bila pred dobrim letom težko ranjena v prometni nesreči v Dobravljah, v kateri je umrl njun oče, dr. Tristano Pausi.

OB 50-LETNICI ZADNJIH BOJEV

VZPI na obisku v Škofji Loki

Bili so na komemoraciji komandanta, ki je padel na pragu svobode

V Škofji Loki se je prejšnjo nedeljo mudila delegacija Vsodržavnega združenja partizanov Italije z Goriskega. Delegacija so sestavljali Silvino Poletto, Mirko Vendramin in Jožef Ferfolja, ki so se udeležili spominske slovesnosti ob 50-letnici zadnjih težkih bojev pred koncem vojne in 50-letnice smrti poveljnika Skofjeloškega odreda Ota Vrhunca - Blaža Ostrovrharja. V Škofji Loki se je, skupaj z delegacijo goriske borbevske organizacije, mudil tudi sovedenjski župan Vito Primožič, saj sta občini Sovodnje in Skofja Loka pobrateni. Slovesnost je bila pri spominskem obeležju v vasi Topolje nad Selci na pobudo Odbora sku-

pnosti borcev Skofjeloškega odreda NOV.

Obisk je bil tudi priložnost za nadaljevanje pogovorov o razširitvi in poglobitvi prijateljstva in sodelovanja tako med občinama Skofja Loka in Sovodnje, kakor tudi med Skofjo Loko in Gorico. V prihodnjih tednih bo obiskala Gorico in posebej Ločnik delegacija borbevske organizacije iz Skofje Loke. V Ločniku so bili namreč doma številni borci, ki so se zadnje mesece vojne v garibaldinskih enotah, zadrževali prav v okolici Skofje Loke in kljubovali nemškimi, kvizlinskim in drugim enotam. Mnogi so v teh bojih tudi padli in so v glavnem pokopani na ločniškem pokopališču.

RAZSTAVA / ODPRLI SO JO V SOBOTO V KULTURNEM DOMU

Skulpture iz kraškega kamna mlade kiparke Matejke Bellè

Umetnico predstavila kritika Polona Skodič in Joško Vetrih

V soboto so v galeriji Kulturnega doma v Gorici odprli razstavo mlade in perspektivne slovenske kiparke Matejke Bellè iz Postojne. Na ogled je več kot dvajset del iz kraškega kamna, ki ga je umetnica primerno obdelala in izluscila iz njega mojstrske prvine. Na otvoritvi je v imenu prirediteljev, upravnega odbora goriskega Kulturnega doma, pozdravil ravnatelj Igor Komel, nato pa sta spregovorila likovna kritika Polona Skodič iz Ljubljane (v slovenscini) ter Joško Vetrih iz Gorice (v italijanscini). Oba sta poudarila, da likovna dela Matejke Belletove, absolutne Akademije za likovno umetnost, predstavljajo nova iskanja in težišča v kiparskem oblikovanju.

Razstava v Gorici je prva, ki jo kiparka Belletova prireja izven meja Slovenije. Odprta bo vse do 20.

aprila in sicer po naslednjem urniku (ob delavnikih): od 9. do 13. ure ter v večernih urah med

raznimi prireditvami.

Na sliki (Fotostudio Reportage) s sobotnega odprta razstave

VIDEM / PO ARETACIJI ENAJSTIH OSEB

Preiskava o podpisih za predstavitev kandidatov

Stranke zavračajo vpletenost v afero, ki ogroža volitve

VIDEM - Videmsko sodstvo nadaljuje s preiskavo o nepravilnostih, ki jih je odkrilo pri zbiranju podpisov za kandidatne liste za videmske občinske in pokrajinske volitve. Po aretaciji 11 ljudi (med temi je tudi odbornik Emilio Gottardo, ki je v hišnem priporu), ki so osumljeni ponarejanja podpisov ali overevanja lažnih podpisov, skuša sodstvo dejansko ugotoviti obseg pojave. Sodnik je včeraj zaslišal pet aretiranih, danes pa bo zaslišal ostale.

Videmski prefekt je v torek zvečer pojasnil, da se bo volilna kampanja nadaljevala, saj je sodni postopek se v preiskovalni fazi. Kljub pojasnilu pa so po mnenju mnogih volitve tvegane, saj bi jih lahko sodstvo razveljavilo ob prizivu vsakogar, ki bi se čutil oskudovan.

Demokratska stranka levice je včeraj sklicala novinarsko konferenco, na kateri je pojasnila, da se ima za prizadeto stranko in zahtevala, naj sodstvo čimprej razjasni afero. Voditelji videmske DSL so povedali, da so podpise zbirali strankini aktivisti in slo je za prave podpise. Pod kandidatno listo za občinske volitve naj bi zbrali kar 1.570 podpisov namesto 875 potrebnih.

Novica je povzročila veliko razburjenje tudi pri drugih strankah, ki so povabile sodstvo, naj pojasni okvir preiskave, obenem pa so zatrdile, da so korektno zbiral podpise in zavrnile odgovornost za morebitne napake občinskih uslužbencev.

NOVICE

Italijansko-slovenski sporazum o počastitvi padlih v drugi vojni

RIM - Delegacija slovenske vlade pod vodstvom državnega podtajnika Janka Stuska in zastopstvo italijanske vlade, ki ga je vodil generalni komisar za počastitev padlih v vojni gen. Benito Cavazza, sta včeraj obravnavali besedilo osnutka sporazuma za doštopen pokop padlih na obeh straneh meje. Poleg same ureditve vojnih pokopališč naj bi sporazum predvideval tudi prekop in odnos osamljenih posmrtnih ostankov oziroma postavitev novih spominskih obeležij. Sporazum bodo podpisali v Ljubljani.

Gradbeniki v FJK zahtevajo »komisarja«

VIDEM - Predsednik Deželnega združenja gradbenikov (ARCE) Giovanni Pavan je včeraj zahteval od vlade Furlanije-Juljske krajine, da imenuje posebnega komisarja, ki naj bi tej industrijski veji pomagal iz krize. Stevilo zaposlenih v gradbenih tvrdkah upada, zaradi birokratskih zapletov pa je zamrznjenih nekaj več kot deset gradbišč, kjer so dela že financirana - gre za desetine milijard lir. Komisar naj bi pomagal odpreti gradbišča in delavce nanovo zaposliti.

Obnovili bodo 114 uprav

VIDEM - Bliznje upravne volitve bodo zadevale kar 114 občin videmske pokrajine, od teh jih je kar 18, ki imajo več kot 5 tisoč prebivalcev in v katerih bodo uvedli balotazo v primeru, da nihče od kandidatov ne bi dobil absolutne večine. Drugi volilni krog bo 7. maja. Med občinami z več kot 5 tisoč prebivalci so tudi Cedad, Humin, San Giovanni al Natisone, Centa in sam Videm. Tako na videmski Obcini kot na Pokrajini ni uspelo obnoviti levo-sredinski kartela, ki je v zadnjih mesecih upravljal obe ustanovi. DSL je do zadnjega upala, da se bo Ljudska stranka vendarle odločila za skupine kandidate. To pa se ni zgodilo, saj so bivši demokristjani, v zadnjem trenutku, zapustili levo in se povezali s Severno ligo, ki naj bi dala večje garancije, kar zadeva glasove.

Vprašanje povezovanja je sicer še odprto, saj v balotazi lahko pride do nadaljnjih povezav in novih zavezništov.

Sama levica pa tudi ni znala dobiti skupnega imenovalca, saj se bo predstavila kar s tremi kandidati: Banellijem, ki je izraz DSL, Valentinijem, ki ga je predlagala Komunistična prenova, ter Maurom Bigotom, ki je izraz zmerne levice in manjših laično-katoliških skupin. Kandidati za predsednika Pokrajine so:

Giorgio Romano Venier (AN, FI, CCD)

Giovanni Pelizzo (PPI, LN)

Roberto Valentini (RC)

Mario Banelli (DSL)

Mauro Bigot (Zeleni,

PRI, Cristiano sociali, Patto democratico)

Alberto Di Caporiacco

(Lega Friuli)

Kot za Pokrajino, velja tudi za videmsko Obcino pravilo, da je loceni boljše. Ljudska stranka bo tekmovala v družbi Severne lige, levica - z izjemo SKP - pa je za Obcino vendarle dobila skupnega kandidata. Vprašanje pa je, ali se bo Enzo Barazza prebil do balotaze, saj sta marca lani za poslansko zbornico Ljudska stranka in Severna liga skupaj zbrali 31, 4 odstotka glasov, Kartel svoboscin, brez SL, pa 44, 3 odstotka, stranke, ki podpirajo Barazza, pa le 19, 1 %. Če se ne prebije do drugega kroga, bo levica odločilna v balotazi in zato se lahko zgodi, da pride v drugem krogu do levo sredinskega zavezništva.

Zupanski kandidati za videmsko Obcino so:

Silvana Olivotto (Panela, CCD, FI, AN)

Anna Maria Germini Fantini (Nuova Udine)

Alberto Di Caporiacco (Udine Lega Friuli)

Diego Volpe Pasini (Per Udine)

Nedeida Ponte (RC)

Italo Tavoschi (PPI, LN)

Enzo Barazza (Zeleni,

PRI, Cristiano sociali, DSL,

Patto dei democratici, laburisti).

Rudi Pavšic

VIDEM / OPERACIJA KARABINJERJEV

Tolpa Bosancev za rešetkami

Organiziranemu kriminalu je nudila orožje, mamila in lažne dokumente

RIM - Karabinjerji posebnega organizacijskega oddelka (Ros) so v Vidmu onesposobili organizacijo Bosancev; tolpa je oskrbovala z orožjem in mamili organizirani kriminal, poleg tega pa je tudi nadzorovala obširno mrežo tajnega vseljevanja Bosancev. Organizacija je poleg tega zagotavljala ilegalnim pribežnikom ponarejene italijanske in tuje dokumente. Med operacijo, ki se je zaključila včeraj dopoldne, so karabinjerji zaplenili večjo količino orožja, municij, neizpolnjenih dokumentov in sofisticirano aparaturo za ponarejanje dokumentov.

Karabinjerji so aretirali 36-letnega Nusreta Jahovica, 21-letnega Hazima Ramica, 43-letnega Ediba Skopljaka, 33-letnega Advija Skopljaka, 23-letnega Nijaza Jasarevica, 39-letnega Vlada Bonica, 28-letnega Meho Ramica in 27-letnega Fahrudina, ki so vsi srbsko-bosanski državljani in prebivajo v Italiji. Videmske sodne oblasti so nadalje zahtevale preventivni zapor za nadaljnje tri osebe, med

katerimi je tudi Furlan, cigar imena pa niso sporočile. Operativna sedeža je tolpa imela v Palmanovi in Cedadu, Bosancem, ki so želeli zapustiti svojo državo pa je nudila osebne dokumente. Če pa slednji niso bili v stanju, da bi izplačali dogovorjeni znesek, jih je tolpa prisilila, da so se tudi sami vključili v organizacijo. Zahtevala je v bistvu, da postanejo kurirji mamil, orožja in se drugega vojaškega materiala z bivšo Jugoslavijo. Operacijo, ki so jo poimenovali "Danko", sta včeraj predstavnikom tiska orisala pravdnik Giorgio Caruso in namestnik Giancarlo Buonocore. Karabinjerji oddelka Ros so nadzorovali nekatere občane bosanskega izvora, ki so se naselili v Furlaniji in Venetu in tako odkrili trgovanje z orožjem z bivšo Jugoslavijo; orožje je bilo nato namenjeno italijanskemu organiziranemu kriminalu. Karabinjerji so tudi zaplenili tri puske kalasnikov, dva samokresa, strelivo, 200 vozniskih dovoljenj in 70 potnih listov in osebnih izkaznic.

TRST / PO SKLEPU KOMISIJE

Dolharju nagrada Vstajenje

Nagrado podeljuje Društvo slovenskih izobražencev

TRST - Komisija literarne nagrade »Vstajenje«, ki jo sestavljajo prof. Diomira Fabjan Bajc, prof. Zorko Harej, prof. Martin Jevnikar, urednik Mladike Marij Maver in prof. Zora Tavcar, se je sestala dne 11. aprila 1995 ob 17. uri v prostorih Slovenske prosvete, ul. Donizetti 3, Trst, in pregledala 25 knjig, ki so jih v preteklem letu izdali zamejski in zdomski pesniki, pisatelji in znanstveniki. Po temeljni presoji se je soglasno odločila, da podeli literarno nagrado »Vstajenje« za leto 1994

Rafku Dolharju za zivljenjsko delo na področju planinske literature, kateri je posvetil vrsto knjig, ob izidu dela Od Trente do Zajzere, ki je izšlo pri GMD in je posvečeno znanemu trzaskemu planinskemu pisatelju Juliusu Kugyju.

Komisija je svojo odločitev utemeljila takole: Knjiga je sad resnega raziskovalnega dela in avtorjevega lastnega ustvarjalnega pristopa ter je hkrati prikaz naše polpretekle zgodovine v literarnem ključu.

Dela Rafka Dolharja

so vkoreninjena v naš prostor in čas. Prikazujejo zahodno mejo slovenskega narodnostnega prostora in tukajšnjega človeka, odslikavajo lepoto Julijcev in Krasa, obenem pa izkazujejo pisateljev močan narodnostni in humanistični cut. Zadnja knjiga - kot večina prejšnjih - se odlikuje tudi po izbrnem fotografskem gradivu. Vse fotografije, ki so marsikdaj prave umetnine, je avtor sam posnel.

Podelitev nagrade bo 24. aprila 1995 na večeru Društva slovenskih izobražencev.

PISMI UREDNIŠTVU

Tudi na Goriskem nezavidljiv finančni položaj slovenskih ustanov

V zvezi z raznimi povsem upravičenimi pobudami predstavnikov in uslužbencev starih zamejskih slovenskih organizacij (Glasbena matica, Slogi, Narodna in študijska knjižnica ter dvojezična šola v Benečiji), tako pri najvišjih forumih v Sloveniji, kot tudi v zamejstvu, na katerih izpostavljajo njihovo težko finančno stanje, oziroma ogroženost njihovega obstoja, bi rad opozoril tudi na nezavidljiv položaj tudi drugih naših slovenskih ustanov in organizacij, se posebej z Goriskega. V mislih imam Zvezo slovenskih kulturnih društev (Gorica), Združenje slovenskih športnih društev v Italiji (GO), oziroma nekatere njihove članice, Kinotatelje - Gorica, Dijaski dom Simona Gregorčiča - Gorica, knjižnico D. Feiglja (NSK) v Gorici, Kulturni dom - Gorica in se bi lahko navedel tudi pri marsikaterem primeru na skrajnem robu preživetja. Kocljiva finančna situacija je v veliki meri odvisna ravno od zavlačevanja z izplačili dodeljenih prispevkov s strani Dezele FJK, kot tudi od lanskega leta drastičnega znižanja podpor s strani goriske pokrajine in nenazadnje tudi zaradi gospodarskih težav v goriskem prostoru, na katere je prav gotovo v znatni meri tudi vplivala komisarjska uprava pri Kmečki banki - Gorica.

Vrsta slovenskih zamejskih organizacij se v tem trenutku na celotnem deželnem področju od Trsta, Gorica pa do videmske pokrajine bori za preživetje. Morda bi bila v tem oziru potrebna večja medsebojna »solidarnostna koordinacija«, saj izguba slehernega kosčka našega narodnostnega mozaika pomeni vendarle hud udarec za celotno našo skupnost.

Ob tem pa zaželim v lastnem imenu, kot prav gotovo tudi v imenu ostalih navedenih goriskih organizacij in ustanov, solidarnost vsem ogroženim slovenskim zamejskim ustanovam in organizacijam.

Igor Komel

Navajanje dejstev, ne pa polemika

Zal mi je, da se je ravnatelj slovenskih sporedov deželnega sedeža RAI za Furlanijo-Juljsko krajino dr. Filibert Benedetič spustil v polemiko o vprašanjih, ki - po mojem - niso polemična in so, upam, jasna tudi ozi in sirsi slovenski javnosti. Zaradi večje jasnosti (lahko na očitke odgovorim), oziroma ponovim nekatera dejstva, ki sem jih že navedel v svojem prispevku Primorskemu dnevniku dne 30. marca letos.

Dejstvo je namreč, da je začel slovenskih TV oddaj pri deželnem sedežu RAI v Trstu neposredno povezan s prekinitvijo prenosa italijanskega programa TV Koper-Capodistria, ker je RAI prevzela za svoje slovenske oddaje TV kanale in pretvornike, ki so dotlej prenašali

koprski program. Prav gotovo ni ob tej moji ugotovitvi nihče mislil - kot to navaja g. Benedetič - da se zaradi slovenskih TV oddaj v Trstu ukinja italijanski program TV Koper-Capodistria v Sloveniji. Zaradi takega napacnega zaključka, ki pa ni moj, se bojim, da se je g. Benedetič izognil bistvenemu vprašanju, ki sem ga zastavil, ali je bilo to nujno in ali so bile možne rešitve, ki bi zagotovile trajno prisotnost italijanskega in slovenskega TV programa RTV Slovenije na obmejnem italijanskem območju.

Te rešitve, temelječe na dejstvu, da ima slovenska manjšinska družba Ponteco koncesijo za prenos omenjenih programov v Italiji in razpolaga z ustreznimi TV kanali in tehnično mrežo, so bile znane vodstvu RTV Slovenija, ki pa je iskalo ključ zanje pri napacnih naslovih. Kot se je končno izkazalo, je celo RAI, če je hotela pričeti s slovenskimi oddajami, morala potrkati na edino prava vrata in tako uresničiti svojo dolgotrajno obveznost do slovenske manjšine. Kaj naj bi potemtakem oviralo RTV Slovenijo, da ne bi kot matična RTV hiša izpolnila na pravem mestu del svoje obveznosti do lastne skupnosti v zamejstvu, in do italijanske manjšine v Republiki Sloveniji. Mnenje g. Benedetiča, da je nadaljnji obstoj koprsk TV na obmejnem italijanskem območju stvar koprsk TV, ostaja - po mojem mnenju - enostransko in nekoliko vprašljivo v odnosu do sosednje italijanske manjšine, ki je izgubila stik s svojo matico na istem območju. Skratka, gledano z

manjšinskega vidika in politike nobena izmed obeh manjšin ni dobila in - kot kaže - tudi ne bo dobila ustrezne rešitve za TV komunikacijo v odnosu maticamajnsina in obratno. Zato se - po mojem mnenju - sprenevedajo vsi tisti, ki niso hoteli videti celovitosti tega vprašanja, ki ni samo vprašanje slovenske TV v Trstu ali koprsk TV v Sloveniji, marveč zadeva položaj in tvorno vlogo obeh manjšin v tem odprtem evropskem prostoru. Z veseljem sprejemam zaključek, da med temi ni g. Benedetič!

Ker pa vprašanje vidnosti in dostopnosti do TV programov v lastnem jeziku zadevajo in prizadenejo celotno slovensko narodnostno skupnost v Italiji, to je, ali bo za koprskim TV signalom - kot vse kaže - izginil na obmejnem italijanskem območju, ki ga ne pokriva TV oddajnik na Nanosu, tudi slovenski program TV Slovenija, naj mi bo dovoljeno spomniti na določeno rešitev pred to nevarnostjo in škodo, na 23. februarja 1992 podpisano uradno "pismo o namerah" med Pontecom in RTV Slovenija. V prvem členu tega načelnega sporazuma, je bilo zapisano:

"Prisotnost TV Slovenije v zamejstvu je v interesu matice in manjšine, se zlasti v novih pogojih neodvisne Slovenije, ko je TV Slovenija postala prvi vir informacije za slovensko manjšino. V kolikor se z oddajanjem z Nanosa zamejstva ne more zadostno kriti, je treba zagotoviti prenos signala s krajevnimi pretvorniki".

V drugem členu pa naslednje:

"Ob upoštevanju novih zakonskih, tehničnih in tudi političnih pogojev, se oblikuje v zamejstvu posebno podjetje, ki omogoča sprejem signala TV Slovenije.

Podjetje se imenuje "VAL" in je mešana družba z omejeno odgovornostjo, itd."

V družbo "VAL" naj bi bila vključena kot osrednji nosilec radiotelevizijskih dejavnosti TV Slovenije, Ponteco kot lastnik postojank in pretvornikov, ter pravni nosilec rešitev za dodelitev TV kanalov, in tretji zamejski subjekt, ki naj bi povezoval skupne interese slovenske manjšine za sprejem matičnih TV programov.

Vodstvo RTV Slovenije je kmalu po podpisu "pisma o namerah" odstopilo od dogovorjene rešitve.

Menim, da bolj kot o besednih zapletih, nesporazumih in sumničenjih bodi oja in sirša slovenska javnost seznanjena z dejstvi, ki niso danes nič manj pereča kot so bila včeraj!

Dusan Fortic

Obvestilo bralcem

Do konca volilne kampanje ne bomo objavljali pism uredništva, ki neposredno zadevajo kandidate ali stranke, ki sodelujejo na upravnih volitvah. Vsa pisma, ki bodo se zanimala in aktualna, bomo objavili po volitvah.

Uredništvo

gospodarstvo in finance

TRGI / MEDTEM KO JE LIRA KONČALA TEDEN S SPUSTOM

Sporazum o pokojninskih skladih rahlo poživil borzo

Consob zahteva uskladitev zakonodaje o finančnih dejavnostih

MILAN - Lira je tudi včeraj nadaljevala nihajoč trend, ki sta ga usmerjala še naprej sibiak dolar in nova krepitev marke. Kljub predprazničnemu mrtvilu, ki se izraza tudi z zelo skromnim obsegom menjav, je nemški bankovec znova stopil v prvi plan in pridobil v razmerju do vseh glavnih valut. Po mnenju valutnih posrednikov lira še naprej trpi predvsem zaradi sibkega dolarja, pri čemer se v evropskem merilu nekako zgleduje po francoskem franku. Sibiakim evropskim bankovcem kot kaže ni pomagala niti izjava predsednika Evropskega denarnega sklada Alexandra Lamfalussyja, po kateri bi lahko ustanovili neke vrste evropski monetarni sistem med tistimi članicami Evropske unije, ki ne bodo takoj stopile v bližnjo monetarno unijo.

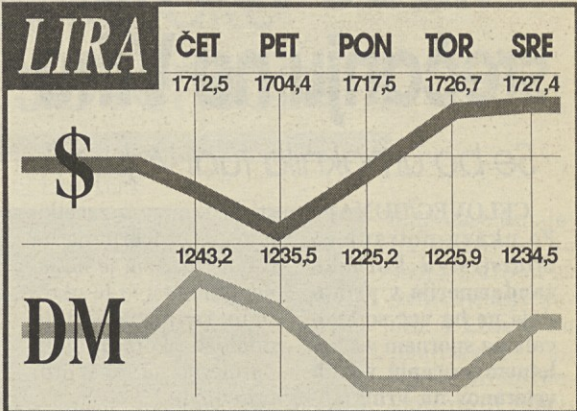
ma. Zadnji indeks Mibtel se je tako zvišal za 0,44 odstotka, posli pa so dosegli vrednost 657,8 milijarde lir. Kot zanimivost naj dodamo, da Mibtel takoj po objavi veste o sporazumu poskočil za kar 2 odstotka, kar je dalo sklepati o morda nekoliko pretiranem navdušenju nad potekom pogajanj s sindikati. Potem pa se je izkazalo, da je slo za napako, ker je ena od posredniških družb pomotoma vložila v telematski sistem nalog

za nakup okrog 140 tisoč delnic Generali. Vrednotnice trzasko zavarovalne družbe so se tako hipoma ovrednotile za približno 10 odstotkov, vendar je bila napaka hitro odkrita, ker sistem avtomatično reagira na pretirana zvišanja. Generali so vseeno pridobile, čeprav samo 0,94 odstotka, porasle pa so tudi delnice Fiat in glavne bančne vrednotnice, s Creditom in Comit, ki sta pridobili več kot 2 odstotka.

Italijanska borza je lani

dosegla skupno vrednost poslov v znesku 189 tisoč milijard lir in v primerjavi z letom 1993 povečala obseg poslov za 83 odstotkov, vendar ostaja še zelo daleč od tega, da bi predstavljala realno gospodarstvo in podjetniški sistem. Na neresen problem strukturne slabosti italijanske borze in skromne reprezentančnosti kotiranih vrednotnic je včeraj opozoril predsednik Consoba (nacionalna komisija za družbe in za borzo) Enzo Berlan-

da v svojem letnem poročilu, v katerem je glavno krivdo za tak položaj pripisal neusklajenosti normativnih določil o finančni dejavnosti. Tudi zadnji zakon, ki je uvedel davčne olajšave za borzno kotirane družbe, po Berlandovih besedah ni obrodil sadov, v dokaz pa je predsednik Consoba navedel podatek, po katerem sta lani prisli na borzo samo dve novi družbi, če seveda ne upoštevamo operacij za privatizacijo zavodov Imi in Ina.

V Moskvi velja dolar več kot 5000 rubljev

MOSKVA - Ruski bankovec je včeraj dosegel nov negativni rekord v tečaju z dolarjem, ki je presegal vrednost 5.000 rubljev. Na včerajšnji valutni dražbi je namreč dosegel ceno 5.008 rubljev, potem ko je še v začetku januarja veljal komaj 3.571 rubljev. Ruska valuta, ki je že lani izgubila velik del svoje vrednosti, je letos strmoglavljenje nekoliko upočasnila in v zadnjih tednih pokazala celo znake stabiliziranja, vendar se počasna erozija njene vrednosti nadaljuje. V Moskvi zagotavljajo, da je globalni monetarni položaj pod kontrolo in da centralna banka še naprej preprečuje hujšo katastrofo rublja.

Iz tujine kritike zaradi neučinkovitosti in počasnosti italijanskih privatizacij

RIM - Kljub doseženim ekonomskim rezultatom, poteka proces privatizacij v Italiji s prepočasnim ritmom, ugotavlja Business International, ki je temu vprsanju posvetil poseben dokument. »Nič niso zalegla vztrajna prizadevanja predsednika vlade in nekaterih uglednih članov njegovega kabineta,« je zapisano v dokumentu, »saj se naprej ostaja zelo velika negotovost o bodočem ustroju petih nosilnih stebrov italijanskega industrijskega sistema, in torej Enija, Steta, Imija, Ine in Enela. Obstaja namreč prava pravcata transversalna stranka, ki nasprotuje vsakršni obliki resne privatizacije in ki pod pretežno kritike dosedanjih operacij, ki so bile objektivno sla-

bo izvedene, in tudi v bojazni pred sindikati, deluje tako, da zavira, komplicira in celo bojkotira privatizacijske operacije.«

Business International tudi zanika trditve o majhni pripravljenosti trgov, da bi sprejeli velike vane delniških paketov: »Po cenitvah ni nobenega problema, zaradi katerega mednarodni trg ne bi sprejel nadaljnjih nakupnih ponudb, in to se v letosnjem letu. Trgi so sposobni absorbirati do 30 milijard dolarjev delnic,« zagotavlja BI, čeprav piznava, da ta znesek ne zadostuje za vse predvidene operacije. Drugi očitek se nanaša na »nadaljevanje pomanjkanja smisla in želje po trgu, pri čemer dokument navaja primere neka-

terih velikih bank in upravljalcev mednarodnih premoženj, ki so v zadnjih tednih »privedli premije skladov v Italiji na najnižje ravni, kar je vidno vplivalo na potek borznih poslov.«

Pripombe in kritike na proces umikanja države iz gospodarstva prihajajo tudi iz agencije Mc Kinsey. »Serija predvidenih privatizacij,« piše v njenem poročilu, »se preveč nagiba na stran zapletenejših operacij, kot na primer Enela, bistveno manj pa je navdušenja za manjše družbe, ki bi jih lahko privatizirali zelo hitro in brez posebnih zakonodajnih posegov.« Med temi navedba Mc Kinsey rimsko in milansko mlekarino, Fincantieri in Snamprogetti.

NOVICE

ABI ponuja rešitev za posojila v ekujih

RIM - Pod pritiskom združenj potrošnikov in tudi Dinijeve vlade so se italijanske banke le odločile, da bodo »ponudile roko« okrog 250 tisoč italijanskim družinam, ki so bile v zadnjih letih najele posojila v tuji valuti, največkrat v ekujih. Pri junjskem odplačilnem obroku naj bi tako te družine ne občutile posledic valutnega pretresa, ki je v zadnjih mesecih pokopal liro, saj jim bodo banke omogočile podaljšanje odplačilnega roka, s čimer bi se obroki nekoliko znižali. Na željo posojilojemalcev bo mogoče posojila tudi spremeniti v lire, vendar je izguba tudi v tem primeru zagotovljena zaradi spremenjenih medvalutnih tečajev. Novico je včeraj spročil predsednik bančnega združenja (ABI) Tancredi Bianchi, ki je tudi izključil možnost drugih rešitev, kot npr. tisto, po kateri naj bi uvedli nek namisljen, seveda ugodnejši tečaj za močne valute.

Pospešena gospodarska integracija držav v razvoju

RIM - Države v razvoju se vse hitreje vključuje v svetovno gospodarstvo, kar pomeni, da se proces njegove globalizacije odvíja s pospešenim ritmom. Zagotovilo prihaja iz Svetovne banke, saj je vodja njenega oddelka za mednarodno ekonomijo Uri Dadush o tem govoril na nekem seminarju v Rimu. Po njegovih besedah je integracijo pospešilo izboljšanje komunikacijskega sistema, njegovi učinki na strategije privatnih družb pa so pri tem ključni strukturni dejavniki. Nemajhno vlogo imajo tudi procesi tržnega preobrazanja velikih držav kot so Kitajska, Rusija, Ukrajina, Poljska in Vietnam, ki skupaj z nekaterimi drugimi proizvajajo 30 odstotkov dohodka vseh držav v razvoju. Te države so tako skoraj čez noč postale učinkoviti izvozniki, njihovi trgi pa so postali zanimivi tako za mednarodno blagovno menjavo kot za investicije. Dadush je postregel s podatkom, da so se čisti dotoki zasebnih kapitalov v te države od leta 1990 povečali za kar petkrat.

VINO / S PREDAVANJEM ZNANEGA BRIŠKEGA GOSTINCA JOŠKA SIRKA

Izredno uspela predstavitev žlahtnih vin in tipičnih jedi iz naših krajev v čudovitem okolju Brda pri Kranju

Konference o gostinstvu se je udeležil tudi minister za kmetijstvo Jože Osterc - Degustacija vin Gravner, Kante in Mlečnik

TRST - Primorska vina in tipične jedi s te strani meje so pred dnevi na Brdu pri Kranju doživela enkratno promocijsko predstavitev na konferenci o gostinstvu, ki je bila izpeljana na zelo visokem nivoju. Na pobudo protokolarnega servisa republike Slovenije se je odzvalo kakih 70 novinarjev, organizacijskih direktorjev in lastnikov restavracij oziroma hotelskih kompleksov, ki so z veliko pozornostjo sledili tako predstavitvi kot degustaciji kakovostnih proizvodov. Se posebno navdušen je bil slovenski minister za kmetijstvo Jože Osterc, ki je spregovoril kar v latinskini in priznal, da tako globoke življenjske filozofije ni doživel vse od takrat, ko je zaključil klasični studij.

Vloga moderatorja tega strokovnega srečanja je briljantno opravil gostinsko-turistični operater Jozko Sirk iz Subide v Brdih, ki je v enournem uvodnem predavanju razložil svoj pogled na možnosti razvoja enogastro-

nomске ponudbe. Izpostavil je tezo, da so gostinstvo, turizem in vinogradništvo na razpotju: bolj kot »industrijsko proizvodnjo«, osnovano na komercialnem konceptu, marketinski mreži in medžerskem pristopu, ki ima sicer veliko prihodnost, si je Sirk zastavil kot osebni cilj izboljšanje kakovosti, tipičnosti in personalizacije ponudbe.

Podobno kot v svetovno najbolj znanih središčih v ZDA, Franciji in Italiji, kjer sta vinogradništvo in turizem sinergično tjela skupne interese, se odpirajo velike turistične možnosti tudi za vinorodni okoliš, ki obješa sirse območje Furlanije, Primorske in severne Slovenije. Ta ponudba je tako s kulturnega kot z ekonomskega vidika potencialno zelo visoka, saj lahko računa na turistični val v dokaj širokem časovnem razponu od velike noči pa vse do prvih dni novembra. Pogoj za uresničitev tega ambicioznega cilja je izboljšanje kakovostne ravni, sposobnost izražanja kulture, tradicij in osebnosti človeka, ki živi in dela na

tem območju. Gostu je treba na primeren način predstaviti in ponuditi domače proizvode, kar velja posebno za vino, katerega kakovost gostinec ugotovi najprej pri nakupu, nato pa mora s pravilnim kletarjenjem ponuditi proizvod v pravem trenutku, ko vino dozori in je doseglo najvišjo raven kakovostne krivulje. Ne moremo si zamisljati dobre restavracije brez dobre kleti, ki je nekakšen laboratorij, v katerem se dokončno izkristalizira vinska kapljica. Sirk je ugotovil, da lahko mediji odigrajo zelo pomembno vlogo za valorizacijo gostinsko-turistične ponudbe in razvoja. Pri tem naj ne bi pretirano poudarjali komercialnih interesov, ampak kulturno razsežnost enogastroonske dejavnosti. Treba je vzgojiti ali identificirati kako močno osebnost, ki predlaga in zagovarja filozofijo razvoja v pravo smer. Sicer pomembno strokovno izpopolnjevanje operaterjev samo po sebi še ni zadostno jamstvo za uspeh, če ne bomo prek dnevnega tiska obveš-

cali in ozaveščali sirse publike, ki je subjekt ponudbe in lahko zagotovi ekonomsko bodočnost tej stroki. Za zgled je Jozko Sirk navedel Francoze, ki so nosilci tovrstne kulture, ker dobro poznajo, cenijo in z velikim ponosom sprejemajo za svoja tako najboljša (in najdražja) vina kot tudi ostale krajevne proizvode.

V veliki dvorani gradu na Brdu je bila nato na vrsti predstavitev in degustacija vin treh uveljavljenih primorskih vinogradnikov: Jozka Gravnerja z Oslavja, ki se je predstavil z zlato rebulo iz leta 1991, Edija Kanteta iz Praprota, ki je prispeval vitovsko garganjo letine 1991, in Walterja Mlečnika iz Bukovice, ki se je predstavil s chardonayem letine 1992. Ob dolgem omizju, na katerem je bilo kar 600 kozarcev, je 15 somelierjev usklajeno točilo zlate kapljice zelo pozornim povablencem. Tem so kasneje na večerji v restavraciji Zois ponudili klasičen primorski menu: predjed, testenine ali juho, glavno jed in desert. (B)

ADRIA
ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

NOVOST V POLETNEM VOZNEM REDU

Ljubljana - Praga - Ljubljana
3-krat tedensko

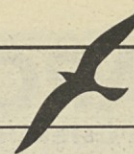
Ljubljana - Barcelona - Ljubljana
2-krat tedensko

Ljubljana - Kopenhagen - Ljubljana
2-krat tedensko

Ljubljana - Rim - Ljubljana
3-krat tedensko

Informacije in rezervacije:

ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7, • tel. 061/131-81-55
prodaja vozovnic Ljubljana, Gosposvetska 6, • tel. 061/313-312
ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, • tel. 062/27-038, 26-155
ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, • tel. 066/38-458, 38-512

PO ATENTATIH NA ROME

Žandarmerije ne bo več na srečanju na Vrhu

Se bo umaknila tudi vojska?

CELOVEC/DUNAJ - Po ukazu notranjega ministrstva koroška žandarmerija v prihodnje ne bo več sodelovala na spornem vsakoletnem srečanju vojnih veteranov na Vrhu (Ulrichsbergu) pri Celovcu.

Prepoved je posledica boja avstrijskih oblasti proti desnemu ekstremizmu, saj ni skrivnost, da so se na Vrhu - ob prisotnosti žandarmerije - srečevali nekdanji pripadniki Waffen SS in tudi mladi neonacisti.

Prav na to dejstvo so v preteklih letih vselej znova opozarjali avstrijski mediji, antifasistične organizacije in koroški Slovenci, toda brez uspeha.

Po zahrbtnem umoru

stirih Romov v začetku letošnjega februarja na Gradiscanskem je notranje ministrstvo le ukrepalo in prepovedalo udeležbo koroške žandarmerije na tej sporni prireditvi.

Odpri se ostaja vprašanje, ali bo svojo udeležbo odpovedala tudi avstrijska vojska, ki je bila prav tako vsa leta zastopana na prireditvi z najvišjimi predstavniki. Kot je znano, je prireditev potekala pod krinko evropske zamisli in miru.

Vodstvo družbe Ulrichsberggemeinschaft, ki prireja to srečanje vsako leto v začetku oktobra, je zoper povelje z Dunaja ostro, toda zamanj protestiralo.

CERKEV / POD VSE VEČJIM PRITISKOM JAVNOSTI

Je Vatikan že imenoval Groerjevega naslednika?

To naj bi bil dunajski pomožni škof Christof Schönborn

DUNAJ - Pritisk avstrijske javnosti in tudi cerkvenih krogov v zvezi z dunajskim nadškofom kardinalom Hansom Hermannom Groerjem je očitno postal premočan tudi za Vatikan.

Po zadnjih vesteh iz Rima, ki jih je včeraj objavil avstrijski državni radio (ORF), naj bi papež že ukrepal in za Groerjevega naslednika imenoval sedanjega dunajskega pomožnega škofa Christofa Schönborna.

Ta naj bi se pred Veliko nočjo postal koadjutor s pravico nasledstva, Groer pa bi - do svojega odstopa - formalno ostal duhovni vodjadunajske nadškofije. Schönborn naj bi prevzel posle takoj. Sekretariat dunajske nadškofije za zdaj ni niti

potrdil niti zanimal vesti iz Rima.

Razprava o Groerju, ki ga je nekdanji gojenec obdolžil spolne zlorabe, se medtem nadaljuje. Včeraj se je pozivu k odstopu, ki sta ga izrekla celovski škof Kapellari in njegov innsbruški sobrat Stecher, pridružil tudi solnograški škof Laun, proti odstopu dunajskega nadškofa pa se je izrekel nadpastir nizjeavstrijske škofije St. Pölten Krenn.

O »zadevi Groer« pa je prvič povedal svoje stališče tudi nekdanji dunajski nadškof kardinal Kö-nig. Le-ta v izjavi poudarja, da v času svojega mandata (od 1956 do 1985) ni bil soočen z očitki, da bi bil Groer nagnjen k homoseksualnosti z mladinci. **I. Lukan**

Bo dunajski pomožni škof Christoph Schönborn (levo) nasledil nadškofa kardinala Hansa Hermann Groerja?

AVSTRIJA

Lani je bilo manj izstopov iz Cerkve

Nad 35.000

DUNAJ - Lani je nekoliko manj vernikov izstopilo iz katoliške Cerkve v Avstriji, poroča verski tednik Die Furche.

Leta 1994 je izstopilo iz Cerkve 35.875 katolicanov - kar je 0,58 odstotka vseh članov. V primerjavi z letom poprej je to za 0,6 odstotka manj.

Ceprav je bila celotna bilanca relativno izenacena, so bile seveda tudi razlike po regijah: najmanj izstopov je bilo v skofijah St. Pölten (14 odstotkov manj) in Linz (deset odstotkov manj).

NOVICI

Mock se (še) ne misli umakniti

DUNAJ - Avstrijski zunanji minister Alois Mock se se ne misli umakniti s svojega položaja; tuditedaj ne, če bi na zveznem kongresu ljudske stranke 22. aprila v Linzu prišlo do zamenjave na vrhu ÖVP in bi bil strnoglavljen sedanji predsednik in podkancler Erhard Busek. Mock je v pogovoru za Avstrijsko radiotelevizijo (ORF) poudaril, da je za omenjeno funkcijo na voljo »vso mandatno dobo«, torej do leta 1998. Zeleni medtem vse glasneje zahtevajo Mockov odstop. Menijo, da zunanji minister - tudi zaradi svoje (Parkinsonovi) bolezni - ni več kos zahtevam, ki so povezane z vodenjem zunanjega ministrstva.

Pred odpravo komisije za civilno služenje vojaškega roka

DUNAJ - Notranji minister Caspar Einem je napovedal, da želi se pred poletjem dokončno urediti vprašanje civilnega služenja vojaškega roka. Izjavil je, da lahko glede časovne dobe (11 mesecev) soglasa, izrekel pa se je proti dodatni obremenitvi civilnih uslužbencev. Z dokončno ureditvijo tega vprašanja naj bi odpadla tudi komisija, ki je doslej odločala o upravičenosti ugovora zaradi vesti.

AVSTRIJA / OPTIMIZEM

Ne bo posojila EBRD-a za dograditev JE Mochovce?

BRUSELJ/DUNAJ - Vzhodnoevropska banka za obnovo in razvoj (-EBRD) po vsej verjetnosti ne bo financirala dograditve sporne nuklearne Mochovce na Slovaškem. To je optimistično mnenje avstrijskega zastopnika v omenjeni banki Luschina.

Luschinova ocena temelji predvsem na dejstvu, da slovaški premier Miroslav Mečiar ob svojem obisku na sedežu EBRD-a v Londonu ni moral zagotoviti izpolnitve dveh bistvenih pogojev banke za sprostitev kreditov: povišanje cene

za električni tok ter ukinitev zastarele nuklearne Bohunice.

Kot znano, je Avstrija v preteklih mesecih sprožila mednarodno ofenzivo proti dograditvi sporne nuklearne. Parlament EZ je že sredi februarja z veliko večino podprl avstrijski predlog, po katerem naj EBRD zadrži posojilo za dograditev nuklearne vsaj toliko časa, dokler ne bo pozitivno rešeno vprašanje varnosti jedrske elektrarne, sredi marca pa so parlamentarci pozvali banko k moratoriju, kar se je tudi zgodilo. (I. L.)

MANJŠINE / SOSVET

Razgovor Sturm-Krainer o štajerskih Slovencih

GRADEC - Predsednik sosveta za slovensko narodno skupnost pri Uradu zveznega kanclerja dr. Marjan Sturm se je te dni pogovarjal s stajerskim deželnim glavarjem Krainerjem.

V ospredju je bilo vprašanje slovenske narodne skupnosti na Štajerskem, saj je sosvet za koroške Slovence obravnaval to vprašanje na svoji zadnji seji in sklenil, da predsednik sosveta vodi informativne pogovore s predstavniki dežele

Stajerske.

Na temelju rezultatov teh pogovorov naj bi sosvet oblikoval svoje dokončno stališče glede morebitne vključitve stajerskih Slovencev v obstoječi sosvet za koroške Slovence.

Predsednik sosveta se bo pogovarjal se z namestnikom deželnega glavarja Schachnerjem-Blaschitschkom (SPÖ), z vodstvom Društva člen 7, nato pa bo pripravil podrobno poročilo za sosvet, ki naj bi na tem temelju sprejel ustrezne sklepe.

MEDIJI / ORF

Velik odziv na tour kviz

CELOVEC - Korošci, kot kaže, radi gledajo čez gore, ki jih obdajajo. In prav tako radi gledajo slovensko televizijsko oddajo Dober dan, Koroška - celo ljudje na Hrvaškem, v Furlaniji in Sloveniji.

To kaže odziv na turistični kviz, s katerim začneja slovenski spored Avstrijske radiotelevizije (ORF) svojo razjo po sosednjih deželah. In če boste sodelovali, vam bo morda uspelo na nagradnem zrebanju in boste postali dobitnik nagrade v enem od turističnih biserov v sosedstvu.

MADŽARSKA

Preveliko zadolževanje in pretirana vladna poraba

MITYA NEW / REUTERS

BUDIMPESTA - Madžarska je lani prvič po petih letih gospodarskega nazadovanja ugotovila gospodarsko rast. Kljub temu jo je Svetovna banka v torek opozorila, naj ustavi narasajoče zadolževanje zaradi pretirane vladne porabe. Po mnenju predstavnikov Svetovne banke bi to utesnilo privedi do resnih finančnih težav.

»Lanska rast madžarskega družbenega proizvoda je rezultat povečanja investicij, kar je dobro, vendar je to povečanje povzročilo rast zunanjskega dolga,« je za Reuter izjavil Andrew Rogerson, predstavnik Svetovne banke. »Če zadolževanja ne bo nihče nadzoroval, bo povzročilo resne finančne probleme.« Leta 1994 je Madžarska zaradi desetodstotnega povečanja obsega investicij dosegla skoraj triodstotno gospodarsko rast. Rogerson predvideva, da rasti letos skoraj ne bo, napoveduje pa jo za leto 1996. Z novim varčevalnim programom želi vlada zmanjšati narasajoči plačilnobilančni primanjkljaj, ki zdaj znaša že 3,9 milijarde dolarjev, in izpad pričakovanega dotoka proračunskih sredstev, ki znaša sedem odstotkov družbenega proizvoda. Po Rogersonovem mnenju je to po-

memben protiinflacijski ukrep. Vlada se je odločila za oster rez pri socialnih ugodnostih. Na univerzah je uvedla solnino, povečala carine in za devet odstotkov devalvirala forint. Vendar Rogerson opozarja, da je uspeh omenjenih ukrepov odvisen predvsem od sporazuma o plačah. »Videli bomo, ali bodo plače ostale na sedanji ravni. V nasprotnem primeru bodo namreč iznicile učinek devalvacije,« meni.

Svetovna banka in Mednarodni denarni sklad, ki bi lahko pomagala pri financiranju lastninenja in prestrukturiranja proračuna, nova posojila pogojeta z uspehom vladnega programa. »Če nas bo madžarski varčevalni program preprical, bomo Madžarski pomagali s svojim programom,« obljublja Rogerson. Obe ustanovi nenehno opozarjata Madžarsko, naj ustavi rast plačilnobilančnega in proračunskega primanjkljaja.

Rogerson meni, da je madžarska gospodarska prihodnost svetla, saj ima država poleg drugih strateških prednosti tudi visoko izobraženo delovno silo. Madžarska je že uveljavila trgovinske in finančne zakone, ki so nujni za pridobitev zaupanja

tujih investitorjev. Rogerson upa, da bodo kaj stori-li tudi na področju privatizacije bank. Eno največjih madžarskih bank, Budimpeštansko banko, bodo olastnili letos. Vendar se dva največja kandidata za nakup že izmikata. Predstavniki Credit Suisse so izjavili, da ne želijo prevzeti tveganja, pri nizozemski skupini Dutch ING pa so dejali, da se bodo raje posvetili nedavnemu prevzemu banke Baring's. Madžarska vlada je upala, da bo prodaja Budimpeštanske banke največja transakcija te vrste v vzhodni Evropi in da bo ozivila spečo privatizacijo bank. Rogerson meni, da je za Madžarsko izredno pomembno, da letos izpelje prodajo državne lastnine v načrtovani vrednosti 1,2 milijarde dolarjev. Za prihodnost pa je morda se pomembneje, da v državnih podjetjih, predvsem v energetskem sektorju in bankah, dosežejo večjo učinkovitost dela in kakovost znanja. »Če jim ne bo uspelo izvesti najljubših oblik lastninenja podjetij, kot so na primer naftne družbe, potem lahko resno podvomimo o zmožnosti vlade, da privabi strateške investitorje,« je sklenil Rogerson.

Mitya New / Reuters

MADŽARSKO-UKRAJINSKI ODNOSI

Sporazum o vračanju umetnin, ki jih je odnesla Rdeča armada

BUDIMPESTA - Madžarska upa, da ji bo sporazum z Ukrajino omogočil vrnitev umetnin, ki so jih med drugo svetovno vojno zaplenile sovjetske enote. Predstavnica madžarskega ministrstva za izobraževanje Maria Mihaly je dejala, da bi ta sporazum lahko postal zgled, ki bi mu sledila tudi Rusija. »Verjamemo, da bo ugoden odziv Ukrajine pospešil sodelovanje z ostalimi državami nekdanje Sovjetske zveze,« je izjavila. Sporazum sta drzavi podpisali v začetku prejšnjega tedna, ko je madžarski minister za izobraževanje Gabor Fodor obiskal Kijev.

Pred dvema mesecema je moskovski muzej Puškin odprl razstavo ekspresionističnih platen, ki jih je Rdeča armada nagrabila po vzhodni Evropi in Nemčiji. Po besedah vodje oddelka za kulturno dediščino v ministrstvu Sendorja Bodoja je najmanj osem slik prišlo iz Madžarske. Hkrati so v Sankt Petersburgu odprli razstavo umetniških del, ki so jih zasegli v Berlinu leta 1945. To je sprožilo spor med Moskvo in Berlinom, ki želi slike dobiti nazaj, Rusija pa o tem ne želi slišati ničesar. Madžarska ocenjuje, da so sovjetske enote odnesle približno 40 tisoč umetniških del. Večina jih je vzela Rusija, vendar jih ima precej tudi Ukrajina. Sporazum predvideva ustanovitev skupne komisije, ki bo odkrivala umetnine in skrbela za njihovo vrnitev. Madžarska je sklenila podobno pogodbo z Rusijo leta 1992, vendar se vračanje odvija počasi. Doslej so Rusi vrnili približno 250 slik iz poznega srednjega veka, ki so jih hranili v Niznjem Novgorodu. Mihalyeva je povedala, da Madžarska pričakuje tesnejše sodelovanje z Ukrajino. Tudi ta država si namreč želi vrnitev umetnin, ki jih je dolga leta pobirala ruska nadoblast.

Blaise Szolgyemy / Reuters

GLASBA

Francoski glasbeniki gostje tržaškega Koncertnega društva

GOJMR DEMSAR

Pod taktirko Bernarda Calmela in s sodelovanjem pianistke Laurence Ketels ter violinista Riccarda Caramelle, je pretekli ponedeljek za Tržaško koncertno društvo nastopila v gledališču Rossetti instrumentalna skupina iz Grenobla. 16-clanski godalni ansambel je reden gost francoskih koncertnih odrov, občasno pa nastopa tudi v inozemskih glasbenih središčih. Njegov nastop v Trstu pod večjim vodstvom dirigenta Calmela je potekal v nekaki dvojnosti sporeda. Prvi del sta zapolnili skladbi Haydna in Mozarta, drugi pa je bil namenjen izvedbi del Hindemitha in Sostakoviča.

Joseph Haydn (1732 - 1809) je poleg zelo številnih simfonij in drugih instrumentalnih skladb napisal tudi vrsto koncertov za različne instrumente. Ti danes v glavnem uživajo zaslužni pokoj v arhivih z izjemami, kot sta npr. Koncert za violoncelo v D-duru in za klavir v D-duru, ki ju se srečujemo v koncertnih repertoarjih.

Koncert v F-duru (Hob. XVIII st. 6) za violino, klavir in godala, ki smo ga poslušali pretekli ponedeljek, spada v prvo kategorijo, saj je tipično delo iz obdobja, ko je veliki mojster klasike skoraj na tekoči trak pisal priložnostne skladbe za svoje knežje gospodarje in

njegovo dvorno družino. Poustvaritvi preproste, skoraj solsko nastrojene skladbe ni pripomogla do večje učinkovitosti sicer tehnično in muzikalno dognana igra obeh solistov. Ta je preprčiljiveje izstopala v počasnem stavku, ki očituje svežo skladateljevo invencijo.

Tudi izvedba ljubkega klavirskega koncerta v A-duru (K 414) Wolfganga Amadeusa Mozarta (1756 - 1791) ni mogla povsem ogreti. To Mozartovo delo, kakor klavirska koncerta v F in v C duru, ki sta skupaj s koncertom v A duru pozimi leta 1782/83 in ki sele nanašajo vrhunska tovrstna dela kasnejših let, je skladatelj v pismu svojemu očetu ovenedil s temi besedami: »Ti koncerti so pac srednja rec med preprostim in zahtevnim, so briljantni, za poslušalca prijetni in utegejo tu in tam zadovoljiti tudi poznavalca vendar na tak način, da je zadovoljen tudi preprost poslušalec, ne da bi vedel zakaj pravzaprav.«

Pianist Riccardo Caramella je v svoji izvedbi in ob izvršni spremljavi godalnega ansambla smiselno oblikoval občutljivo zvočno tkivo Mozartove umetnine in skupaj z orkestrom dosegel dovršen, spontan dialog.

Svoje odlike je francoski ansambel polno izrazil v drugem delu koncerta.

Najprej v izvedbi odlomka Petih skladb za godalni orkester op. 44, ki jih je skladatelj Paul Hindemith (1895 - 1963), ki velja za eno vodilnih osebnosti novejših glasbe iz katerega izvirno, svojevrstno ustvarjanje odlikuje velika izrazna sila, napisal leta 1927, nekako v času, ko se začno porajati njegova zrela dela. Po svoji gradnji, brez pretiranih tehničnih zahtev, je skladba dostopna tudi mlajšim izvajalcem, vseč kakor pa se v tem Hindemithovem delu že očitujejo značilnosti skladateljeve glasbene govorice kot npr. zanimivi polifonski postopi. V jasno izklesanem izvajanju francoskih gostov smo poslušali 4. stavek Molto lento.

Koncert je zaključila izvedba Komorne simfonije za godala op. 110a v c-molu Dmitrija Sostakoviča (1906-1975), ki je pravzaprav priredba osmega godalnega kvarteta, ki ga je skladatelj posvetil žrtvam vojnega nasilja. Skladbo, ki smo jo prejšnji mesec poslušali v Kulturnem domu v izvršni izvedbi Camerata Labacensis pod taktirko Stojana Kureta, so tudi glasbeniki iz Francije predstavili mojstrsko v odlični izenacenosti in z zlitim zvokom. Calmel se je izkazal kot izkušen vodja godalne skupine z jasnim pregledom glasbenega dela, ki ga zna oblikovati muzikalno zavze-to.

ZANIMIVA PUBLIKACIJA

Za Buffala Billa izdali lepake tudi v slovenščini

LIDA TURK

Ob koncu prejšnjega leta se je v časopisnih kioskih pojavila lepo opremljena publikacija v sedmih snopičih o gostovanju velikega ameriskega cirkusa v Trstu maja 1906. Zdaj je publikacija »Buffalo Bill a Trieste« (zalozba la Mongolfiera) v prodaji tudi v knjižni obliki.

Avtor je Giorgio Stern, Tržacan nemirnega duha, ki je svojo ljubezen do Indijancev izprical v dolgoletnih raziskavah doma in na terenu. Dvakrat se je podal čez lužo na obisk k

potomcem legendarnih rdečekožcev; z njimi je na prostrani preriji Little Big Horna, ob stoletnici bitke proti generalu Custerju, pričakal sončni vzhod; z njimi se je v hudi indijanski zimi decembra 1990 poklonil spomenu padlih v pokolu pri Wounded Kneeju. Sad teh dveh potovanj je bila fotografska razstava v Trstu, Miljah, Monzi, ki je razkrila sirske publikacije se drugo Sternovo veliko ljubezen (teh premore veliko!) - fotografijo. Dogajanje na divjem zapadu je avtorja seveda pritegnilo že v otroških letih, vendar bi bilo reduktivno, če bi to njegovo zanimanje uokvirili le v običajno mladostniško navdušenost za pustolovščino. Sternovo življenje namreč zaznamuje osebna angažiranost za ogrožene.

V publikaciji nam avtor izčrpno prikaže, kaj je pomenil za mesto prihod polkovnika Williama Fredericka Codyja, legendarnega Buffala Billa.

S svojo veliko cirkusko predstavo Wild West Shaw je Cody prvič nastopil v Nebraski leta 1883 in jo kmalu zatem popeljal čez ocean. Ko je 1900 začel svojo drugo turnejo po Evropi, »je bil verjetno najznamenitejši in najbolj znan Amerikanec«, piše Paul Fees v uvodu v knjigo. Za Evropejce, ki so predstavi prisostvovali, je Buffalo Bill uteleševal ameriški mit, poosebljal je sen svobode, ki je vel iz prostranega ameriskega obzorja, predstavljal je klic novega sveta, ki je mnoge vabil za soncem na zapad. Bil je junak, ki je vzbujal »spostovanje pri močnih in toplo čustvo pri sibkih«, opozarjal je ameriško vlado, naj spoštuje dogovore z Indijanci; v pionirskih casih se je boril proti neracionalnemu izrabljanju gozdov in naravnega bogastva ter nesmiselnemu uničevanju bi-zonov.

»Trst, sticisce različnih narodnosti, je bil po svoji zgodovinski tradiciji, morda najprimernejše evropsko mesto za uprizoritev Buffalovega Wilda Westa«, piše v svojem uvodu Paul Fees, kustos Buffalovega muzeja v Wyomingu, medtem ko

filmski kritik, Tržacan Tullio Kezich, v svojem prispevku Stirje majski dnevi, podčrta predvsem mnogostranske in stare vezi med Trstom in Ameriko in dovzetnost Tržacancov za mit, ki je tako pritegoval njegovo generacijo s svojimi ideali in nedoslednostmi. Skratka, maja 1906 je Trst za trenutek zadiral v prostranih prerijah divjega zapada, doživljal pričakovane in hrepenenja, ki je gnalo prve pionirje v neznanost.

V tržaskem tisku se že aprila 1906 pojavijo reklamni oglasi, ki vabijo na predstavo in vzbujajo radovednost. Clanki si nato dan za dnem sledijo v italijanskem, slovenskem in nemškem tržaskem tisku. Bralci zvedo, da sestavlja svojevrstno ekipo 800 moških, med temi 100 Indijancev, pa se arabski jezdeci, kozaki, japonski samuraji (»junaki vseh dežel, ki so sodelovali na slavnih ali junaskih cinih«, Edinost, 6. maja) pa se 500 konjev; da porabijo dnevno 500 kg krompirja, 5.000 kg mesa, ki ga dostavljajo iz Argentine; da se cirkus za prevoz poslužuje starih vlakov, ki prispejo 12. maja v zgodnjih jutranjih urah iz Vidma na tržasko postajo. Rastovarjanje je hitro in poteka brezhibno. Potem se sprevod vije po tržaskih ulicah do Rocola, kjer v rekordnem času postavijo na zemljišču Wildi soto-risice in opremijo velik prostor za 12.000 gledalcev. Končno napoci težko pričakovani dan, 13. maj, ko Buffalova skupina poskrbi za dve predstavi. Po dve predstavi si sledita se 14. in 15. maja.

Predstavam na rob nam avtor Giorgio Stern natrese tudi nekaj drobnih novic iz dnevne kronike: nekemu gledalcu so med predstavo ukradli zlato uro; kozaku, ki se je med predstavo ponesrečil, so nudili prvo pomoč v bolnici, medtem ko se je huje poskoval akrobat, ki bo moral se nekaj casa ostati v Trstu. Z izrednimi voznjaki parnikov so poskrbeli, da si je predstavo lahko ogledala tudi istrska publika. Za ameriški cirkus so gledalci odšli za

tiste case kar lepe denarce: za sedez 2 kroni, za ostevilceni sedez 4 krone. Po predstavi so lahko prisostvovali, proti plačilu seveda, še varietetskemu koncertu in si ogledali razstavo. Nakupili so si razglednice, fotografije, katalog in razne spominke. Trst je v cirkusko blagajno prispeval približno 200.000 kron (tako je zračunal bralec lista L'Indipendente, ki se morda ni strinjal s to »amerikanado«),

kar bi zneslo danes približno 3 ali 4 milijarde lir.

Za slovenskega bralca knjige »Buffalo Bill a Trieste« bo zanimiva tudi polemika, ki se je razvnela glede slovenskih reklamnih lepakov. Ze 2. maja je L'Indipendente protestiral, ker so se v mestu pojavili ne le italijanski lepaki, ampak tudi lepaki »v drugih jezikih«, ki so popolnoma »nepotrebni«. Tržaska občina bi morala paziti, piše clankar, da se po mestu delijo izključno italijanski lepaki. Agenti velike ameriske skupine so bili verjetno slabo informirani o dejanskem stanju v mestu in bodo gotovo popravili to svojo napako, zaključuje avtor.

Sledil je clanek v Edinosti:

»Ali zgodilo se je necuveno. Amerikanci so cudni ljudje... Odgovor je bil: lepaki ostanejo, kakor so bili - tudi slovenski. Gospoda so dobili - amerikansko lekcijo, ki je tem huja, ker jim prihaja iz dezele, kjer je res svoboda doma. Kedaj pridejo ti naši gospodje do spoznanja, kako smešni postajajo pred svetom, če v obrambo resnih stvari rabijo tako malenkostna sredstva!«

Knjiga je opremljena z lepimi posnetki Trsta v začetku našega stoletja, prinaša veliko reprodukcij reklamnega gradiva, razglednic in vsakovrstnega slikovnega materiala, šest »uradnih« fotografij Buffala Billa pred svojim soto-rom na Montebellu in nekaj slik, ki jih je neznani fotograf posnel »na črno« ob tržaski turneji. Serijo clankov o Wild West cirkusu je Edinost sklenila 16. maja: »Zadnja predstava, ki je prišla sinoci ob 8. uri in pol, je končala ob 10. uri in cetrt, a 5 minut po polnoci je ze odsel s postaje južne železnice prvi vlak proti Ljubljani.«

Po Buffalu Billu so v kasnejših letih v Trstu poimenovali kinodvorano in gostilno, spomin na legendarnega junaka z divjega zapada, pa je še dolgo živel v tržaskih družinah se v naslednjih generacijah. Giorgio Stern ga je resil pozabe.

Predstavlja se vam ansambel »Keydea«

Kdor na Tržaskem prireja zabavne večere in isce primeren ansambel, verjetno že ve, da je od lani poleti na tržisku ponudba več: ansambel »Keydea« (na sliki), ki je od polovice leta '94 že zelo priljubljen gost različnih prireditelj.

Ansambel je nastal kar čez noč, saj so se okoli njega zbrali glasbeniki z dolgoletnimi glasbenimi izkušnjami. Vsakdo izmed njih je namreč na amaterski ravni sodeloval v različnih slovenskih skupinah, kot so Pomlad, Lords, Superground in druge. Priložnost skupnega nastopanja pa je prijateljem od »Keydea« ponudil festival slovenske popevke, ko so igrali v orkestru »Mix« pod taktirko Aleksandra Vodopivca. Kulturno društvo Barkovlje se je po 20 letih odločilo, da oživi festival slovenske popevke in obudi to pri Slovencih skoraj pozabljeno zvrst. Lepa priložnost, da ljudje z glasbeno in pesniško žilico pridejo na dan s svojo ustvarjalnostjo. Lanska, tretja izvedba festivala je torej »rodila« tudi nov ansambel. Walter Bet, Fulvio Jurincic, Marino Besednjak, David Skabar,

Giorgio Gustinčič in Miro Fontanot so se združili in ker so se še sami čudili lastni zamisli, so si za ime izbrali vzklik »Keydea«. Po mesecu vaj so začeli nastopati in bili poleti uspešni gostje na različnih prireditvah, večjih veselicah, zabavah in »sagrah«. Ob takih prilikah je publika zelo raznolika, zato pa je treba poskusiti zadovoljiti vse okuse. Vse kaže, da se naši ljudje narodno-zabavni glasbi ne morejo odpovedati, zato ji tudi »Keydea« posveča nekaj pozornosti, sicer pa ne pretirano: v njihovem repertoarju najdejo prostor vse zvrsti plesne glasbe od latinsko-ameriske do najmodernejših hitov. Posebno pazijo, da ne bi zanemarili pevske plati, to pa seveda zahteva veliko vezbanja in neutrudljivih vaj v društvu »Skala« v Gropadi. Večinoma so vloge v ansamblu že dobro porazdeljene, potrebovali bi le pevko in izvedenca za klaviature in harmoniko. V javnost se bodo s polno paro spustili spet poleti, čez zimo so imeli le doberdelni koncert za ohranitev Stadionu »1. maj«.

td

NA KRATKO

Gostovanje Teatra Amfiteatra

LJUBLJANA - V Cankarjevem domu je včeraj gostovalo sarajevskega gledališče v egzilu v Dürenu v Nemčiji, ki se je predstavilo s Projektom »3« v režiji Kače Celan. Sarajevska režiserka in dramska pisateljica Kača Celan se je na začetku vojne zatekla s svojo hčerko v Ljubljano, nato pa je po enem letu kot stipendistka sklada za preganjane pisatelje odšla v Düren, kjer je ponovno ustanovila gledališče Teatar Amfiteatar. Projekt »3« je triptih, ki govori o izgubi in iskanju nove identitete ter združuje tri različna gledališka besedila; Ciste roke Kače Celanove, Korake Samuela Becketta, Kasparja Petra Handkeja. (A. P.)

Izšla je nova številka Primorskih srečanj

PORTOROŽ - Uvodni sestavek v Primorska srečanja st. 167 je napisala Natasa Velikonja, ki razpre da misli o (potepuskih) generacijah. V Klepetu se je Zdenka Lovec pogovarjala s profesorjem defektologije Miho Rotarjem. V reviji je blok besedil, posvečen težavam mladostnikov, preberet pa lahko literaturo Maje Novak, Zdenka Kodrica, Davida Terčona, Sonje Vidrih, Vesa Pirnata in Roberta Pisota - Pisa. Posebnost številke je samointervju Andreja Moroviča. (A. Z.)

Novi evropski arheološki center

GLUX-EN-GLENNE (AFP) - Francoski predsednik François Mitterrand je prejšnji terek na Mont Beuvrayu v Burgundiji otvoril arheološki center. Muzej, ki bo prevzel najdbe iz izkopavalisča Bibracte, naj bi bil obiskovalcem dostopen čez tri mesece. V Bibractu je bil keltski knez Vercingetorix oklican za galskega voditelja. »Rad imam ta simbol,« je dejal Mitterrand in dodal, da je znak prve francoske združitve. Projekt evropskega arheološkega centra in muzeja so objavili leta 1984. Mitterrand, ki je bil do leta 1981 zupan v dvajset kilometrov oddaljenem Chateau-Chinon, je napredek projekta osebno nadzoroval. Razvaline zgodovinskega kraja Bibracte, ki so jih odkrili kasneje, se razprostirajo na dvajsetih hektarjih. Prve izkopanine evropskih raziskovalcev pričajo o keltskem kraljestvu v prvem in drugem stoletju pred našim štejem.

Junija prvi Beethovnov festival v Bonnu

BONN (dpa) - Bonn naj bi bil v prihodnje vsakoletno prizorišče glasbenega praznika v čast skladatelja Ludwiga van Beethovna. Festival naj bi organizirali po vzoru salzburskega festivala, je povedala Jutta Vogel, vodja zasebno organiziranega festivala. Program prvega Beethovenovega festivala v Bonnu, ki bo potekal od 24. junija do 2. julija, ponuja osem koncertov s pretežno Beethovnov glasbo ter kabaretni program o skladateljih. Med drugim bodo gostovali Berlinska mestna kapela pod vodstvom Daniela Borenboima, Kvartet Kronos in Orkester milanske Scale z dirigentom Riccardom Chaillyjem.

Britanski muzej ureja novo zemljišče

LONDON (dpa) - Britanski muzej v Londonu si po vzoru pariškega Louvra nadeva nov obraz. Do preloma tisočletja naj bi prezidali in pokrili notranje dvorišče, ki meri okrog osem tisoč kvadratnih metrov. Vodstvo muzeja je v britanski prestolnici sporočilo, da bodo zemljišče, ki ga je doslej uporabljala Britanska knjižnica, prekrili s stekleno streho v vrednosti 60 milijonov funtov. Novopridobljeni prostor bo namenjen tako za razstave in seminarje kot za restavracije in trgovine. Ta dragi projekt bo izvedel arhitekturni biro Foster and Partners, ki je zadolžen tudi za prezidavo berlinskega Reichstaga. Prekritje bo mogoče, ker se bo Britanska knjižnica leta 1996 preselila v novo zgradbo. Doslej je kot skladišča za knjige uporabljala nekaj zgradb na dvorišču, ki pa naj bi jih zdaj podrl.

LIKOVNA UMETNOST / JAKOPIČEVA NAGRADA R. KOTNIKU

Od informela do razdrtih oblik

LJUBLJANA - Letosnjo Jakopicevo nagrado, najvišje slovensko strokovno priznanje na področju likovnega ustvarjanja, je sinoči na slavnostni podelitvi v Moderni galeriji prejel slikar Rudolf Kotnik. Nagrado podeljujejo Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov, Akademija za likovno umetnost v Ljubljani in Moderna galerija, njeni začetki pa segajo v leto 1969, ko so jo prvič podelili ob stoletnici rojstva pomembnega slovenskega umetnika in kulturnega organizatorja Riharda Jakopica (1869 - 1943). Z včerajšnjo podelitvijo so se organizatorji spomnili tudi obletnice njegove smrti - umrl je 12. aprila.

Rudolf Kotnik je na slovenskem likovnem prizorišču prisoten od sredine petdesetih let (na ljubljanski ALU je pri Maksimu Sedeju st. diplomiral leta 1955, leto kasneje je prišel z razstavljanjem). V tem času je sodeloval in razstavljal s Slavkom Tiščem in Viktorjem Snogem, s katerima je ustanovil Skupino BE 54.

Kot je v obrazložitvi letosnje nagrade zapisala direktorica mariborske Umetnostne galerije Meta Gabrsek-Prosenec, je Kotnik ena najbolj samosvojih osebnosti v slovenski likovni umetnosti.

V šestdesetih letih je izpeljal prestop iz tradicionalne v moderno gradnjo slike. Izšel je iz monumetalnega prostorskega občutja, ki se je

od ritmične kompozicijske vezanosti predmeta (konji, figuri) preneslo na dekorativno kontrastiranje v težkem, prstenem koloritu naslikanih ploskev. Do pomembne spremembe je prišel leta 1962, ko je nekdanje vrece in grafizme, ki so razrivali ali omejevali ploskev, zamenjal s plastičnimi neslikarskimi materiali - s prepletom vrvi in zice je »armiral« svoja platna. To je čas njegovega neposrednega dialoga z evropskim informelom.

Na prvih armiranih platnih so se prevladovali slikarski dvodimenzionalni prijem, podrejeni barvni konstrukciji slike. Ze po enem letu pa je preplet vrvi in zic prerasel v samostojno izrazno sredstvo, ki je s svojo

materialnostjo ponazarjalo slikarjevo motivno izhodišče - naravno geometrijo zemeljskih površin. S kasnejšim dodajanjem kovinskih ploščic, ki so postala svetlobna, barvna in kompozicijska jedra strukturirane slikovne površine, doseže Kotnik formalno in vsebinsko urejenost slikovnega polja, tujo informelni razsrediscenosti. To je tudi čas, ko je Kotnik prvi v Sloveniji uveljavil nepravokotni format - ustvarjal je t. i. »razdrte oblike«.

Nadaljna težnja po prehodu slikovne površine v tretjo dimenzijo je silila Kotnika v oblikovanje skulptoslik - samostojnih likovno izraznih objektov in končno v t. i. dvojne prostore. V tem času, to je na začetku sedemdesetih, je uveljavil tudi »odprto barvno« paletu - kot pravi sam - in s tem dokončno pretrgal s slikarsko poetiko informela. Lanska obsežna retrospektivna razstava v Umetnostni galeriji je, kot je zapisano v obrazložitvi nagrade, dokončno ovrednotila njegovo mesto v slovenski likovni umetnosti.

Vojo Urbancic

Obokani prostor, 1968, mešana tehnika, 40 x 140 cm

GLEDALIŠČE / LUTKE EVE TRŠAR

Cesarjevo novo oblačilo je strah, ki se ga ne sramuje priznati

LJUBLJANA - Lutka je vzporedno z ilustracijo najzgodnejši pa tudi najbolj spontan in zanesljiv vodnik v likovno sprejemanje in dojemanje stvarnega in oblikovanje domisljijskega sveta. Lutkovna predstava je zato svojevrstna celostna umetnina, ki nas popelje po gladki sanjski površini, ki jo snujemo budni. Takšen vodnik so lutke, ki jih je za predstavo Cesarjeva nova oblačila ljubljanskega Lutkovnega gledališča Joze Pengov izdelala kiparka Eva Tršar.

Svojo prvo predstavitev z lutkami in odrom je urednicila s tehnično pomočjo Ivice Bileka. Kiparka doživlja lutko kot statuo, se pravi kot negibno figuro, ki jo po polju premika igrallec, čeprav je prav ona no-

silka dogajanja. S tem se lutka močno približa sahovski figurici, na katero se navezujejo tudi posamezne vloge v Andersenovi pravljici. Tu je cesar - kralj, ki zaseda prizorišče kot pojava, tu so po svoje gibljivi dvorjani in nefleksibilni kmetje. Slednje je kiparka izdelala kot množico, ki v grobih potezah spominja na naivno slikarstvo ali na stilizirane završke figure starih holandskih mojstrov. Višje ko gremo po družbeni lestevici, vse bolj bleščeč in porcelana-

nast je izgled lutk, ki na svojih stojalih delujejo kot parodije rokokojskih likov iz italijanske commedie dell'arte.

Posebno mesto zavzemajo oblačila, s katerimi Eva Tršar dosledno dopolnjuje svoj likovni jezik. Tega so v marsičem oblikovali sami materiali: glina, keramika in zadnjem času predvsem zicnata mreža in papir ali blago. Fino keramično glazuro na lutkah nadomešča cipka, skozi katero presegajo spodnje plasti, medtem ko se groba struktura kril kmečkih žena z zico in blagom približa strukturi lesa. Tega kipa sicer ne uporablja, je pa v njenem delu ves čas prisoten v vsebinskih asociacijah: drevesnem deblu, koreninah ali gozdu kot prizorišču naravnega in domisljijskega sveta. Tudi scena, oblikovana kot masiven podstavek z gladko ploščo, po kateri drsijo lutke, je po obliki in strukturi najbližja prastaremu drevesnemu storu, na katerem so se zbrale male zgovorne prikazni.

To so prikazni, ki nekaj vedo o našem delovanju, o najglobljih željah in vzgibih, in zato so lutke mnogokrat bolj grozljive, kot bi si to želeli. Ustvarjalca tega strahu ne skriva, otrok pa ga prav zato ne vidi.

Vesna Krmelj

Najbolj prodajane knjige s področja družboslovja in humanistike (v preteklem mesecu)

Poleg del nekaterih klasikov s področja humanistike in družboslovja (Jean Jacques Rousseau, Claude Levi-Strauss, Carl Gustav Jung, Michel Foucault) so zlasti v Ljubljani odmevne zgodovinsko-sociološke studije o bližnji preteklosti, ki se vedno buri duhove Slovencev. Tako je bestseller v Plečnikovi prodajalni predelena doktorska disertacija zgodovinarja Bojana Godeše, ki je osvetlil protislovne procese medvojne dogajanja.

Plečnikova knjigarna, Subičeva 1, Ljubljana

1. B. Godeša: Kdor ni z nami, je proti nam; Slovenski izobraženci med okupatorji, osvobodilno fronto in protirevolucionarnim taborom, Cankarjeva založba, 1995
2. A. Gabric: Socialistična-kulturna revolucija; Slovenska kulturna politika 1953-1962, Cankarjeva založba, 1995
3. C. Gustav Jung: Sodobni človek išče dušo, Julija Pergar, 1994
4. M. Peres: Vse v enem, eno v vsem; Možgani in duševnost v analizi in sintezi, DZS, 1995
5. D. Ovsec: Slovanska mitologija in verovanje, Domus 1991

Knjigarna založbe Obzorja, Gosposka 24, Maribor

1. Janez Strehovec: Virtualni svetovi, Znanstveno in publicistično središče, 1994
2. Jean Jacques Rousseau: Razprava o izvoru in temeljih neenakosti med ljudmi, Krt, 1995
3. Lev Kreft: Estetika in poslanstvo, Znanstveno in publicistično središče, 1994
4. William Raepier in Linda Smith: Vodnik po idejah, založba Jutro, 1994
5. Več avtorjev: Teologija in Fenomenologija, Nova revija, 1994

Knjigarna Libris, Prešernov trg 1, Koper

1. M. Tomori: Knjiga o družini, Ewo, 1994
2. V. Pečjak: Politična psihologija, samozaložba, 1995
3. Več avtorjev: Slovenci in Italija, Cankarjeva založba, 1995
4. J.W. Delacour: Veliki leksikon o človeških značajih, Prešernova družba Vrba, 1995
5. Dr. M. Scott Peck: Svet, ki caka, da se bo rodil, Mladinska knjiga, 1994

Knjigarna Karantanija, Gornji trg 26, Ljubljana

1. S. W. Hawking: Kratka zgodovina časa, Društvo matematikov, fizikov in astronomov Slovenije, 1994
2. C. Levi Strauss: Rasa in zgodovina - Totemizem danes, Studia Humanitatis, 1993
3. G.W.F. Hegel: Znanost logike 1, Društvo za teoretsko psihoanalizo, 1991
4. A. Vodopivec: Vprašanja umetnosti gradnje, Krt, 1987
5. M. Foucault: Zgodovina seksualnosti, SKUC, 1993

Pripravlja: Andreja Paljevce

NOVO NA ODRU

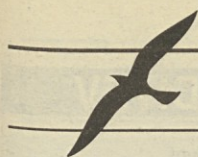

Beneški trgovec na velikem odru SLG Celje

William Shakespeare: Beneški trgovec

Prevod Oton Zupancić, režiser Ivica Kunčević, dramaturg Petar Brečić, lektor Marijan Pušavec, scenograf Dalibor Laginja, kostumografka Danica Dedić, avtor glasbe Neven Franges, izdelovalec mask Franc Lukac, koreograf Igor Jalen, igrajo Peter Bostjancić, Igor Sancić, Davor Herga, Vesna Jevnikar, Vesna Maher, Janez Bermez, SLG Celje, premiera bo v četrtek, 13. aprila ob 19.30, predstava traja dve uri in pol, en odmor, cena gledališkega lista 300 SIT., cena vstopnic 1.500, 1.200 SIT. (Na premiero vas bo izpred hotela Kompas na Miklošičevi ulici v Ljubljani ob 17. 30 odpeljal gledališki avtobus.)

Celjska uprizoritev Beneškega trgovca, nastalega okrog l. 1600, bo z vsem gledališkim instrumentarijem poskušala razbrati univerzalno paleto arhetipov, kjer si zmagovita aroganca in priznavanje drugega, sovinizem in strpnost, zanos ljubezni in njena hitra obraba, strast in denar, nenehno nadevajo nove mase prevare videza. Tako kot vsa Shakespearova dela tudi to odslukuje antropološki sestav sveta. (A. P.)

VELIKA BRITANIJA

Že pripravljajo lov na vesoljske zaklade za naše bodoče rodove

LONDON - Na Luni in drugih planetih skriti predmeti bodo čez sto ali se več let sprožili pravi lov na vesoljske zaklade z malimi enosedežnimi vesoljskimi ladjami. Da to ni le znanstvena fantastika ljudi z bujno domišljijo, prča vest, da združene za vesoljske raziskave Astra iz Glasgowa že načrtuje, da bodo čez slabih pet let v naš sončni sistem izstrelili 20 enofuntnih kovancev, ki jih bodo naši potomci iskali po osončju, za kar bodo nagajeni.

Kolikšna bo nagrada, se ni znano, vse bo namreč odvisno od sponzorjev in stav. Ze sedaj pa je znano, da bodo vsak kovanec postavili v posebno kapsulo. Te bodo nato z raketo izstrelili v zemelj-

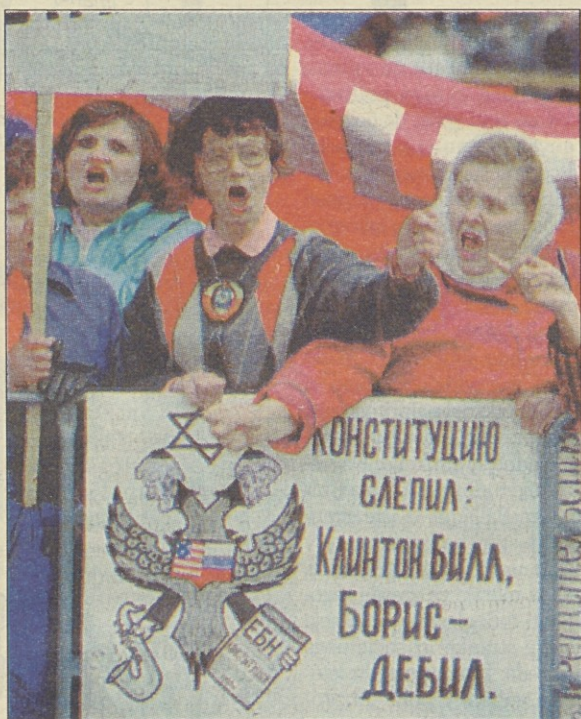
sko orbito. Kako bodo te kapsule iz krožnice potovale proti luni, drugim planetom in celo asteroidom, ni popolnoma jasno. Glasgovski »znanstveniki« navajajo, da bodo pri tem izkoristili celo sončni veter.

Predsednik Aste Duncan Lunan je prepričan, da bo tudi lov na zaklade prispeval k razmahu zasebnih vesoljskih pletov. Seveda je moral priznati, da si trenutno kaj takega ne moremo niti zamisliti, ker so vesoljski poleti celo za velesile izredno dragi podvigi. Lunan pa je prepričan, da bo čez kako stoletje tehnologija tako napredovala, da bodo male enosedežne vesoljske ladje dostopne petičezem, kot so danes dostopna letala.

RUSIJA / PROTEST PRED BELIM DOMOM

Komunistični antisemitizem

Vsega sta kriva Boris Jelcin in Bill Clinton, ki pa ju navdihuje židovska zarota proti Rusiji

MOSKVA - Tukajšnji komunisti so se zbrali pred Belim domom, da bi zahtevali odstop predsednika Borisa Jelcina, prekinitev divje privatizacije, preklic dosedanje Jelcinove ustave in boljše delovne in mezne pogoje za delavstvo. Ob zastavah s srpom in kladivom so bili tudi provokativni transparenti. Na enem je pisalo, da je nova ruska ustava delo dveh bebcev, Clintona in Jelcina, ki so ju postavili namesto orlov na ruski grb, seveda z židovsko cepico in pod Davidovo zvezdo (Židovska zarota), na grbu pa sta ameriška in ruska zastava, orel pa drži v krempljih saksofon (Clintonov) in ustavo (Jelcinovo). (Telefoto AP)

ZDA / SPORNE IZJAVE MEDIJEM

Porota je spet vir zapletov na obravnavi proti Simpsonu

WASHINGTON - Trenutno najslavnejša ameriška sodna obravnavna na račun nekdanjega sportnika in televizijske zvezde O. J. Simpsona je vse bolj razgibana: tokrat je v središču zapletov skriti protagonist obravnave, to je porota.

Po senzacionalnih razkritjih porotnice Jeanette Harris (ki jo je sodnik pred nedavnim izločil iz porote), je sodnik Lance Ito Harrisovo poklical na srečanje, da bi mu pod zaprisego temeljito poročala o nesporazumih med porotniki.

V intervjujih za medije je Harrisova namreč poudarila, da vlada med porotniki, ki so vecinoma temnopolti, velika rasna napetost. Poleg tega je tudi dejala, da se kljub sodnikovi prepovedi porotniki mirno posvetujejo o poteku sodne obravnave. Najbolj senzacionalna izjava Jeanette Harris pa je bila, da predvideva, da porotniki (osem crncev, trije belci in en hispanik) ne bodo dosegli enotne razsodbe, kar bi pomenilo, da se bo obravnavala, ki traja že mesece, izjalovila. S tem v zvezi obramba opozarja, da bo zahtevala Simpsonovo oprostitev, če se bo zaradi neprestanih izločitev stevilo porotnikov zmanjšalo pod dvanajst.

Sodnik Ito je od 19. januarja iz različnih razlogov izločil že šest porotnikov, nekatere zaradi neprimernega obnašanja, druge pa, ker niso razkrili nekaterih za sodno obravnavo pomembnih osebnih podatkov. Jeanette Harris so na primer odslovili, ker je zamolčala, da je bila v preteklosti žrtev možnega nasilja, kar bi seveda utegnilo vplivati na njeno mnenje o Simpsonu, ki ga je umorjena nekdanja žena zapustila, ker jo je pretepal.

Medtem je pred poroto moral na vprašanja branilcev odgovarjati policijski izvedenec Dennis Fung, ki se je s Simpsonovim odvetnikom Barryjem Scheckom že sporekel zaradi kritik na račun (ne) profesionalnosti preiskovalcev. Odvetnik Scheck je Funga namreč obtožil, da je s krvjo poskropljeno kuverto, ki so jo našli ob truplu zabodene Nicole Brown Simpson in Rona Goldmana, prijel z neorokavicieni prsti. Fung je zanikal, da bi bila neorokavičena roka, ki na neki sliki drži kuverto, njegova in izjavil, da so bila v kuverti ocala, ki jih je Goldman prinesel Nicole Simpson, ki jih je pozabila v restavraciji, kjer je fant delal.

Scheck se ni zmenil za Fungove trditve in ga je med napadalnim zasliševanjem privedel do tega, da je nazadnje nehal odgovarjati na njegova vprašanja. Obramba si namreč na vse kriplje prizadeva dokazati, da je Simpson nedolžen, kot se proglasa, in da je policija z nezanesljivim zbiranjem dokazov povsem onemogočila nepristranski izid preiskave.

VELIKA BRITANIJA / OKVARA

Osebni promet skozi Evropredor zastal 6 ur

LONDON - Za predor pod Rokavskim prelivom je bil včeraj črn dan, saj so morali za šest ur prekiniti osebni promet London-Pariz-Bruselj za potniške hitre vlake Eurostar. Vsega je bila kriva potniška kompozicija, ki se je ob 8.15 s pantografom zapletla v žice pri britanskem Saltwoodu, potem ko je z 250 potniki iz Pariza skozi predor prispela v Veliko Britanijo. Hitre vlake Eurostar v Belgiji, Franciji in v predoru napaja elektrika z nadzemnim vodom, v Veliki Britaniji pa tračni-

ce. Prav pri prehodu z enega na drugi napajalni sistem je prišlo do zapleta. Tehniki so s skoraj šest ur prizadevali, da so odpravili okvaro. Medtem so hitri potniški vlaki čakali, eden pri Calaisu, drugi pa pri Ashfordu, tako da je včeraj marsikdo spet »presedlal« na počasne, a brzkone zanesljivejše trajekte. Včerajšnji zaplet je le poslednji v nizu podobnih okvar, ki mečejo temne sence na bodočnost Evropredora, ki se otepa z 8 milijardami funtov dolgov.

NEMČIJA / SPOLNOST IN CERKEV

Pretrajljiva raziskava o pohotnih duhovnikih

V ZDA je moralo 188 škofij izplačati 500 milijonov dolarjev žrtvam zlorab pohujšanih duhovnikov

BERLIN - Starejši moski s talarjem sedi na stolčku, nad katerim visi zlat križ; na njegovih kolenih sedi mlada ženska z golo zadnjico in si pusti božati lase, z visokega pa si je nanju nadravna luc: to je naslovna zadnja številka nemškega tednika Stern, ki objavlja med drugim tudi članek z naslovom Cerkev in spolnost - ko duhovniki postanejo sibi.

Članek obravnava primer avstrijskega kardinala Hansa Hermanna Groerja, ki je menda zlorabil nekega mladeniča oziroma primer bavarskega župnika, ki je obtožen, da se je izživljal z otroki. Nasploh se povsod množijo tovrstne obtožbe na račun duhovnikov, kljub temu da posamezne cerkve vztrajno demantirajo obstoj teh problemov ali jih vsaj skrbno skrivajo.

Po dolgi in temeljiti obravnavi obtožb na račun dunajskega kardinala tednik Stern poroča, da nedavna raziskava kaže, da ima v Avstriji vsaj polovica katoliških duhovnikov stalna spolna razmerja, kar pet do deset odstotkov duhovnikov pa je aktivnih homoseksual-

cev. Na temelju podatkov iz ZDA, (pa tudi Irske, Nizozemske in Nemčije) revija poudarja, da je moraló samo v ZDA 188 škofij izplačati 500 milijonov dolarjev odškodnine žrtvam pohotnih duhovnikov. Na Irskem je stopnjevanje primera katoliškega župnika, ki bi se moral v Ulstru zagovarjati zaradi obtožbe spolne zlorabe, privedlo novembra lani do padca vlade v Dublinu.

Med zbranimi mnenji je v tedniku še zlasti v ospredju komentar hamburskega teologa in psihoanalista Wulfa-Volkerja Lindnerja, ki je izjavil, da večje veroizpovedi v glavnem raje skrivajo tovrstne probleme. Po drugi strani je duhovnik in psihoterapevt Eugen Drewermann izrazil svoje pomilovanje duhovnikov, ki so jih obtožili spolnega zlorabljanja otrok, saj so po njegovem mnenju ti ljudje v bistvu nezmožni razviti lastno spolnost.

Ceprav je papež Janez Pavel II. izjavil, da je edina rešitev problema v molitvi, je tednik poudaril, da Adamove narave ni mogoče zadušiti preprosto z abstinenco in celibatom, kot to določa Vatikan.

Palestinski potni listi

BERLIN - V Nemčiji so tiskali 15 milijonov palestinskih po-

tnih listov in osebnih izkaznic. Na sliki sta navadni in diplo-

matski potni list, v sredini pa prva stran potnega lista (AP)

FRANCIJA / PREDVOLILNI BOJ

Odločitev, ki bo čakala na maj

Kdo bo prepricljivejši in kdo bo znal mileje zaigrati na strune francoskih volilcev? Predsedniški kandidati, ki jih druzi ambicija, da nasledijo francoskega predsednika François Mitterranda, imajo se deset dni časa do prvega kroga volitev. Edouard Balladur, Jacques Chirac, Lionel Jospin, Philippe de Villiers, Robert Hue, Jean Marie Le Pen, Dominique Voynet in Arlette Laguiller so imena, med katerimi bodo izbirali francoski volilci.

Resnejši kandidati za drugi krog predsedniških volitev, ki bo prvo majsko nedeljo, so trije: premier Balladur, pariški zupan Chirac in socialist Jospin. Raziskave javnega mnenja trenutno kažejo, da bodo drugi kandidati dobili približno tretjino glasov - in prav ti glasovi, ki bodo v drugem krogu pripadli se neznanemu dvobojvalcu, so tisti, za katere se zdaj poteguje trojica Balladur-Chirac-Jospin.

Trojica se veselo obmeta v občiti. Predvolilni boj je prešel v obdobje, ko so kandidati že predstavili svoje programe, ko je bolj ali manj jasno, s katerim paradnim

konjem bodo naskakovali Elizejsko palačo. Zdaj je v polnem teku metanje polen pod noge. Vsak skuša kar najbolj diskreditirati svoja dva najresnejša nasprotnika. Raziskave javnega mnenja z izjemno hitrostjo sledijo vsaki potezi in izjavi. Iz teh anket je mogoče razbrati, kako učinkovita je bila neka ideja ali napad na nasprotnika. Kandidati imajo natančno ogledalo in korektor svoje predvolilne strategije. Vse bi bilo mogoče matematično predvideti, neznanka je le en dejavnik te enačbe, namreč končna odločitev volilca.

V prvih tednih letosnjega leta je kazalo, da premier

Balladur nima resnejšega tekmeca in da je Chiracova kandidatura v najbližji obliki anahronizem, ki že meji na farso. Potem se je slika obrnila in Chirac je v ostrem napadu svojega starega prijatelja označil za konservativca, ki je povrh vsega skrajno dolgočasen. Chirac, ki mu Balladur očita demagogijo, je na začudenje francoske javnosti ugotovil, da mu je socialna tematika blizu - s tem, da je snubil volilce na socialnem obrobju, je Balladurju prepustil bogatejši sloj, za katerega je zvišanje davkov zadnja stvar, ki bi si jo želeli. Ta dvoboj pa je največ koristi prinesel socialističnemu kandidatu Jospinu, ki je kot ptic Feniks vstal iz pepela, s katerim je francoske socialiste posul nekdanji predsednik Evropske komisije Jacques Delors, ki je kandidatu zavrnil.

Taksnih in podobnih obratov bo najverjetneje v

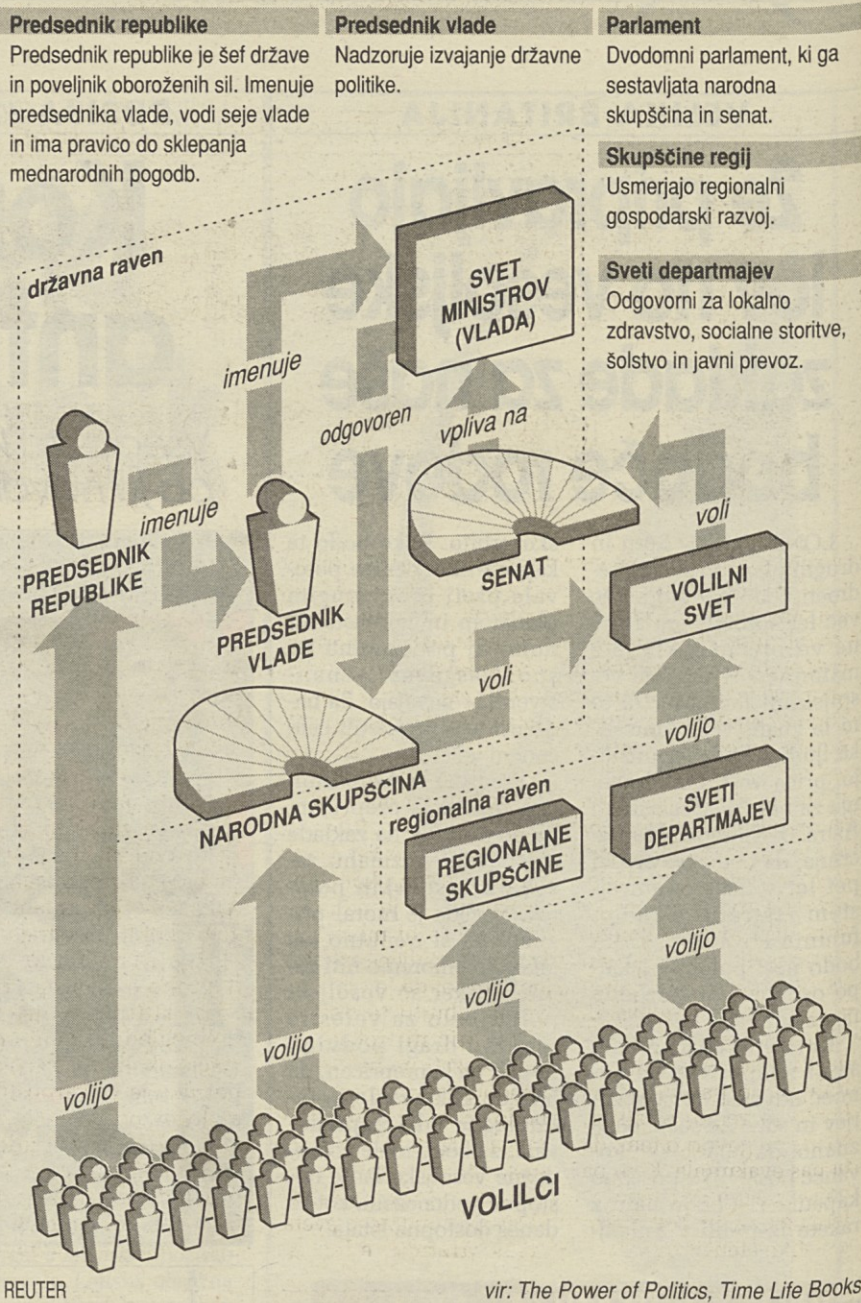
teh desetih dneh še nekaj. Francozi so jih že vajeni, prav tako njihovi politiki - vsi po vrsti vedo, da bo zmagovalec znan sele tedaj, ko bodo presteli glasovnice. Volilni programi trojice se med seboj ne razlikujejo tako močno, da bi bili lahko v pomoč pri napovedovanju zmagovalca. Volilci, ki bodo imeli zadnjo besedo in ki se zavedajo svoje moči, bodo svoj glas oddali politiku, ki se jim bo zdel najprimernejši za opravljanje najvišje in najuglednejše funkcije. Navsezadnje tudi zato, ker sta Chirac in Balladur iz iste stranke, Jospin pa iz »stranke v zatonu«, je vsem trem jasno, da si morajo za zmago zagotoviti tudi glasove prek meja svoje stranke in socialnega razreda. V tem pogledu letosnje volitve v politični prostor vnašajo določeno svežino, ki politikom zastavlja nove iganke.

Vprašanje, na katerega vsi mrzlično iščejo odgovor, je predvsem naslednje: kaj bodo volili francoski volilni upravičenci? Bodo volili program ali politično osebnost? In predvsem - kakšna je idealna podoba predsednika države?

Ključna beseda je zaupanje - predsednik države naj bi bil politik, ki bi si z izkušnjami pridobil kompetence, razvil sposobnost samostojne in lastne presoje, v vsaki situaciji bi izkazoval svojo razsodnost in moč veljave. Idealni predsednik države je tisti, ki zna hitro in vedno pravilno odločiti. Skratka, predsednik je politična osebnost, predsednik ni volilni program. In vprašanje ni, kaj je privlačnejše, vprašanje je, kdo je torej primernejši: Balladur, Chirac ali morda Jospin?

Ana Kovac

FRANCOSKA USTAVNA UREDITEV

Premier Balladur pariškemu županu Chiracu očita, da je demagog...

...ta pa svojemu dolgoletnemu prijatelju, da je dolgočasen konservativec (Telefoto: AP)

NEMČIJA 50 LET PO KONCU VOJNE

Popravki v zgodovini

MARJAN SEDMAK

BONN - V spominske prireditve ob petdeseti obletnici zmage nad fašizmom je nemško zunanje ministrstvo vključilo tudi bonnski diplomatski zbor: do konca aprila se bodo diplomati udeleževali zlatih slovesnosti, ki jih gostitelji prirejajo v številnih koncentracijskih taboriščih, ki jih je nacistični režim zgradil na nemškem ozemlju, od Buchenwalda do Dachaua. V glavnem gre za taborišča smrti, uničevalna taborišča, v katerih naj bi dobil vsak svoje, kot je pisalo pri vhodu v Buchenwald. Prav Buchenwald, ki leži blizu mesta nemške klasične Weimarja, je - potem ko so se polegale polemike glede vprašanja, koga naj kancler Kohl povabi na nemško proslavljanje petdesetletnice zmage nad fašizmom (zavrnili so namreč namig, da naj bi gostil poljskega predsednika Waleńso) - postal prizorišče polemik o tem, kaj je zgodovinska resnica in kaj mit.

Preteklo soboto so v Buchenwaldu odkrili spomenik iz črnega bazalta, ki ga je ustvaril znani stuttgartski kipar Daniel Plaas. Posvečen je pol milijona Romom, ki jih je pomoril nacistični uničevalni stroj, in je prvi tovrstni spomenik. Posta-

vljen je tam, kjer je nekdo stal tako imenovani ciganski blok. Kipar ob odkritju spomenika ni bil navzoč; po njegovih besedah je prav, da v prvi vrsti stojijo tisti, ki so pomore preživeli. Tako je tudi bilo, kajti sobotna zlatna slovesnost v Buchenwaldu naj bi predvsem opozorila na nedopustno belo liso: genocid nad Romi je ena tistih okrutnosti, ki jih je povojno zgodovinarje malodane docela spregledalo.

In kaže, da ne povsem slučajno. V Buchenwaldu, ki je bil srednje veliko koncentracijsko taborišče in je veljal za podružnico Auschwitza, so pomorili 56 tisoč ljudi. V casih Nemške demokratične republike so iz njega naredili osrednji kraj spomina na žrtve nacizma, vendar o Romih nikjer ni bilo posebej govora; celo judovske žrtve je socialistična oblast pustila omenjati le ob robu. Toliko bolj pa se je Buchenwald uveljavil kot spomenik žrtvam, ki jih je nacizem terjal med nemškimi komunisti kot hrbtnico nemškega protifašističnega boja. Nanj so vzhodnonemške oblasti naslonile tudi precejšen del svoje politične avtoritete in legitimiranosti glede na opozorilo, ki so ga vele-

sile v protifašistični koaliciji ze med drugim svetovnim spopadom naslovile na vse evropske narode: opozorilo, da jih bodo po koncu vojne obravnavale v skladu s prispevkom, ki ga bodo vložili v protifašistični boj.

Po padcu NDR se je v buchenwaldskem muzeju zamenjalo že pet direktorjev in to dejstvo samo po sebi priča, da bitka za večslojno obravnavanje zgodovine taborišča ni bila lahka. Po eni plati je bil kraj, ki je bil več desetletij nenehno ovit v rdeče zastave in ki je veljal za eno poglavitnih tribun uradne propagande, po padcu berlinskega zidu trn v peti prebivalcem Weimarja. Tistih - in ti so bili tudi glasni - ki bi najraje videli, da bi taborišče in muzej za vse večne čase spravili s sveta, ni bilo malo. Po padcu berlinskega zidu je javnost lahko glasno spregovorila tudi o dejstvu, da Buchenwald po osvoboditvi aprila 1945 niso zaprli. Prevzeli so ga Rusi in v naslednjih letih je bilo v njem, to je v tako imenovanem posebnem taborišču številka 2, usmrčenih se trinajst tisoč ljudi. Med njimi je bilo poleg ujetih nacistov tudi nekaj taksnih, ki so preživeli Bu-

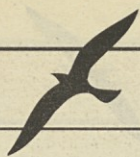
chenwald pod nacisti.

Na to dejstvo so se opirale zahteve, da naj bi nacistični Buchenwald kot mesto spominjanja »uravnotežili« s tako imenovanim arhipelagom Ettersberg, kjer je bilo sovjetsko taborišče številka 2. Vendar pa Nemcem očitno ni do tega, da bi ob petdeseti obletnici zmage na paradi korakali skupaj zmagovalci in porazenci ter da bi se tako zabrisale zgodovinske ločnice. Muzejski del, tako imenovano hišo dokumentov, ki naj bi pričali o povojni usodi Buchenwalda, bodo slovesno odprli prihodnje leto.

Kot so raziskave zadnjih starih let podrla mit o Buchenwaldu kot taborišču, kjer so najvišjo ceno za svoj protifašistični angažma plačali prav nemški komunisti, so podrla tudi mit, da so komunistični zaporniki 11. aprila 1945 taborišče osvobodili sami. V resnici je bilo taborišče osvobodeno, ko je zaradi bližine tretje ameriške armade zbežal večji del esesovskih stražarjev, ki so bili prepričani, da bodo Američani, če jih bodo dobili ob kupih trupel, z njimi opravili po kratkem postopku.

S tem pa nemških polemik, v katerih

se podobno kot v Sloveniji manj sprasujejo, za kaj se je kdo bojeval, bolj pa, proti komu se je bojeval (zaradi česar bi si spomenik kot zagrižen nasprotnik komunizma zaslužil tudi Hitler), se ni konec. Podobno kot v prvih povojnih letih, ko je komunistična oblast spravila pred sodišče številne nekdanje taboriščnike pod obtožbo, da so preživeli, ker so sodelovali s taboriščno upravo, se zdaj nemška javnost razburja zaradi obtožb, da so bili ravno komunistični zaporniki tisti, ki so s soglasjem taboriščnih uprav prevzemali notranjo organizacijo, preganjali nekomunistične zapornike, da bi zascitili svoje ljudi, in tako sodelovali z nacisti. To naj bi se dalo sklepati iz nekaterih dokumentov, ki naj bi jih odkrili v arhivih vzhodnonemške partije, in kaže, da se teme loteva tudi del tako imenovanega revizionističnega zgodovinarstva. Mednarodni odbor taboriščnikov, ki ga vodi nekdanji taboriščnik komunist in Jud Emil Carlebach, je zoper takšno kampanjo že protestiral. Buchenwald in vsa druga koncentracijska taborišča morajo ostati tisto, kar so: spomin na holokavst in svarilo pred novimi holokavsti.

GAZA / ŽIDOVSKI NASELJENCI

Svojih vasi nikoli ne bodo zapustili

KFAR DAROM - Vojaki umirajo, ko branijo območje Gaze, izraelski naseljenci pa se pridrušajo, da bodo v svojih naseljih ostali, ne glede na ceno, ki jo bodo morali plačati. Kup kamenja je podstavek, nad katerim vihra izraelska zastava z Davidovo zvezdo. Naseljenci so jo postavili v spomin na kraj, kjer je v nedeljo v bombnem atentatu umrlo sedem izraelskih vojakov in neka Američanka.

Okrog zlovesčega kraja so drobci kamenja, ostanki močne eksplozije, v kateri je bilo tudi 43 ranjenih. Le dvesto metrov stran leži majhno kmetijsko naselje Kfar Darom. »Tukaj bomo ostali,« zatrjuje 31-letni Eli Asaraf, ki je odgovoren za varnost v vasi. »Vlada Jicaka Rabina bo padla, mi pa bomo za vedno ostali tu. Vlada ne govori o tem, da bi nas evakuirala. Kam pa naj bi sploh šli? Tudi v Jeruzalemu in Tel Avivu je veliko atentatov.«

Vodilni predstavniki približno 4000 židovskih naseljencev so zelo jezni na ministra za okolje Josija Sarida, ki je nedavno omenil, da bi morali zapustiti osamljene naselbine. Trdijo, da je s to izjavo spodbudil terorizem. »Prav nič ni treba s prstom kazati na nas, saj to spodbuja teroriste, ki nas bodo zaradi takšnih izjav preganjali, da bi pospesili naš odhod,« meni Zvi Händel, vodja naseljskega regionalnega sveta. Aser Mizrahi, eden od

prebivalcev Kfara Daroma, zatrjuje, da »vsi izvedenci poudarjajo, da bo sleherno dejanje teroristov, za katerega bodo ti mislili, da je uspešno, vodilo samo v nova teroristična dejanja.«

Nekaj deset vojakov varuje naselbino, vhod vanjo pa zapirajo vrata, ki so pod električno napetostjo. Palestinska bivališca iz Deir Balaha sežejo skoraj do ograje, ki obdaja Kfar Darom. Kot negibne sence na stranskih stolpih vojaki z daljnogledi skrbno opazujejo okolico. Cestna zapornica je iz varnostnih razlogov postavljena petsto metrov pred židovskim naseljem.

Mladi rabin, 27-letni Oz Kadmon, ogorčen zatrjuje: »Atentat ni zname-

nje mirovnega procesa, temveč prihodnosti, ki nas čaka. Ustvarili smo avtonomna območja, kjer vladata strah in smrt, a mi se vedno verjamemo v svoje poslanstvo. Ne bodo nas pregnali od tu.« Če hočejo prebivalci priti do svojih rastlinjakov, prav tako obdanih z električno ograjo, morajo čez palestinsko ozemlje. Delavci, ki delajo v njih, prihajajo iz Tajske, kajti v Kfar Darumu za poljska opravila že dolgo ne zaposlujejo Palestincev. Rabinova soproga, 25-letna Irid Kadmon, se sprehaja z otrokom. »Atentat nas je zelo prizadel,« pripoveduje. »A ne bodo nas ustrahovali, ker ne verjamemo, da nas bodo evakuirali.«

Jo Strich / AFP

Židovski naseljenci v Gazi ne nameravajo zapustiti svojih domov in polj

Hezbollah je postal organizirana in disciplinirana poklicna vojska

SAIDA - Borci Hezbollaha, ki se na jugu Libanona spopadajo z izraelskimi vojniki, so se v devetih letih bojov spremenili v prave poklicne vojake, Izrael pa zahteva njihovo razorožitev.

Oboroženi islamski odpor je na približno tisoč kvadratnih kilometrih obmejnega območja na jugu Libanona, ki ga zaseda Izrael, v manj kot desetih letih vzpostavil vojaško ravnovesje z izraelsko vojsko. To jim je uspelo, ker ima šiitska stranka številne privrženke, svoje vojaške akcije skrbno pri-

pravlja, finančno jo podpira Iran, uradno pa Damask in Bejrut. Hezbollah pa je takšen vpliv dosegel tudi zaradi podpore prebivalstva. Na fronti, ki se razteza v dolžini več kot sto kilometrov, se namreč borci Hezbollaha lahko svobodno gibljejo, Izraelci pa ne smejo zapustiti svojih položajev, saj so nenehno v nevarnosti, da jih bodo napadli ali da bodo naleteli na zasedo. Hezbollah, ki ga na javnih prireditvah podpira na desetih soče privrženec, skrbno pazi, da v javnost ne bi prodrli podatki o številu

njegovih pripadnikov. Po nekaterih ocenah naj bi bilo borcev od tisoč do pet tisoč, vendar so te številke zelo vprašljive, saj se vojaki lahko čez noč prelevijo v civiliste in obratno. Delujejo v majhnih skupinah. »Obozujem junaštvo,« zatrjuje Hasan. »Vse operacije načrtujem tako, da bi imel sovražnik čim več izgub. Tako se borim proti cionističnim židom, kot me uči moja islamska vera.«

Preden se podajo v boj, borci, ki imajo pri sebi vedno tudi koran, molijo pod vodstvom duhovni-

ka. Vsi, ki sodelujejo pri islamskem odporu, opravijo intenzivno usposabljanje, tako da so dobro fizično pripravljene in poznajo orožje. Predvsem pa zelo skrbno načrtujejo vsako vojaško akcijo. »Zelo dobro poznamo teren, saj so to naši kraji, a kljub temu izvidniki ozemlje najprej preiščejo. Včasih traja nekaj dni, preden zares začnemo operacijo.«

Zelo dobro poznamo sovražnika, natančno vemo, koliko vojakov ima na voljo, kaksna je njihova oborožitev in koliko je teškega orožja na vsakem položaju,« zagotavlja. Vojaško operacijo dobro pripravijo in uskladijo delovanje različnih skupin. Napadalcu so oboroženi z izstrelki Sam-7, Strella in Sager, s protitankovskimi raketami RPG in kalasnikovki. Vse skupine, ki gredo v napad, imajo iz zaledja podporo 81- in 120-milimetrskih minometalcev, včasih pa jih podprejo tudi 107-milimetrske katjuse z dolgim dosegom. Včasih si ogledajo tudi videoposnetke krajev, ki jih bodo napadli, ter izvedejo simulirani napad, kot na primer pred lanskim napadom na Dabce, je povedal njihov poveljnik.

»Zares so pravi vojniki,« je menil eden od zahodnih opazovalcev. »Izrael se tega dobro zaveda, zato se skuša njegova vojska zatekati k taktiki mudzahidov, zlasti na jugu Libanona, kjer Hezbollahovim pripadnikom pripravljajo številne zasede. Poklicni vojaki imajo tudi civilno življenje. Stranka jih ne plačuje za njihovo vojskovanje, vendar poskrbi za to, da so njihove družine preskrbljene. Če pa kateri od vojakov pade, Hezbollah v celoti prevzame skrb za njegovo družino.«

Muntaser Abdalah/afp

Birokracija ovira vlaganja v Gazi

GAZA - Jaser El Fara je imel včasih trgovino na bulevarju Hollywood v Los Angelesu. Po 21 letih si je ta palestinsko-ameriški podjetnik zavezal prenesti nekaj tamkajšnjega veselja v obubožano Gazo. Izraelsko zaprtje meje in birokracija, ki se je v Gazi pod palestinsko oblastjo razrasla prek vsake mere, sta mu dodobra otežila delo. Na tezahe je naletel že pri uvozu dobrin iz Egipta. »Saj gre za pravo mučenje,« je povedal v angleščini z rahlim ameriškim naglasom. »Že od začetka poskušam priti do izdelkov, pa se vedno nič. Placujem najemnino, delavci dobivajo plačo, poslovanje pa ne morem,« tarna. Povedal je se, da je skoraj nemogoče sodelovati z administracijo, o vseh pomembnih odločitvah pa morajo prej obvestiti predsednika PLO Jaserja Arafata.

Fara je eden od šestih bratov, ki so emigrirali v Združene države. Pravi, da si je želel svojim bratom v gospodarsko neodvisni Gazi omogočiti večjo izbiro izdelkov iz arabskih držav. V Gazo se je vrnil isti dan kot Arafat, z upanjem na dober posel, ki bi ga moral omogočiti mirovni sporazum. »Razjezi me, ko mi ljudje govorijo 'jutri'. Te besede sploh ni v mojem slovarju. V Gazi pa drugega sploh ne slišiš,« pravi Fara, ki je diplomiral iz računalništva na kalifornijski univerzi v Northridgeu. Njegova žena, Američanka, je ostala s tremi otroki v Pasadeni, dokler mu ne bo uspelo organizirati posla. Družini se bo pridružil marca, ko se bodo dokončno odločili o preselitvi. Tudi v daljni Kaliforniji bo njegovo

srce bilo za domovino, ki jo je na vizitkah označil kot Palestino. »Kamorkoli gres, pa četudi v nebesa, je ta država tvoj dom.« Ocenjuje, da bi obseg trgovine v Gazi lahko dosegel tudi 50 milijonov dolarjev.

Danes se v svojem kričečem brezrokavniku spet odpravlja k uradnikom. »Saj sploh ne vedo, kaj počnejo,« o njih govori Fara. »Njihov odgovor je vedno: Pojdi in vprašaj Arafata. Kot da Jaser Arafat ne bi imel drugega dela. Skoraj tako je, kot da od njega pričakujejo, da bo vodil vse. Navsezadnje bo moral se določiti, kaj lahko pojm. Fara ne izbira besed niti takrat, ko govori o Izraelcih. Po njegovem mnenju so zaprti sem nekega fanta. Vsak dan hodi k njim in jih nadleguje. Nicesar jim ne bom dal pod mizo. Posli se ne smejo sklepati na tak način.« Nekaj vlagateljev je že obupalo, saj je v zadnjih treh mesecih iz Gaze odteklo kar 350 milijonov dolarjev. »Prestrašili so se, vzeli denar in odšli... To je žalostno,« pravi Fara. Sam se ne bo dal odpraviti tako zlahka. »Verjamem vase in v svoje sposobnosti, in to mi daje pogum.«

Jeffrey Heller / Reuter

Nacionalistični rabin verjame v spravo s Palestinci

TEKOA - Menahem Furman, rabin v židovski naselbini na zasedenem ozemlju Zahodnega brega, je prav gotovo paradoksalna osebnost, saj se zavzema za dialog z islamsko organizacijo Hamas in Palestinci. V Tekoi, ki leži v puscavi južno od Betlehema in kjer živi približno dvesto družin, je Furman znan po naprednih idejah, vendar nekateri prebivalci zahtevajo njegovo zamenjavo.

Ceprav Furmanova prizadevanja se niso obrodila sadov, je sivobrati rabin prepričan, da bi lahko židovski verski voditelji in imami našli skupni jezik, kar bi pripeljalo do premirja med Izraelom in islamskimi skrajneži, katerih napadi so po podatkih vojske v enem letu zahtevali življenja najmanj 70 ljudi. Njegove ideje najbolj kritizirajo židovski naseljenci, za nekatere je celo izdajalec. »Zelim si miru, in prav zato se je treba pogovarjati s Palestinci; če ne bo prislo do dialoga z islamisti, ne bomo nicesar dosegli. Hamas pa ima pomembno mesto v palestinski družbi,« zagotavlja Furman. Kljub temu se ni odpovedal svojemu političnemu prepričanju, ki ga je pred dvajsetimi leti pripeljal v vrste skrajno nacionalističnega Gouch Emounima; se vedno je prepričan, da »imajo Židje pravico živeti na vsem izraelskem ozemlju,« od Sredozemlja do Jordanije, islamisti pa na ozemlju »od morja do reke Jordan.« Med cakanjem, da bog razmeji ozemlje, moramo najti način za skupno življe-

nje,« meni rabin Furman, vendar svoje politične rešitve ne ponuja. »Žal me prijatelji ne razumejo; pravijo, da sem se spremenil, vendar so sami postali skrajneži. Izgubili so vero v človeka in možnost miroljubnega življenja z Arabci,« je poudaril. Furman je poučeval v več verskih institucijah, zato se mu je porodila zanimiva zamisel: imami in rabini naj bi skupaj proučevali religiozna besedila, in sicer tista, ki govorijo o židovsko-islamskih odnosih.

»Na žalost so moj predlog Židje zavrnil, predvsem rabini, pri muslimanih pa je naletel na večje odobravanje,« je povedal. Prav tako kot Hamas tudi Furman zavrača laično državo. Pogovarja se s palestinskimi predstavniki, tudi s seikom Hamedom Bitaujem, ki stoji na čelu teološkega islamskega združenja v Cisjordaniji. Setal se je tudi s Fajsalom Huseinom, ki ga je palestinska oblast pooblastila za pogajanja o prihodnosti Jeruzalema. Neuspešno je pozival izraelske pravosodne oblasti, naj se skušajo pogajati z ustanoviteljem Hamasa Ahmedom Dzasinom, ki je že šest let v izraelskem zaporu. »Pripravljen sem se pogovarjati z vsakomer, vendar sem prepričan, da je Hamas primernejši sogovornik kot Palestinska osvobodilna organizacija. Meni namreč, da je »islam kot jedrski reaktor, ki ga je treba uporabljati v miroljubne namene, ga nadzorovati, kajti lahko se spremeni v grozovito uničevalno sredstvo.«

Michael Blum / AFP

Islamski džihad

Islamski džihad je zapletena in skrivnostna organizacija skupin in celic, ki delujejo na Bliznjem vzhodu in v Evropi. Skupine navadno same izbirajo akcije, vendar imajo skupne cilje.

■ Islamski džihad želi zrušiti sekularne arabske režime in vzpostaviti islamski vsearabski imperij.

■ Bori se proti Židom in Izraelu, kar naj bi bil prvi korak k uresničitvi ciljev islama. Trdi, da bo spor med Židi in Palestino rešila le vojna.

■ Islamski džihad pri novačenju pripadnikov uporablja versko indoktrinacijo. Veliko jih je pripravljenih izvesti samomorilske akcije.

■ Ko je na Zahodnem bregu in v Gazi izbruhnila intifada (sveta vojna), so pripadniki Islamskega džihada odigrali pomembno vlogo v množičnih demonstracijah in stavkah.

Hamas

Največji tekmelec Palestinske osvobodilne organizacije v Gazi. Ta fundamentalistična islamska skupina ima isti cilj kot PLO - vzpostavitev palestinske države.

■ Hamas se je prvič pojavil leta 1978. V Gazi se je prijavil kot neprofitna organizacija Mudžama.

■ Ustanovil ga je šejk Ahmed Jasin, potem ko so se Arabci na Zahodnem bregu in Gazi uprli izraelski oblasti.

■ Ideologija Hamasa je mešanica vsearabskih verskih načel s palestinskimi nacionalističnimi cilji. Trdijo, da je celotno območje Palestine vakf (muslimanska sveta zemlja) in da za vedno pripada muslimanom.

■ Končni cilj organizacije je ustanovitev enotne velike islamske države. Nasprotujejo miru z Izraelom.

■ Teroristične napade je izvedlo njihovo skrajno krilo Izdine Al Kasam.

AP/Wm. J. Castello

TADŽIKISTAN

Novi napadi islamske opozicije

Moskva ni zadovoljna z vlado v Dušanbeju

DUSANBE (dpa, Reuter) - Ruski vojniki so v noči na sredo v Tadžikistanu ubili 24 oboroženih pripadnikov tadžikistanske islamske opozicije. Po poročilih agencije Interfax so boji v okolici kraja Gorno-Badahšan proti jutru ponehali, med ruskimi vojniki pa ni bilo žrtev.

Moskva bo Tadžikistanu se naprej nudila finančno in vojaško pomoč v boju proti islamskim gverilcem. Načelni dogovor o nadaljevanju ruskega posredovanja v nekdanji sovjetski republiki so sprejeli med torkovim obiskom tadžiskega predsednika vlade Dzamseda Karimova v Kremlju. Vendar tudi rusko vodstvo ni enotno, kar zadeva podporo Dušanbeju.

Obrambni minister Pavel Gračov je v pogovoru za Interfax kritiziral ta-

džisko vodstvo, da stori premalo za končanje konflikta. »Kdor hoče imeti samostojno državo, mora za reševanje notranjepolitičnih težav uporabiti vsa sredstva - tudi vojsko,« je dejal Gračov. Meni tudi, da v Tadžikistanu ni treba posiljati novih ruskih enot.

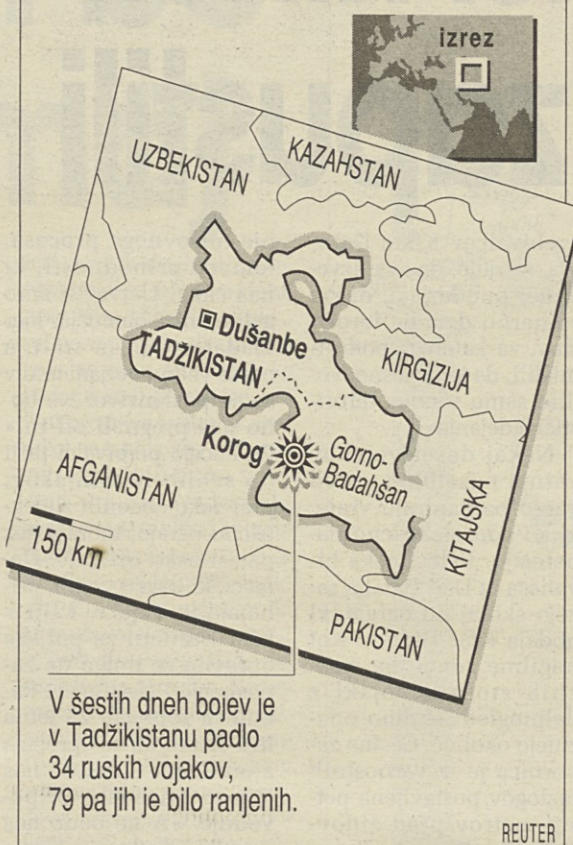
Zaradi zadnjih spopadov je močno ogroženo la- ni sklenjeno premirje med vlado v Dušanbeju in islamskimi gverilci, ki imajo svoja oporišča v so-

Predstavniki tadžiskega vodstva so zagotovili, da so se se vedno pripravljene pogajati z uporniki, in izrazili upanje, da se bodo pogajanja v Moskvi začela že v prihodnjih dneh.

Več tisoč vojakov iz članic Skupnosti neodvisnih držav je v Tadžikistanu nameščenih od leta 1992, ko je vlada v Dušanbeju po koncu državljanske vojne s članicami SND sklenila sporazum o skupnem varovanju meje. V zadnji ofenzivi upornikov, ki se je začela prejšnji petek, je bilo ubitih 34 obmejnih stražnikov SND, 79 pa jih je bilo ranjenih. Po nepopolnih podatkih je na strani gverilcev padlo približno 200 borcev.

NOVE ŽRTVE BOJEV V TADŽIKISTANU

Poveljstvo obmejnih enot SND je sporočilo, da je bilo v noči s torka na sredo med boji v pokrajini Gorno-Badahšan ubitih več islamskih gverilcev.

REUTER

NOVICE

Baltske države in EZ parafirale sporazum o pridruženem članstvu

BRUSELJ - Evropska zveza, Estonija, Litva in Latvija so v sredo parafirale sporazum o pridruženem članstvu teh baltskih držav. »Vsi trije sporazumi vzpostavljajo tesno in dolgoročno povezavo med Evropsko zvezo in vsako od treh baltskih držav,« je ob podpisu v izjavi za javnost zapisala bruselska komisija. »S podpisom sporazuma so baltske države dobile isti status kot druge pridružene članice, to pa pomeni, da jih obravnavamo kot morebitne prihodnje članice Evropske zveze,« je povedal neki uradnik EZ. Voditelji takratne dvanajstice so se na srečanju v nemškem Essnu decembra lani dogovorili, da bodo tudi baltske države kot pridružene članice sodelovale pri pripravi strategije za vstop novih držav v Evropsko zvezo. Petnajstica se je potem obvezala, da se bo o novi razširitvi članstva uradno začela pogajati po medvladni konferenci leta 1996. Prehodno obdobje, ki ga predvideva sporazum o pridruženem članstvu, se bo za baltske države končalo najpozneje konec leta 1999, in ne leta 2004 oziroma 2005, kot so najprej načrtovali, se je izvedelo iz bruselskih krogov. Sporazume, ki so jih parafirali že po dveh krogih pogajanj, bodo predvidoma podpisali konec maja. Ratificirati jih morajo se Evropski parlament, nacionalni parlamenti vseh petnajstih držav članic EZ in parlamenti treh baltskih držav. (Reuter)

Incident na rusko-kitajski meji

MOCKVA - Na rusko-kitajski meji je včeraj prišlo do incidenta, v katerem je bil ubit ruski vojak, več pa jih je bilo ranjenih. Tiskovni predstavnik vrhovnega poveljstva ruskih obmejnih enot na območju Posjet je dejal, da sta na obmejno strazo streljala kitajska državljana, ni pa se znano, ali sta vojaka. Napadca so ruske oblasti že ujele in priprle. (dpa)

Walensa in Oleksy sta se sprla

VARŠAVA - Poljski predsednik Lech Walensa se je včeraj z novim premierom Jozefom Oleksyjem (na sliki) sprl zaradi praznovanja 50. obletnice konca druge svetovne vojne. Walensa je že odklonil povabilo ruskega predsednika Borisa Jelcina, naj 6. maja pride v Moskvo. Oleksy pa se je odločil, da bo proslavljal v Rusiji. V Moskvi se namerava neuradno sestati z Jelcinom in ameriškim predsednikom Billom Clintonom. Walensa je premieru zameril, ker ga ni obvestil o svoji odločitvi. »Volk se vrača k svojemu tropu,« je izjavil predsednikov tiskovni predstavnik in namignil na Oleksyjevo komunistično preteklost. Oleksy pa je odvrnil, da se je s predsednikom večkrat poskušal sestati, vendar ta nikoli ni imel časa zanj. (dpa)

HRVAŠKA

Tudman odpušča 30.000 vojakov

Zasedena ozemlja naj bi vrnili domovini na miren način

ZAGREB - Hrvatski predsednik Franjo Tudman je sklenil, da bo demobiliziral 30 tisoč vojakov. Za ta ukrep je javnost izvedela iz ust obrambnega ministra Gojka Suska v terek, ko je obiskal Karlovac, kjer gospodarstvo ne dosega načrtovanih proizvodnih in izvoznih rezultatov, ker so mobilizirali preveč zaposlenih.

Napovedana demobilizacija približno petine vseh, ki so pod orožjem, prav tako govori v prid staliscu hrvatskega vodstva o mirni reintegraciji zasedenih ozemelj. Ko je Hrvatska z resolucijo številka 981 sprejela novi sporazum o navzočnosti mednarodnih sil na Hrvaškem, ji je ministrski svet EZ prizgal tudi zeleno luč za program Phare. Mednarodni denarni sklad pa ji je odobril posojilo v višini 103 milijone dolarjev. Celo Tudman je prejšnji teden na proslavi pete obletnice HDZ v Gospiću pojasnil, da je pristal na novi sporazum o navzočnosti modrih celad - po odpovedi gostoljubja Unproforju - zato, da ne bi prišel v spor »z vsem svetom, ki komaj čaka na najmanjšo priložnost, da uvede sankcije zoper Hrvatsko in izrazi svoje nezadovoljstvo sprico obstoja suverene Hrvatske«. Medtem ko Hrvatska po eni strani dobiva potrditev o tem, da je zazelenja v Evropi in svetu, če se bo odločila za mir, iz hrvatske javnosti prihajajo glasovi, da z očitnim manifestiranjem in obnavljanjem nacional-fasističnih zamisli in izhodišč slabi svoj ne pretirano trden položaj v mednarodni skupnosti.

S temi besedami je namreč levo usmerjena parlamentarna stranka Mika Tripala Akcija socialdemokratov Hrvatske (ASH) pospremila rusenje enega od številnih spomenikov borcem proti fasizmu, Trogirski

sinovi, kakor tudi četrto obletnico obstoja in delovanja vojaške enote v Splitu, ki jo je ta slavila prav na dan razglasitve zloglasne NDH, 10. aprila. Za nameček se enota imenuje po enem ustaskih vojnih zločincev - Rafaelu Vitezu Bobanu.

Medtem ko casniki poročajo, da je bilo na proslavi enote Rafael Vitez Boban slišati tudi trditve, »da pomeni 10. april uresničitev stoletnih sanj in prizadevanj hrvatskega človeka« ter sporočilo, da so si njeni pripadniki »nadeli črne uniforme, sprico katerih se je Srbom in sovražnikom Hrvatske zelo hitro stemnilo pred očmi in se te črnine se danes mnogi bojijo, ki naj kar trepetajo pred njo« - je ASH včeraj upravičeno opozorila, da je ob takšnih izjavah, ki so posredovane javnosti, »zaskrbljujoče predvsem dejstvo, da se uradne ustanove Republike Hrvatske nočejo ali ne smejo ustrezno odzvati na takšne pojave, ki že dolgo niso več osamljeni incidenti, pač pa kontinuirana politika«.

Ob tem je stranka Mike Tripala zastavila tudi vprašanje, ali ne bodo ti in drugi podobni pojavi postavili pod vprašaj upravičenost navzočnosti Tudmana in drugih najvišjih hrvatskih predstavnikov pri tistih manifestacijah, s katerimi demokratični svet slavi 50. obletnico zmage nad fasizmom. Druge stranke pa se sprašujejo, ali niso tovrstni postopki v nasprotju s prizadevanji, da bi uporniske Srbe pridobili za mirno reintegracijo, daleč od tega, da bi pri največji narodnostni manjšini krepili zaupanje v Hrvatsko - kot njeno domovino, v kateri bodo njeni predstavniki srečni in enakovredni s drugimi državljani!

Gordana Gojak

Ameriška obveščevalna služba Cia je odkrila, da je Iran prodal Srbiji vrtni ploščadi za črpanje nafte

ATENE - V skrivnih transakcijah, v katere so bile vpletene stiri države, več podjetij in gore ponarejenih dokumentov, je Iran prodal Srbiji dve vrtni ploščadi in s tem prekršil ukrepe Združenih narodov proti tej državi. Zahodni diplomati v grški prestolnici trdijo, da je poslilko po odhodu iz Irana odkrila ameriška obveščevalna služba Cia. Vrtni ploščadi se niso prile v Srbijo, zato si Washington prizadeva, da bi prodajo preprečil.

Da bi prikrili, kaj prodajajo in komu, so Iranci na originalne dokumente zapisali, da je orodje za črpanje nafte namenjeno v Bolgarijo in Rusijo. Vrtni

ploščadi je uradno kupila kanadska družba, ki jo ima v lasti neki srbski priseljenec, pozneje pa so dokumente spremenili in v njih zapisali, da gre za opremo za hidrološko raziskovanje, namenjeno v Makedonijo. »To je nezaslišan primer,« menijo zahodni diplomati, ki nadzorujejo izvajanje ukrepov proti Srbiji. Problem je seveda srbsko kršenje ukrepov Združenih narodov, ki so v tako imenovani Jugoslaviji povzročili pomanjkanje dobrin - in ustvarili nestete poti za dobavljanje prepovedanega blaga.

Preiskovalci si zdaj prizadevajo zaslediti približno sto tovarnjakov in jim preprečiti, da bi v-

talni ploščadi prepeljali v Srbijo, ki ima naftna polja na severu in na zasedenih ozemljih sosednje Hrvatske. Vprašanje je zelo občutljivo, saj je približno sedemsto ton opreme za vrtnje nafte že preslo Grcijo in Bolgarijo. Evropski in ameriški diplomati namreč nočejo osramotiti teh držav, ker ne spoštujejo ukrepov, edinega orožja, s katerim lahko zaradi pomanjkanja pripravljene za vojaško kaznovanje prizadenejo Srbijo. Poleg tega zahodni obveščevalci nočejo, da bi Iranci ali Srbi ugotovili, kako so izvedeli za poslilko.

Politični opazovalci se sprašujejo, zakaj bi Iran v Srbijo sploh tihotapil dragoceno opre-

mo za črpanje nafte, ki je vojaško in stratesko izredno pomembna. Doslej je Teheran odkrito podpiral vlado bosanskih Muslimanov, s katero se Srbi bojujejo. Zahodni diplomati domnevajo, da islamski republiki preprosto primanjkuje denarja, nekateri pa se sprašujejo, ali je Iran sploh vedel, kam je oprema namenjena. Na dokumentih je kot kupec opreme zapisano podjetje Canadian Triton International iz Calgaryja, ki je last Vladimirja Katica, Srba, ki je po podatkih zahodnih obveščevalnih služb emigriral v Kanado leta 1966.

Raymond Bonner, New York Times Service

O čem pišejo drugje po svetu

O izraelskem mirovnem procesu

»V Gazi grozi upor... Po dveh samomorilskih napadih v nedeljo se zdi mogoče vse... Zidovska država pokopava svoje žrtve, strah pred novo državljansko vojno pa se stopnjuje. Po vsakem novem napadu palestinskih skrajnežev se se bolj zmanjša priljubljenost izraelskega premiera Rabina. Predsednik Weizmann mu s tem, da zahteva ustavitev pogajanj s PLO, gotovo ne pomaga. Dokončni mir med Izraelci in Palestinci se danes zdi zelo daleč. Položaj je izredno kočljiv in obstaja nevarnost, da se vsak trenutek razvnamejo novi spopadi. Arafat se dobro zaveda tveganja. Kako dolgo ga bodo njegovi ljudje se podpisali? Revščina, brezposelnost, zaprtje mej z Izraelom in izredna počasnost političnih pogajanj so voda na mlin radikalnim silam.« (Corriere della Sera, Milano)

»Palestinske fundamentalistične organizacije ne smejo več ravnati kot država in državi, saj s tem škodijo palestinskemu oblastem. Izraelska vlada, ki govori o resnem preobratu v boju proti skrajnežem, je pravilno ocenila palestinske ukrepe proti islamistom. Jeruzalem se mora sprijazniti s tem, da bo imelo odločnejše ukrepanje Palestincev, ki seveda ne bo popolnoma preprečilo napadov na Izraelce, tudi politične posledice... Sistem palestinske avtonomije se le počasi razvija v palestinsko državo. Mednarodna skupnost ne bo vlagala v Palestino, dokler Palestinci ne bodo ustvarili delujočega sistema, kateremu bi vlagatelji lahko zaupali svoja sredstva.« (Les Echos, Pariz)

O novih bojih v Bosni

»Zveza Nato je morda pripravljena na vojaški umik modrih celad, toda boji se tisočev novih žrtev vojne in morda milijonov novih beguncev. Boji se tudi morebitne razširitve bojov na Hrvaško in celo na južni Balkan. Zato je treba na vse načine poskušati vnovič vzpostaviti premirje in ga podaljšati... Nihče si ne bi smel delati utvar, da so mogoče idealne rešitve, ali si celo predstavljati, da je mir pred vrati. Pravzaprav gre le za preprečitev najhujšega in ohranitev upanja, da bodo Bosno nekoč pravično razdelili med tri etnične skupine.« (The Financial Times, London)

O ribolovnem sporu med EZ in Kanado

»Ce se ne bodo dogovorile o kvotah ulova v vseh svetovnih morjih, se ribolovne države kmalu ne bodo imele več o čem dogovarjati. Ribolov ima prihodnost le v primeru, da bod države zaščitile svoje naravne zaloge. Kanadčani so se torej upravičeno sprli z Evropsko zvezo, saj branijo le zaloge morskoga lista, ki je pred njihovimi obalami že skoraj izumrl. V tem primeru je upravičeno tudi to, da so Kanadčani kršili mednarodno pravo, ko so zunaj območja dvestotih milj zajeli spansko ladjo. Evropska zveza mora čim prej najti kompromis s Kanadčani.« (Lübecker Nachrichten, Lübeck)

O Iraku

»Po poročilu Združenih narodov Irak se vedno razvija orožje za množično uničenje. Velika Britanija in Združene države zavračajo vsakršno omilitev ukrepov, dokler v Bagdadu vlada Sadam Husein. Toda večina v Varnostnem svetu ZN zeli Iraku razene palice ponuditi tudi korenček... Varnostni svet bo ukrepe proti Iraku podaljševal, četudi bodo s to državo rešena vsa sporna vprašanja. Bill Clinton si ne more privoščiti, da bi pustil Sadama Huseina pri miru in s tem zaigral domnevno zmago svojega predhodnika Busha. Washington bo zato iskal vedno nove razloge, da bo v Varnostnem svetu ZN dal veto na odpravo ukrepov. To pa gotovo ni osnovni namen pravice veta.« (Der Standard, Dunaj)

»Najnovejše ugotovitve inspektorja ZN Rolfa Ekeusa o razvijanju biološkega orožja v Iraku kažejo, da bi bila odprava embarga proti Iraku odprta Pandorine skrinjice... Ugotovitve Rolfa Ekeusa pravzaprav koristijo ZDA, ki si v Varnostnem svetu ZN na vso moč prizadevajo za podaljšanje embarga proti Iraku. Varnostni svet se zdaj končno strinja z ameriškim stališčem. Toda gospodarski pritisk se stopnjuje, s tem pa se povečuje tudi nevarnost, da konsenza v Varnostnem svetu kmalu ne bo več mogoče doseči. Sadam Husein bo s tem morda dosegel svoj cilj: med sabo skuša namreč spreiti svoje nasprotnike. V krvavi irakosiranski vojni so bili celo njegovi prijatelji, kar pa je imelo strašne posledice.« (Der Bund, Bern)

OBELEŽITEV KONCA DRUGE SVETOVNE VOJNE

Korak k spravi ali proč od nje

Prvotni program so nekoliko spremenili

LJUBLJANA - Kljub drugačnim napovedim pred tednom dni se bo vlada na današnji seji se enkrat ukvarjala z »ocrtom dogodkov za počastitev 50-letnice konca druge svetovne vojne in zmage nad fašizmom in nacizmom«, ki ga je pripravil vladni koordinacijski odbor pod vodstvom ministra Bostjana Kovčiča.

Razlog je v tem, da je program osrednjih državnih slovesnosti vendarle toliko spremenjen, da se mora po mnenju koordinacijskega odbora, ki je program včeraj se enkrat pregledal, vlada do njega spet opredeliti.

Prvotni program je spremenjen predvsem v dveh stvareh. »Triumf«, torej slovesna vojska postavitev slovenske vojske in zavezniških enot in umetniška akcija naj se ne bi dogajali v soboto, 13. maja, ampak dan kasneje ob 12. uri, uro pred tem pa naj bi potekala slavnostna seja državnega zbora. Tudi nedeljska svečana masa v ljubljanski stolnici naj bi se začela pol ure prej, kot je bilo predvideno, torej ob 8.30 uri. Osrednje državne slovesnosti naj bi se

torej začele v soboto ob 19.45 uri v Cankarjevem domu s Slavolokom pogleda, to je »umetniško sintezo diskurzov filma, slikarstva, fotografije, baleta, glasbe, gledališča in sporta, ki bodo v sintetični hkratnosti zasledovali koncizna vprašanja lepote ob koncu drugega tisočletja«.

Druga sprememba pa naj bi bila ta, da bi med osrednje slovesnosti - zanje naj bi ne glede na spremenjen program odsteli 50 milijonov tolarjev - na predlog ZZB NOB vključili tudi obeležitev zadnjih bojov pri nas, in sicer v Topolšnici, na Poljanah in Podlublju.

Pričakovati je, da se bo vlada danes res zadnjic ukvarjala s programom državnih slovesnosti. Pa

ne zato, ker bi bili člani vlade z njim zadovoljni, ampak zato, ker ima zadnjo besedo v vsakem primeru castni državni odbor, ki je bil ustanovljen z namenom, da išče politično soglasje o vsebini in terminih osrednjih prireditev in ki mu predseduje Jozef Skolc. Da se lahko razprava v castnem odboru spet začne znova, potrjujejo že prvi odmevi na prejšnji teden objavljen okvirni program prireditev, ki se razlikuje od tega, o čemer je bilo govora na zadnji seji takrat se 29-clanskega castnega odbora. ZZB NOV je že povedala svoje pomisleke in poudarila, da bo vztrajala »pri dostojnem državnem zaznamovanju 50. obletnice zmage na fašizmu in nacizmu in konca druge svetovne vojne, tako kot bodo ta pomemben dogodek počastile vse države, ki so prispevale k zmagi«. Vprašanje je tudi, ali katoliška cerkev tako zasnovan program proslav

razume kot »korak k spravi in ne proč od nje«.

Tudi castni odbor že steje enega člana manj. Pred časom so se namreč začele siriti govorice, da je iz odbora izstopil predsednik ustavnega sodišča Tone Jerovšek. Govorice je Tone Jerovšek včeraj potrdil in pojasnil, da je iz odbora izstopil že 24. marca, ker se ni strinjal z odločitvijo o vojaški paradi, saj ni njihov privrženec, »ker v teh manifestacijah ne vidi nobenega smisla, ki naj simbolizira privrženost Slovenije miru«. Pred tednom dni sprejeta odločitev vlade, da parade in mimohoda ne bo, ni vplivala na to, da bi si premislil, saj ima končno besedo castni odbor, je dejal Jerovšek. To ne pomeni, da se ne bo udeležil drugih prireditev in slavnostne seje državnega zbora, je poudaril Tone Jerovšek in dodal, da ga ne bo »na tistih prireditvah, ki prispevajo k novim razprtjam in mrznljam«.

Majda Vukelic

Krščanska demokracija si z nakupom Litostroja krepi zaledje

LJUBLJANA - Nasi viri navajajo, da je gospodarski kolegij vlade včeraj razpravljal tudi o načinu lastninjenja za slovensko gospodarstvo strateško pomembnega podjetja Litostroja.

Najbolj zanimiv je vsekakor predlog, da naj bi direktor tega podjetja Jože Duhovnik, sicer eden od vidnejših članov krščanske demokracije, večkrat omenjen tudi kot kandidat te stranke za različne ministrske funkcije, postal eden od večinskih lastnikov Litostroja, dokapitalizacijo pa naj bi opravil s pomočjo finančnih sredstev avstrijske Ljudske banke (Volksbank A.G.). Po naših informacijah je ta predlog načina lastninskega preoblikovanja, ki bi torej posredno okrepil ekonomsko zaledje krščanske demokracije, v skladu z veljavno zakonodajo.

V Litostroju so se namreč odločili za kombinacijo metod notranjega odkupa in interne razdelitve ter dokapitalizacijo oziroma tako imenovano metodo večanja kapitala, ki naj bi dosegla več kot 100 odstotkov vrednosti kapitala, ki se v podjetju lastnini. Po neuradnih podatkih vodilni v Litostroju ob pridobitvi pr-

Jože Duhovnik naj bi postal eden od večinskih lastnikov

vega soglasja se niso natančno vedeli, kdo bo podjetje dokapitaliziral (po zakonu podjetje niti ni dolžno tega podatka navajati v programu lastninskega preoblikovanja), čeprav naj bi že takrat pošiljali ponudbe različnim bankam in nekaterim slovenskim podjetjem, del dokapitalizacije pa naj bi prevzel tudi menedžment.

Prvo soglasje k izbranimu programu las-

tninskega preoblikovanja je dala Litostroju agencija za privatizacijo že 6. januarja 1995. Za pridobitev drugega soglasja, ki podjetju dovoljuje vpis v register, mora Litostroju agenciji za privatizacijo predložiti celotno dokumentacijo, ki prica o tem, da je podjetje izpeljalo lastninenje po potrjenem programu. Drugo soglasje za zdaj še ni bilo izdano. (A. L. J., T. S.)

Bo Elan menjal lastnika?

BEGUNJE - Po neuradnih informacijah so včeraj popoldne v Zagrebu odprli prispele ponudbe za nakup nekaterih podjetij, ki so sicer v večinski hrvatski lasti. O tem, ali bo zamenjal lastnika tudi Elan, se ni uradnih informacij, zaenkrat je novo le to, da iz Begunj odhaja direktor Vladimir Koščec. Če čez štiri najst dni naj bi namreč prevzel vodenje največje hrvatske nafne družbe Ina. Ko smo ga včeraj zeleti vprašati, čemu nenadni odhod iz Begunj, nam to ni uspelo, kajti Koščeca včeraj ni bilo v Begunjah. Po naših informacijah je dan preživel v Zagrebu, kjer naj bi se sicer po napovedi izpred nekaj dni odločalo tudi o možnem Elanovem kupcu. Tudi o direktorju Privredne banke Zagreb, 78-odstotnega lastnika Elana, Martin Katičič, so zadnje dni v njegovem kabinetu novinarjem le prijazno odgovarjali, da je »službeno odsoten«. Poročali smo že, da so Hrvatje svoje delnice Elana ponudili na trgu za dobrih 70 milijonov mark. Uradno ni informacij o morebitnih kupcih iz Slovenije, neuradno smo izvedeli le, da sta tako SKB banka kot Korzetov sklad včeraj zanimala pisanje dela slovenskega tiska, da sta v Zagreb poslala svoji ponudbi za nakup Elana. (V. B.)

MNOŽIČNA POVOJNA GROBIŠČA V SLOVENIJI

Tudi največja grobišča še naprej ostajajo brez obeležij

Drnovšek ni hotel sprejeti vladne komisije - Razočaranje zaradi zavlačevanja z imenovanjem pooblaščenih oseb

LJUBLJANA - Grobišča po vojni pobitih domobrancev in njihovih svojcev tudi po petih letih delovanja vladne komisije niso obeležena tako, kot bi se za civilizirano državo spodobilo, menijo člani komisije za reševanje vprašanj, povezanih z namembnostjo in ureditvijo grobišč v Kočevskem rogu in drugod v Sloveniji. Včeraj so izrazili razočaranje, ker vlada zavlačuje z imenovanjem pooblaščenih oseb, ki bi izpeljala formalnopravne postopke za izdajo gradbenih dovoljenj, potrebnih za postavitev spominskih obeležij.

Komisijo je pred petimi leti ustanovila Peterletova vlada, poskrbela pa naj bi za ureditev krajev, kjer so množične grobnice s posmrtnimi ostanki oseb, ki so jih na ukaz vodstva komunistične partije izvensodno pobili njegovi eksekucijski vodi. Kot je dejal predsednik komisije Viktor Blažič, ki grobišča zavarovali pred samovoljnimi posegi ter jih primerno uredili in označili. Pri tem se je komisija osredotočila na dve najmnostnejši grobišči: Kren v Kočevskem rogu in Teharje pri Celju, za kateri sta bili že izbrani natečajni obeležji. »Pričakovali smo, da bomo lahko ob petdesetletnici konca druge svetovne vojne uredili nekatere natečajne rešitve. Toda v vladi je nastal nekajmesečni kompetenčni spor, ko nihče od članov vlade ni hotel prevzeti izvedbe upravnih postopkov za gradnjo obeležij. Zato je bila dolžnost naše komisije, da o tem obvesti javnost, saj postavitev obeležij do letosnjih spominskih slovesnosti ne bo mogla ali pa bo le delna,« je dejal Blažič, ki je v imenu komisije protestiral zaradi zavlačevanja vlade. Razočaranje je izrazila tudi Spomenka Hribar, ki

je dejala, da je komisija od Drnovškove vlade pričakovala podporo, vendar pri tem ni bila uspešna: »Če vlada ustanovi neko komisijo, to stori z namenom, da ji je v pomoč. Žal je bilo v primeru naše komisije ravno nasprotno, saj smo bili vedno v vlogi nekakšnega priprošnjaka. Komisija se je sestajala štiri leta, vendar iz tega ni bilo nič. Vlada je na naše predloge povsem gluha. Prosili smo za sprejem pri predsedniku vlade Drnovšku, vendar zaman.« Medtem se je komisija sesla s predsednikom Kucanom, ki je zagotovil, da bo posredoval pri vladi. Komisija je šele lani dobila denar iz proračuna, leto poprej pa za izvedbo natečajev ni dobila nikakršnih

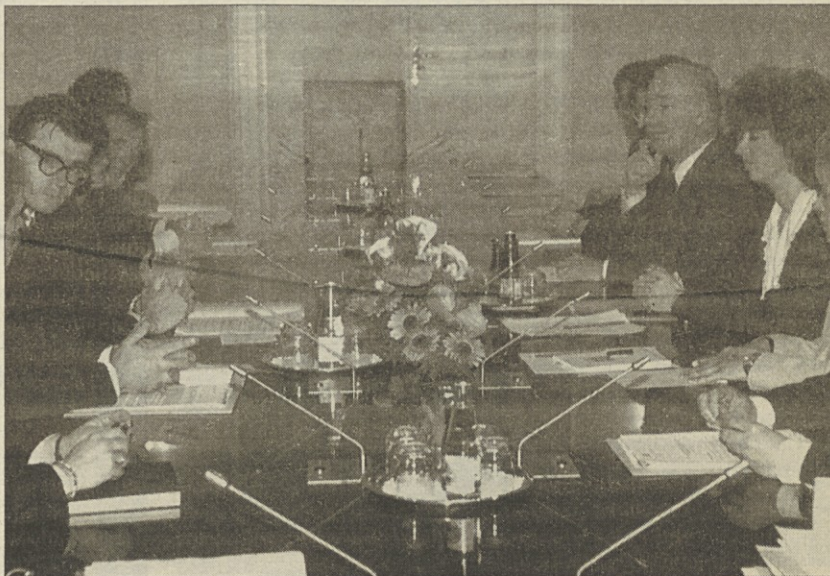
sredstev. V zadnjem trenutku je bilo v letosnjem proračunu določenih sto milijonov tolarjev za obeležje v Teharjah in 50 milijonov tolarjev za kapelico pri Krenu, kar pa po mnenju komisije ni dovolj za gradnjo. Celjska občina je izpeljala vse upravne postopke in sprejela potrebne odloke za postavitev obeležja v Teharjah. Vendar Cinkarna, ki se rada hvali s svojimi ekološkimi dosežki, se vedno odlaga industrijske odpadke poleg območja, kjer naj bi bil spominski park, kar je sporno tudi s stališča pietete do mrtvih. Občina namreč se ni sprejela odloka o celoviti ekološki sanaciji Teharj, tako da bo tudi letošnja spominska masa potekala med komunalnimi odpadki. Za obeležje v Kočevskem rogu lokacijsko dovoljenje še ni bilo izdano, čeprav je komisija predlagala skrajšani postopek. Zapleta se zato, ker vlada se vedno ni določila pooblaščenih oseb, ki bi bila v njenem imenu naročnik obeležij.

Borut Mesko

Slovenija in Italija o vojaških grobiščih

LJUBLJANA (STA) - Delegaciji slovenske in italijanske vlade sta včeraj v Rimu končali dvodnevne pogovore o ureditvi vojnih grobišč med državama. Preučili in uskladili sta besedilo osnutka medvladnega sporazuma o urejanju vojaških grobišč na ozemlju obeh držav. Sporazum predvideva tudi možnost izkopa in prekopa posmrtnih ostankov in postavitev spominskih obeležij žrtvam vojne. Po podpisu sporazuma v Ljubljani naj bi obe strani sprožili postopek za začetek veljavnosti sporazuma v skladu s svojimi notranjimi predpisi.

Krepitev sodelovanja med Slovenijo in Furlanijo-Julijsko Krajino

LJUBLJANA - Predsednica deželne vlade Furlanije-Juljske krajine Alessandra Guerra je včeraj uradno obiskala Republiko Slovenijo, spremljala pa sta jo minister za promet deželne vlade Degano in predsednik družbe Autovie venete Baldassi. Pogovarjali naj bi se zlasti o možnostih boljših infrastrukturnih povezav.

O tem so govorili z gostiteljem, slovenskim zunanjim ministrom Zoranom Thalerjem ter ministroma za promet in zveze Igorjem Umekom ter za ekonomske odnose in razvoj Janikom Dezelakom. O konkretnem sodelovanju med državama se je Alessandra Guerra pogovarjala tudi s predsednikom Milanom Kucanom.

Na tiskovni konferenci je zunanji minister Thaler dejal, da so se z italijanskimi gosti dogovarjali o konkretnih načinih krepitve sodelovanja, kar je zlasti v interesu gospodarstva. Guerra je povedala, da so slovenski vladi predali daljši konkretni predlog, na temelju katerega so se že dogovorili o ustanovitvi skupne mešane tehnično-gospodarsko-upravne komisije.

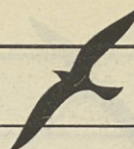
V pisnem dokumentu dežela predlaga sodelovanje pri gradnji slovenskih avtocest, sodelovanje pristanišč Kopra in Trsta ter skupno izkorišča-

nje evropskih skladov za krepitev razvoja male in srednje industrije.

Dežela Furlanije-Juljske krajine in Slovenija poudarjata skupen interes za povezavo Trsta, Gorice, Ljubljane, madžarske meje, Budimpeste in Kijeve. Za to bo italijanska dežela namenila 94 milijard lir nepovratnih sredstev, ki pa so samo osnova za obsežnejše naložbe evropske investicijske banke in drugih evropskih finančnih virov. Cestno povezavo je treba okrepiti z novo telefonsko zvezo z optičnimi vlakni, končni cilj pa sta informacijska povezava ter sodelovanje finančnih in drugih institucij.

Na sestanku so govorili tudi o zaščiti slovenske manjšine, pri čemer je minister Thaler opozoril na pritiske, ki prihajajo do izraza zlasti pri komisarjih v goriski Kmečki banki, pa tudi nujno potrebna sredstva za osnovne kulturne ustanove zamejskih Slovencev ne pritekajo. Alessandra Guerra je poudarila, da prihaja do zastojev po krivdi države. Obljubila je, da se bo dežela potrudila, da bi takoj izplačala predujem za prve tri letošnje mesece, in da bodo nato sredstva pritekala redno.

Bogo Samsa,
foto: Bojan Velikonja/BOBO

RAI 1

6.45	Jutranja odd. Unomattina, vmes (7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30) dnevnik
9.30	Dnevnik in nan. Cose del' altro mondo, 10.00 dnevnik TG1
10.05	Film: Emil e i detectives (Pust., Nem. '64)
11.00	Dnevnik
11.50	Variete: Vabilo k mizi - Tutti a tavola
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gropa v rumenem
13.30	Dnevnik
14.00	Deželne volitve '95
14.10	Kviz: Sala giochi
14.50	Disney time: dvojni rojstni dan - 100 let kinematografije in risanega filma
15.50	Mladinski variete Solletico, risanke, nanizanke
17.30	Nan.: Zorro
18.00	Dnevnik
18.10	Zanimivosti iz vsakdana: Italia sera
18.50	Variete: Luna Park (vodi Rosanna Lambertucci)
19.35	Vreme in dnevnik
20.30	Aktualna tema: Il fatto
20.40	Variete: Numero uno (vodi Pippo Baudo)
23.05	Dnevnik
23.15	Variete: Seconda serata
0.05	Dnevnik, vreme in snežne razmere
0.15	Dok. Videosapere
0.45	Aktualno: Sottovoce

RAI 2

6.35	Dok.: V kraljestvu narave
7.00	Otroški variete
8.15	Nan.: Black Stallion
8.40	Nad.: Quando si ama
10.30	Aktualno: vabilo k branju, 10.35 Lo sportello del cittadino, 10.50 Fra le righe
11.30	TG2 33, 11.45 dnevnik 2
12.00	Aktualno: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo, zdravje, deželne volitve in vreme
13.55	Otroški variete: Quante storie ragazzi!, risanke
14.30	Nad.: Paradise Beach, 14.50 Santa Barbara
15.40	Aktualna odd.: Kronika v živo, vmes (15.45, 17.00) dnevnik
18.10	Sport in vreme
18.35	Sereno variabile
18.45	Nan.: Miami Vice
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Variete: Ventiveinti
20.30	Film: Il Re dei Re (zgod., ZDA '61, i. J. Hunter)
23.00	Deželne volitve '95
0.15	Dnevnik, pregled tiska in vreme
1.00	Filmske novosti
1.05	Nan.: Komisar Kress

RAI 3

6.45	Oddaje Videosapere: Anglescina, Filozofija, dok., Potovanje po Italiji, Nasi otroci, Prva pomoč
10.10	Fantastica Età, 11.05 Fantastica Mente, 11.45 Asino d'oro
12.00	Dnevnik in gospodarstvo
12.30	Znanstveni dnevnik
12.40	Dove sono i Pirenei?
14.00	Deželne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
14.50	deželne volilne tribune
15.15	Sportno popoldne
17.00	Videosapere: Parlato semplice, 17.45 Kultura News, 18.00 dok. Geo
18.30	Sport, Insieme, vreme, dnevnik, deželne vesti
19.50	Deželne volilne tribune
20.10	Blob. Di tutto di più
20.30	Aktualno: Tempo reale (vodi M. Santoro)
23.00	Dnevnik, deželne vesti
23.25	50 let zgodovine italijanskega športa, dnevnik
0.30	Pregled tiska in vreme
1.00	Variete: Fuori orario

RETE 4

7.40	Nan.: Tre cuori in affitto
8.00	Nad.: Manuela, 9.00 Gualupe, 9.30 Catene d'amore
9.55	Variete: Buona giornata, vmes 10.00 Teleprodaja, 11.00 nad. Febbre d'amore, 11.55 Cuore selvaggio, 13.00 Sentieri, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
14.00	Rubrika o lepoti
14.15	Nad.: Sentieri, 15.20 La donna del mistero 2
16.20	Aktualno: Agenzia matrimoniale, 17.10 Perdonami, 18.00 Funari News, vmes (19.00) dnevnik
20.35	Nan.: Film: Il compagno Don camillo (kom., '65, i. Fernandel, G. Cervi)
22.30	Film: Silverado (western, ZDA '85, i. K. Costner), vmes (23.30) dnevnik
1.15	Pregled tiska
1.25	Medicine a confronto

CANALE 5

6.30	Na prvi strani, 8.45 Iz Parlamenta
9.00	Maurizio Costanzo Show
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful
14.20	Kviz: Complotto di famiglia (vodi A. Castagna)
16.00	Otroški variete: nanizanke in risanke
17.55	TG 5 Flash - Kratke vesti
18.00	Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Striscia la notizia
20.40	TV film: Heidi (pust., ZDA '93, i. J. Robards, K. Issit, zadnji del)
22.45	Večerni dnevnik TG 5
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik
1.30	Sgarbi quotidiani

ITALIA 1

6.30	Otroški variete
9.20	Nanizanke
11.25	Aktualno: Village
12.25	Odpri studio, Fatti e misfatti, 12.40 Sport studio
12.50	Otroški variete
14.00	Odpri studio
14.30	Varieteja: Smile, 14.35 Non è la RAI
16.30	Nan.: Kung Fu
17.30	Aktualno: Village
17.45	Nan.: Primi baci, 18.20 Baywatch
19.30	Odpri studio, vreme, 19.50 Sport studio
20.00	Variete: Karaoke
20.45	Nan.: Beverly Hills
22.35	Glasba: Take That
22.40	Film: Wargames (fant., ZDA '83, i. J. Broderick)
23.40	Aktualno: Fatti e misteri
0.45	Italia 1 sport
2.15	Sgarbi quotidiani
2.30	Nan.: Highlander

TELE 4

13.30	17.45, 19.30, 23.55 Dogodki in odmevi
20.30	Rioni alla ribalta
22.45	Film: La mazurka... ('75)

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.50, 0.20 Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	Film: Odissea tragica
19.30	The Lion Trophy Show
20.35	Film: Mission (dram. '86)
23.20	Variete: Tappeto volante
1.30	Casa: Cosa?

RAI 3

slovenski program

(poskusna oddaja)

20.30 Gallusovo zvočno bogastvo (prvi del)

SLOVENIJA 1

10.15	J. Ribičič: Nana, mala opica, 1/4 del
10.25	Pokal, EBU drama
10.50	Arhiv zemlje, pon. 10/14 dela ameriske plz serije
11.20	Po domače, ponovitev
13.00	Poročila
13.05	Oci kritike
15.35	C. Cookson: Hoja po žerjavici, pon. 2/3 dela angleske drame
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Otroški program: Ziv zav
18.00	Regionalni studio Maribor
18.45	Stiri v vrsto, igrara
19.12	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme sport
20.05	Komisar Rex 2/15 del avstrijske nadaljevanke
	Končna postaja Dunaj, 2. del
21.00	Tednik
22.00	TV dnevnik 3, vreme, sport
22.20	Zarišce
22.40	Poslovna borza
	Sova
22.55	Brooklynski most, 1/22 del ameriske nanizanke
	Pogumni novi svetovi
23.20	Jalna, 9/16 del francosko-kanadske nadaljevanke
	Meg in Maurice se bosta poročila

SLOVENIJA 2

13.00	Euronews
14.45	Kinoteka: Humoreska, ameriski (cb) film
16.45	V vrtincu, ponovitev
	Sova, ponovitev
17.30	Princ z Bel Aira, 1/24 del ameriske nanizanke
	Si cutil, kako se je tresla zemlja?
17.55	Jalna, 8/16 del francosko-kanadske nadaljevanke
	Adelinin stoti rojstni dan
18.45	Ze veste
19.15	Tok, tok, kontaktna oddaja za mladostnike
20.05	Moski, zenske Domovina
21.05	Umetniški večer: Igor Vrtacnik: Tik, igrani film AGRFT in TVS, 1994
21.30	Mahabharata, 4/6 del angleske nadaljevanke
22.25	Finale PEP v košarki (M), posnetek iz Zaragoze

KANAL A

10.15	Luc svetlobe, ponovitev
11.05	Tropska vročica, ponovitev
11.55	A-shop, Spot tedna, CMT
16.20	Spot tedna, A-shop
16.15	Dance session, ponovitev
16.55	Zadeto, ponovitev
18.00	Magnetoskop, glasba
18.45	A-shop
19.00	Poročila
19.05	Risanka
19.10	Luc svetlobe, 404. del
20.00	Pred poroto, 38. del
20.25	Poročila
20.30	Hitlerjev SS, 2. del angleske drame
21.55	Kino, kino, kino
22.45	Magnetoskop, ponovitev
23.30	Spot tedna, A-shop, CMT

Koper

16.00	Euronews
16.15	»Bersaglio«, ponovitev
17.15	Leteci zdravniki, nanizanka
18.00	Gradovi, dokumentarna oddaja
18.30	Zamejski portreti
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	Tecaj italijanskega jezika
20.00	Euronews
20.30	»Meridiani« - aktualna tema
21.30	Odpri strani, oddajo pripravlja Rosanna Giuricin
21.50	Stanje stvari, kultura, oddajo pripravlja Natasa Melon
22.15	TV dnevnik
22.30	Slovenski program: Karaoke - dobra volja je najbolja, zabavno-glasbeno oddaja

ORF Avstrija 1

08.55	Umor, je napisala
09.40	Knight Rider, ponovitev
10.30	Vesoljska ladja Enterprise
11.20	Futureworld, am. zf film
13.00	Otroški program
15.35	Vesoljska ladja Enterprise
	Spock poblazni
16.25	Knight Rider
	Izguba spomina
17.10	Strašno prijazna družina
	Moj pes ima kreditno kartico
17.35	Nas hrupni dom
	Jasno sanja, Maggie se jezi
18.05	Wolffov revir
	Umor ima prednost
19.00	Pri Huxtablovih
19.30	Cas v sliki, kultura
19.55	Pogledi od strani
20.15	Kralj džungle na Borneu, ameriski pustolovski film, 1988
	Igrajo: Nick Nolte, Nigel Havers, F. Macrae
22.05	Kuharski mojstri
22.10	NYDP Blue, 6. del ameriske serije
23.00	Cas v sliki
23.05	F. I. S. T. - clovek gre svojo pot, ameriski film, 1977
	Glavno vlogo igra Sylvester Stallone
01.00	Strašno prijazna družina
01.30	Vsak dan s Schiejokom
02.30	Dobrodošli v Avstriji
04.25	Videolubezen, svicarska komedija, 1981

ORF Avstrija 2

09.05	Vsak dan s Schiejokom, ponovitev
10.05	Help TV, ponovitev
12.05	Raji zivali
13.00	Cas v sliki
13.10	Poročilo, ponovitev
14.00	Alpe-Donava-Jadran, ponovitev
14.25	Moč strasti
	Zivljenje ni pravično
15.10	Umor, je napisala Konec kariere
16.00	Vsak dan s Schiejokom
17.00	Cas v sliki
17.05	Dobrodošli v Avstriji
19.00	Zvezna dežela danes
19.30	Cas v sliki, kultura
19.55	Sport
20.15	Dva na poti po Avstriji
21.05	Vera, talkshow z Vero Russwurm
22.00	Cas v sliki2
22.15	Kaspar Hauser, nemški film, 1993
00.30	Režija: Peter Sehr
	Smrtonosna propaganda
	Na smrt obsojeni v tretjem rajhu
01.15	Video noč

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Dobrodošli; 11.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Poslovne informacije; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Četrtek večer; 21.05 Literarni večer; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Stari gramofon; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

5.00, 6.30, 7.30, 8.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.00 Poslovne zanimivosti; 8.50 Prireditve; 11.15 Izjava tedna; 12.00 Opoldne; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Kulturne drobtinice; 17.30 Obvestila; 17.00 Stergo ergo; 17.50 Sport; 18.00 Vroč stol; 19.30 Jazz; 21.00 Proti etru; Mala nočna filmska.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasbena matineja; 10.05 Komedija; 13.05 Mehurčki; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 O jeziku; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Operni umetniki; 17.00 Glasbena umetnost; 18.05 Zunanje-politični feljton; 18.25 Komorni koncert; 19.30 Zbohorska glasba; 20.00 Iz arhiva simfonikov RTVS; 22.05 Logos; 23.00 Izbrali smo; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper (slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba in koledar; 6.30 Jutranjik in osmrtnice; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Vsak dan je dober dan; 8.45 Servisne informacije, prireditve; 9.45 Zdravnikov nasveti; 11.15 Hladno-toplovroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Daj, povej... kontaktna odd.; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.15 Poročila iz borze; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Glasbena kronika MV; 19.00 Dnevnik; 19.30 Večerni pr. MV; 22.30-23.15 Četrtek koncert.

Radio Koper (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbirali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kulturna odd.; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.50 Single tedna; 15.00 The music bus; 16.00 Modri val; 18.45 Jazz; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 18.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 15.45 Avtomarket; 16.10 Cankarjev dom se predstavi; 18.15 Aktualna tema; 19.25 Vreme; 20.00 Poslovni radio.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Uspehi in načrti kranjske glasbene šole; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 11.20 Kdo bo koga; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 14.30 Planinsko športni kotiček; 15.30 Dogodki in odmevi; 18.20 Music machine; 19.30-24.00 Studentski pr. RK.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 7.00 Kronika; 7.15 Dobro jutro; 9.05 Štajerske miniaturre; 10.05 Delavnica znancev; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 13.10 Čas je za...; 14.00 Osmrtnice, obvestila; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Poslušajte; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.45 Pleski berljuzjak; 18.00 Pokličite 101 555; 19.30 Mladi glasbeniki pred mikrofonom; 20.00 Kulturno-umetniški progr.; 22.00 Zrcalo dneva.

Radio Študent

11.00 Prevzetni klop; 12.00 Komu zvoni?; 14.00 OF; 15.00 Recenzije & Napovedi (kinotečni filmi); 15.30 Kaj pa univerza?; 17.00 Jocular; 18.00 Borzni parket; 19.00 TB; Steve Martland; 22.00 Vaš omiljeni DJ Jure.

Radio Trst A

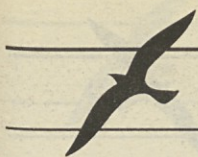
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik, 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljičja; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Zdravje v naših rokah; 8.40 Slov. lahka glasba; 9.15 Odpri ta knjiga; Nomadi brez oaze (B. Pahor, 8.); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Primorska poje; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Kulturne diagonale; 15.00 Potpuri; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; MePZ Techink iz Bratoslave; 18.00 Dopisnice z najbližjega vzhoda; 18.30 Kantavtorji in šansonieri; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 15.00 Rok z Vami; 16.30 Te zanima tvoja prihodnost; 18.00 Mix Zoon; 20.00 Foyer (pon.).

Radio Koroška

18.10-18.30 Rož - Podjuna - Zila.

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA**LJUBLJANA**
CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815

PODOBE TRENUTKOV

Tradicionalna prireditev na kateri se s svojimi gledališkimi deli predstavljajo srednješolski ljubljanske regije

Danes, 13. aprila, ob 19. uri: L. Bizovicar-Bizi - ZELENi KLA VIR, KD (Gimnazija Sentvid). Ob 20. uri: Gledališka skupina VIM, VIM - POSLEDNJA VECERJA, SD (Gimnazija Poljane).

V petek, 14. aprila, ob 19. uri: U. Frjanič - KOZMICNA ILUZIJA, KD (Gimnazija Ledine). Ob 20. uri: dramska improvizacija novel F. Kafke in A. Blatnika - MENJAJ KOZO, FRANC, SD (Gimnazija Moste).

SNG DRAMA, tel.: 061/ 221-511

Danes, 13. aprila, ob 19.30: T. Stoppard - ARKADIJA, za abonma četrtek in izven. V petek, 14. aprila, ob 19.30: D. Jovanović - ANTIGONA, za izven.

MALA DRAMA, tel.: 061/ 221-511

Danes, 13. aprila, ob 20. uri: A. Nicolaj - PRVA KLASA, za izven. V petek, 14. aprila, ob 20. uri: G. Tabori - WEISMAN IN RDECE LICE, za izven. Zadržan v sezoni!

MGL, tel.: 061/ 210-852

Danes, 13. aprila, ob 19.30: T. Bernhard - PRED UPOKOJITVIJO, za abonma mladinski 3. Predstava bo se v sredo, 14. aprila, za abonma petek.

MALA SCENA MGL, tel.: 061/ 210-852

V soboto, 15. aprila, ob 22. uri: L. Wilson - ZAZGI! za izven in konto.

SMG, tel.: 061/ 125 33 12

V petek, 14. aprila, ob 19. uri: GOSPODIČNA JULIJA, za izven.

SNG OPERA IN BALET, tel.: 061/ 331-950

V petek, 14. aprila, ob 19. uri: L. Minkus - DON KIHOT. V soboto, 15. aprila, ob 19. uri: G. Verdi - NABUCCO. Zadnjič v sezoni!

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE,

tel.: 061/ 312-860

Danes, 13. aprila, ob 17. uri: D. Jovanović - ZIVLJENJE PODEŽELSKIH PLEJBOJEV, za abonma red U in izven.

LGL, tel.: 061/ 314-962**VELIKI ODER**

V soboto, 15. aprila, ob 11. uri: M. Loboda - PEPELKA, za izven.

KULTURNICA, Židovska steza 1

Danes, 13. aprila, ob 17. uri: B. Bojeto - GREMO K BABICI, za izven.

CELJE
SLG, tel.: 063/ 25-332

Danes, 13. aprila, ob 19.30: W. Shakespeare - BENESKI TRGOVEC, premiera za red četrtek

William Shakespeare

KUD ZARJA TRNOVLJE - CELJE, tel.: 063/ 24-516
Danes, 13. aprila, ob 19.30: M. A. Bulgakov - ZOJ-KINO STANOVANJE.

KOPER**GLEDALIŠČE KOPER**, Verdijeva 3

Danes, 13. aprila, ob 20. uri: V. Moderndorfer - TRANSVESTITSKA SVATBA. V soboto, 15. aprila, ob 10. uri: PAPILU KLUB - ZLATA RIBICA.

KRANJ**PGK**, tel.: 064/ 222-681

Danes, 13. aprila, ob 19.30: J. Mortimer-B. Cooke - KADAR MACKE NI DOMA, za izven in konto.

MARIBOR**SNG OPERA**, tel.: 062/ 221-206

Danes, 13. aprila, Stara dvorana ob 19.30: Stein-Bock-Har nick - GOSLAC NA STREHI, za abonente in izven.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST**Kulturni dom**

SSG gostuje danes, 13. t.m., ob 10.30 in jutri, 14. t.m., ob 10.00 in 11.30 v Sezani z mladinsko igro F. Tomizze »Bolhe v operi«. Danes, 13. t.m., ob 20.00 v Kopru V. Moderndorfer »Transvestitska svatba«.

Gledališče Rossetti

Od 11. do 13. maja nastop Giorgia Gaberja v »E pensare che c'era il pensiero«. Izven abonmaja. Za abonente prične danes predprodaja vstopnic.

V tekstu sta predprodaja vstopnic in rezervacije za predstave »Diciasette e quattro« v izvedbi gledališke skupine Serapions Gledališča Odeon iz Dunaja (predstava 6V), ki bo na sporedu 19. in 20. t. m., »La frontiera« (predstava 4V) in »Otello« (predstava 10A). Urnik blagajne gledališča: 8.30-14.30 in 16.00-19.00 ob delavnikih (tel. 54331) in pri

blagajni v Pasazi Protti (tel. 630063): 8.30-12.30 in 16.00-19.00.

Gledališče Cristallo - La Contrada

Od 22. do 30. aprila gostovanje gledališke skupine Plexus T. iz Rima z delom Cliva Extona »Twist«. Režija Ennio Coltorti. Nastopata Marco Columbro in Lauretta Masiero.

TRŽIČ**Občinsko gledališče**

»Ecco mormorar l'onde«: V sredo, 19. t. m., ob 20.30 koncert za čembalo. Nastopata Ton Koopman in Tini Mathot.

V sredo, 26. t. m., ob 20.30 koncert »Purcell in »The Ale House«. Nastopa ansambel Oro Cantione Antiqua iz Londona.

Cerkev della Marcelliana: v sredo, 3. maja, ob 20.30 koncert orglarja Klementa Schnorja.

KOROŠKA

CELOVEC

Mestno gledališče: v četrtek, 20. t.m., ob 19.30 Cabaret - musical.

Danes, 13. t.m., ob 19.30 - Opera »Così fan tutte«, premiera v italijanskem jeziku. Dirigent Giovanni Pacor. Ponovitev v sredo, 19. t.m. in v petek, 21. t.m., ob 19.30.

PLIBERK

Kletna dvorana Posojilnice: V sredo, 19. t.m., ob 20.30 - Literarni večer z domačimi avtorji. S kitaro spremlja Janez Gregoric.

TINJE

Dom: V torek, 25. t.m., ob 19.30 - Literarno srečanje v Tinjah.

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA**LJUBLJANA****LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA**

tel.: 061/ 314-962

Danes, 13. aprila, Veliki oder ob 20. uri: VECER POEZIJE LILY NOVI, premiera, za izven.

VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65

Danes, 13. aprila, ob 19. uri: literarni večer - MIRA URŠIC SPAROVEC predstavlja zbirko pesmi JESENSKO CVETJE.

Danes, 13. aprila, bo v Galeriji Skuc na Starem trgu od 11. do 18. ure javno potekal pouk iz različnih predmetov, ki jih poučujejo v igralski šoli Barice Blenkuš.

Vsako polno uro pa se bodo predstavili posamezni letniki in skupine. Pokazali bodo delček programa, ki ga pripravljajo za zaključne produkcije konec maja.

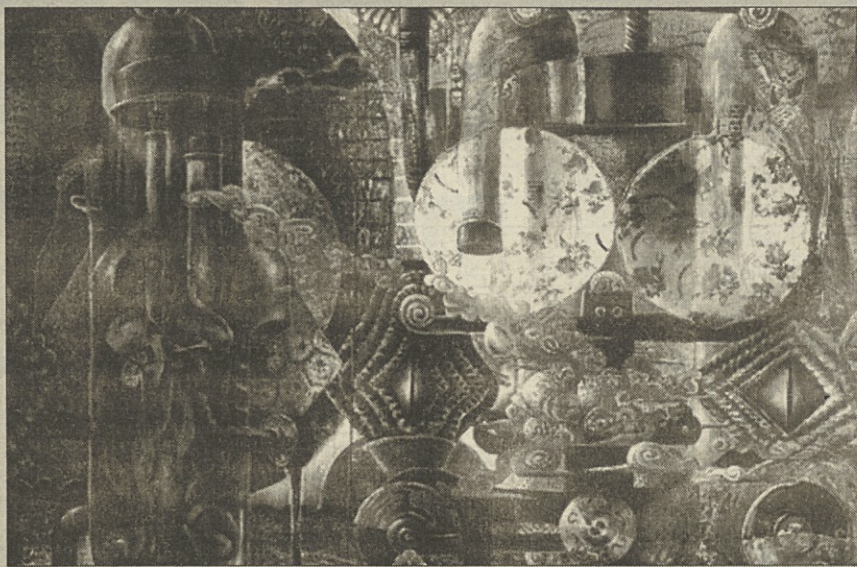
FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST**Trzaska knjigarna**

Danes, 13. t.m., ob 17.30 - »Partizanska balada - Zemlja in narodi« - predstavitev kaset in plošč TPPZ Pinko Tomazič. Spregovorila bo sta Igor Pavletic in Oskar Kjuder.

GORICA**Kulturni dom**

V soboto, 22. t. m., ob 20.30 srečanje mladih »Gramigna - festa dell'erba matta« - glasbena, filmska in gledališka predstava. Prireditelj Gorizgiogiovane Film in Kinoatelj.

GLASBA
SLOVENIJA**LJUBLJANA****CANKARJEV DOM**, tel.: 061/ 222-815

Danes, 13. in v petek, 14. aprila, ob 19.30: koncert ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE, za oranžni abonma I in II.

KLUB CD, tel.: 061/ 176 72 28

V petek, 14. aprila, ob 21. uri: JURKI Z BASISTI - JEZKOVI SONGI (na sliki).

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/ 332-288

Danes, 13. aprila, ob 20. uri: koncert beograjske skupine KAZNA ZA USI.

CAFE TEATER, Miklošičeva 1

Danes, 13. aprila, ob 22. uri: TRIO RATKA DIVJAKA z gostom SASOM NESTOROVICEM.

ILIRSKA BISTRICA**MKNZ**

V petek, 14. aprila, koncert beograjske skupine KAZNA ZA USI.

PORTOROŽ**AVDITORIJ**, tel.: 066/ 746-610

V soboto, 15. aprila, ob 20.30: violinist TOMAZ LORENZ bo na slavni violini Stradivari Milanolio iz leta 1738 izvedel koncert za violino in orkester. Spremljal ga bo komorni orkester INTERPRETI VENEZIANI.

SEZANA**KC SREKO KOSOVEI**

V soboto, 15. aprila, ob 20. uri: koncert TATJANE OGNIJANIVIC (klavir)

RAZSTAVE
SLOVENIJA**LJUBLJANA****MODERNA GALERIJA**, Slovenska 35

V Mali galeriji je do 7. maja na ogled Ambientalna postavitev MARKA A. KOVACIČA z naslovom Laterna magica.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava slik in instalacij TOMASA HOKEJA in ARMINA GUERINA je na ogled do 23. aprila.

GALERIJA ARS, Cevljarska 2

Razstava slik JONA GALA je na ogled do 2. maja.

GALERIJA AZBE, Mestni trg 18

Danes, 13. aprila, bo ob 18. uri otvoritev razstave TOBAČNE PIPE 19. STOLETJA.

GALERIJA BEZIGRAD, Dunajska 31

Razstava slik MILENE USENIK je na ogled do 11. maja.

JAKOPIČEVA GALERIJA, Slovenska 9

Razstava SODOBNA HRVASKA KERAMIKA je na ogled do 20. aprila.

V Malem salonu je do 30. aprila na ogled razstava fotografij KOZETA MALIJA.

KUD FRANCE PRESEREN, Karunova 14

Razstava slik MELITE ILIC KOGOVSEK je na ogled do 29. aprila.

GALERIJA SKUC, Stari trg 21

Razstava MATJEJE SEVER je na ogled do 1. maja.

SLOVENSKI ETNOGRAFSKI MUZEJ,

Muzejska ulica 1

Danes, 13. aprila, bo ob 18. uri otvoritev razstave KAMNITI SVET.

GALERIJA ZDSLU, Komenskega 8

Danes, 13. aprila, bo ob 18. uri otvoritev razstave MARKA POGACNIKA. Razstava bo na ogled do 5. maja.

BREŽICE**POSAVSKI MUZEJ BREŽICE**

Razstava Poetika ego transformacij VOJKA POGACARJA je na ogled do 2. maja.

JESENICE**KOSOVA GRASCINA**, Titova 64

Razstava grafik HAMIDA TAHIRJA je na ogled do 6. maja.

KAMNIK**RAZSTAVISCE VERONIKA**, Japljeva 2

Razstava del LOJZETA KALINSKA je na ogled do 23. aprila.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Palaca Costanzi: do 17.4. je na ogled razstava »Slovenska kultura v Trstu«. Urnik: od 10.00 do 12.30 in od 16.00 do 19.30.

Muzej judovske skupnosti »Carlo in Vera Wagner« (Ul. Monte 5): do 17.4. »Sveta dežela v antični topografiji«. Urnik: torek, sreda 16-20, četrtek, petek 10-13, ob nedeljah pa dopoldne in popoldne.

Galerija Rettori Tribbio: razstavlja slikar Ottavio Bomben.

Art Light Hall: v soboto, 15. t.m. odptje razstave slikarja Piera Marcuccija. Na ogled bo do 29. t.m. po običajnem urniku: vsak dan od 18.00 do 20.00 razen ponedeljkov in praznikov.

Galerija Cartesius: do 20. t. m. razstavlja slikar in kipar Ugo Carrà.

Galerija Torbandena: do 30. t. m. je na ogled razstava slikarja Eda Murčica.

Sedež letovišarske ustanove (Ul. S. Nicolò 20 - 3. nad): se jutri, 14. t. m., je na ogled razstava Ferruccia Berninija »Chartae«.

Gledališče Miela

Na ogled je razstava fotografskih maxi povečav »Jeruzalem iz visine«, ki bo odprta do ogled do 20. t.m. s sledečim urnikom: od 11.00 do 13.00 in od 17.00-19.00.

PIRAN**MESTNA GALERIJA PIRAN**, Tartinijev trg 3

Retrospektivna razstava RIKA DEBENJAKA je na ogled do 28. maja.

ZALEC**KNJIZNICA ZALEC**

Razstava grafičnih listov ARPADA SALAMONA je na ogled do 25. aprila.

KRANJ**GALERIJA V PRESERNOVI HISI**

Danes, 13. aprila, bo ob 18. uri otvoritev razstave BONIJA CEHA. Razstava bo na ogled do 13. maja.

Boni Ceh

GALERIJA MESTNE HISE

Danes, 13. aprila bo ob 19. uri ovritev razstave SABE SKABERNE in DRAGA ROZMANA.

VELENJE**GALERIJA KC IVANA NAPOTNIKA**

Danes, 13. aprila, bo ob 19. uri otvoritev razstave WALTRAUTA GSCHIELA in BERNDA HASLERJA.

KOROŠKA

CELOVEC

Dezelna galerija: do 30.4. razstavlja Marie Las-snig.

TINJE

V torek, 18. t.m., ob 19.30 - odprtje del Garya Bukovnika iz New Yorka.

SMIHEL NAD PLIBERKOM

Tovarna Knecht: na ogled je razstava Helmuta Blazeja.

BELJAK

Galerija Freihausgasse: razstava del Marjetice Potrč, risb Marca Pogacnika in skulptur Egona Ubina.

*Danes, 13.**aprila,**bo v**Cekinovem**gradu**v Ljubljani**ob 20. uri**otvoritev**razstave**slik**MARKA**JAKSE*GLASBA
FJK**TRST****Glasbena matica - Koncertna abonmajska sezona 1994/95**

Stolnica sv. Justa: V petek, 21. t. m., ob 20.30 zadnji, 8. abonmajski koncert: Nastopil bo Giancarlo Parodi (orgle). Na programu Viozzi, Zardini, Mascagni in Sofia-nopulo.

Gledališče Verdi - Dvorana Tripcovich**Operna in baletna sezona 1994-95**

Jutri, 14. t.m., ob 20.00 (red L) ponovitev predstave C.W. Gluck »Orfeo ed Euridice«. Dirigent Peter Maag. Ponovitve predstave: v torek, 18. t.m. (red E), v sredo, 19. t.m., (red F), v četrtek, 20. t.m., (red H), v soboto, 22. t.m., ob 17.00 (red S) in v nedeljo 23. t.m., ob 16.00 (red G).

Prodaja vstopnic in rezervacije pri blagajni dvorane Tripcovich (urnik: 9-12/16-19 - zaprto ob ponedeljkih)

Pivovarna Forst

Danes, 13. t.m., ob 21.00 - bo na sporedu trzaskih pokrajinskih avtorjev.

GORICA**Kulturni dom**

Koncertna sezona M. R. Lipizer: v petek, 21. t. m., ob 20.30 koncert pianista Roberta Metro.

V petek, 28. t. m., ob 20.30 zborovski koncert ob 50-letnici osvoboditve. Prireja ZSKD.

MENJALNIŠKI TEČAJI

11. aprila 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	80,30	81,30	11,29	11,55	6,48	6,89
A banka Koper	80,20	81,35	11,25	11,57	6,44	6,85
A banka Nova Gorica	80,65	81,45	11,31	11,57	6,49	6,85
Banka Celje d.d., t: 063/431-459	80,40	81,40	11,30	11,60	6,45	6,90
Banka Noricum* d.d., t: 133-40-55	80,45	81,40	11,35	11,50	6,40	6,80
Banka Vipava NG, t: 065/ 28-511	80,92	81,45	11,20	11,62	6,51	6,68
Bund Ljubljana, t: 18-51-318	-	-	-	-	-	-
Come 2 us* Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	80,70	81,00	11,40	11,50	6,62	6,83
Creditanstalt d. d.	80,80	81,50	11,40	11,70	6,60	7,00
Hida, od 7-19, sob od 7-14	80,85	80,90	11,44	11,46	6,66	6,68
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	80,90	80,93	11,43	11,45	6,60	6,63
Kompas Hertz Celje* Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-15	80,70	81,20	11,39	11,50	6,46	6,69
Kompas Hertz Velenje Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	80,70	81,20	11,39	11,50	6,46	6,69
Kompas Hertz Idrija* Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-15	80,70	81,20	11,39	11,50	6,46	6,69
Kompas Hertz Tolmin* Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-15	80,70	81,20	11,39	11,50	6,46	6,69
Kompas Hertz Bled* Tel: 064/ 741-519, od 8-12, 17-19, sob od 7-16	80,70	81,20	11,39	11,50	6,46	6,69
Kompas Hertz Nova Gorica* Tel: 065/ 28-711, od 7-19, sob od 7-19	80,70	81,20	11,39	11,50	6,46	6,69
Kompas Hertz Maribor* Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	80,70	81,20	11,39	11,50	6,46	6,69
Nova kreditna banka Maribor d.d.*	80,09	81,55	11,30	11,50	6,30	6,95
Lemo Šempeter*, t: 065/ 32-250	80,80	81,40	11,34	11,54	6,52	6,67
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	80,70	81,20	11,32	11,50	6,45	6,90
Poštna banka Slovenije*	79,00	81,05	10,78	11,45	6,02	6,75
Publikum Ljubljana, t: 312-570	80,80	80,84	11,44	11,46	6,64	6,66
Publikum Piran, t: 066/ 73-269	80,70	81,05	11,37	11,49	6,57	6,78
Publikum Celje, t: 063/ 441-405	80,60	81,00	11,42	11,51	6,40	6,90
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	80,85	81,05	11,43	11,45	6,40	6,80
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	79,80	81,45	11,20	11,56	6,40	7,00
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	80,92	81,15	11,39	11,49	6,58	6,66
Publikum NM, t: 068/ 322-490	80,40	80,90	11,35	11,50	6,50	6,75
Publikum Žalec, t: 063/ 715-114	80,50	81,20	11,35	11,50	6,20	7,00
Publikum Šentjur/CE, t: 063/ 743-174	80,50	81,15	11,40	11,50	6,20	7,10
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	80,85	81,15	11,39	11,55	6,00	6,85
Publikum Trebnje, t: 068/ 45-670	-	-	-	-	-	-
Publikum Sevnica, t: 0608/ 82-822	-	-	-	-	-	-
Publikum Mozirje, t: 063/ 831-842	80,55	81,15	11,26	11,54	6,40	6,90
SKB d.d.,***	80,20	81,35	10,60	11,65	6,40	6,70
SHP Kranj, t: 064/331-741	80,80	81,00	11,40	11,47	6,50	6,75
SZKB d.d. Ljubljana	80,85	81,19	11,34	11,53	6,52	6,84
UBK Ljubljana, t: 061/444-358	80,50	81,40	11,32	11,57	6,60	7,00
Upimo Ljubljana, t: 212-073	80,80	80,85	11,44	11,45	6,60	6,65

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **
Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:***

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Sedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica:
tel. +39/40/636311 Agencija Rojani: tel. +39/40/411611
Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

12. APRIL 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1685,00	1759,00
nemška marka	1202,00	1256,00
francoski frank	346,00	360,00
holandski gulden	1076,00	1119,00
belgijski frank	58,60	61,00
funt sterling	2688,00	2798,00
irski sterling	2719,00	2830,00
danska krona	306,00	319,00
grška dramma	7,40	7,70
kanadski dolar	1224,00	1274,00
japonski jen	20,30	21,10
švicarski frank	1462,00	1521,00
avstrijski šiling	171,20	178,10
norveška krona	269,00	280,00
švedska krona	231,00	240,00
portugalski escudo	11,40	11,90
španska peseta	13,50	14,10
avstralski dolar	1254,00	1305,00
madžarski florint	12,00	15,00
slovenski tolar	14,00	15,00
hrvaški dinar-kuna	320,00	345,00

KMEČKA BANKA - GORICA

12. APRIL 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1699,00	1744,00
nemška marka	1217,00	1252,00
francoski frank	347,00	362,00
holandski gulden	1081,00	1109,00
belgijski frank	58,90	60,10
funt sterling	2704,00	2794,00
irski sterling	2742,00	2832,00
danska krona	308,00	316,00
grška dramma	7,40	8,00
kanadski dolar	1231,00	1276,00
švicarski frank	1475,00	1505,00
avstrijski šiling	171,90	176,90
slovenski tolar	14,50	15,30

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

11. APRIL 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	8,30	8,90
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,70	9,30
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,50	8,90
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,60	9,20
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,50	9,10
Italija	Kmečka banka Gorica	14,50	15,30
Italija	Tržaška kreditna banka	14,00	15,00

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

14. MAREC 1995

v DEM		prodajni
valuta	nakupni	
ameriški dolar	-	1.4098
francoski frank	-	28.0770
norveška krona	-	89.1430
belgijski frank	-	4.8360
španska peseta	-	1.0907
danska krona	-	24.8600
kanadski dolar	-	0.9945
japonski jen	-	1.5464
švicarski frank	-	20.0700
avstrijski šiling	-	14.2070
italijanska lira	-	0.8365
švedska krona	-	19.4450

Nakup in prodaja deviz podjetjem na dan 13. 4. 95

Nakupni Prodajni
1. REDNI tečaj za DEM 81,23 81,50
2. Banka nudi podjetjem tudi možnost TERMINSKEGA nakupa deviz za tolarje.

Podrobnejše informacije: tel. 17-18-452, 302-326 in 302-315

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 071 z dne 12.4. 1995 - Tečaji veljajo od 13. 4. 1995 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	84,4533	84,7074	84,9615
Avstrija	040	šiling	100	1155,0043	1158,4797	1161,9551
Belgija	056	frank	100	395,3721	396,5618	397,7515
Kanada	124	dolar	1	82,4945	82,7427	82,9909
Danska	208	krona	100	2069,9211	2076,1495	2082,3779
Finska	246	marka	100	2636,1666	2644,0989	2652,0312
Francija	250	frank	100	2329,6771	2336,6872	2343,6973
Nemčija	280	marka	100	8127,5368	8151,9928	8176,4488
Grčija	300	grd	100	-	50,2326	50,3833
Irsko	372	funt	1	-	184,5611	185,1148
Italija	380	lira	100	6,5833	6,6031	6,6229
Rep. Hrvaška	385	hrv. kuna	100	-	2230,0000	-
Japonska	392	jen	100	135,4210	135,8285	136,2360
Nizozemska	528	gulden	100	7257,4840	7279,3220	7301,1600
Norveška	578	krona	100	1814,8790	1820,3400	1825,8010
Portugalska	620	escudo	100	77,0897	77,3217	77,5537
Švedska	752	krona	100	1552,3595	1557,0306	1561,7017
Švica	756	frank	100	9868,4553	9898,1497	9927,8441
Velika Britanija	826	funt sterling	1	181,3579	181,9036	182,4493
ZDA	840	dolar	1	114,0050	114,3480	114,6910
Evropska unija	955	ECU	1	149,5507	150,0007	150,4507
Španija	995	peseta	100	90,8009	91,0741	91,3473

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 13.4. 1995

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 12. 5. 1995:					1.500.000	828.446	811.892	1.640.338
29		110.4594%	108.2523%	109.3558%	150.000	82.845	81.189	164.034

**LJUBLJANSKA
BORZA**
LJUBLJANA STOCK EXCHANGE INC.

Tečajnica borznega trga

št.: 69

Datum: 12. 4. 1995

Vrednost. papir	obr. m.div.	ex kupon št.dat.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpr.	pomoča	Max.	Min.	pm. 1000
--------------------	----------------	------------------------	-----------------	------------	-------	--------	--------	------	------	-------------

BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice

LEK2	796	(45.93)	11.050	6,70	12.4.	11.200	12.050	12.050	12.050	12
PRB	1.000	(6.6.94)	12.943**		5.4.	12.000	13.650			
SAL	500	(7/29.8.94)	20.390	80	12.4	20.360	20.490	20.500	20.504	282
SKBR	458	(16.5.94)	32.996	65	12.4.	32.700	33.000	33.100	32.900	19.864

BORZNA KOTACIJA A - Obveznice

RS01	8,0	4/31.12.94	98,0	15	12.4.	98,1	98,3	98,1	97,9	15.345
RS02	9,5	8/1.10.94	103,5	19	12.4.	103,5	103,6	103,6	103,5	12.708
RS08	5,0	3/30.11.94	82,9		10.4.	82,0	83,0			
RS11	7,0	4/15.1.95	90,0		7.4.	83,0				
RS12D	8,0	4/31.12.94	95,5A	08	12.4.	95,6	100,0	95,5	95,5	18
RS12D	9,5	8/1.10.94	101,7	168	12.4.	100,5		101,7	101,7	83
SKB1	10,0	4/1.11.94	95,0A	42	12.4.	95,2	96,9	95,0	95,0	348

BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice

BTBR			11.000	02	12.4.	11.550	11.000	11.000		275
DAD	10.000	(1.6.94)	117.743	89	12.4.	117.600	118.300	119.000	116.900	1.648
FMD		(8)	14.573	1,72	12.4	14.000	15.000	14.600	14.500	568
GPCR			20.400		5.4.	22.400				
FIMER			15.109		30.3.	15.800				
MKZ	218	(30.3.93)	3.089	99	12.4.	9.010	9.180	9.180	9.010	8.535
NIKR	4.000	(8/10.6.94)	3.795	80	12.4.	3.781	3.830	3.850	3.780	2.330
TCTR		(5)	763,3	76	12.4.	750,0	765,0	765,0	761,0	505

BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice

KBTP	4000	(23.5.94)	33.250	04	12.4.	32.500	33.250	33.250	33.250	33
FPNP			33.916	47	12.4.	32.050	33.100	32.950	32.800	1.119
RGSP		(6)	1.260	9,96	12.4.	1.260	1.260	1.260	1.260	15
UBKP			11.800*	02	12.4.	11.800	12.200	11.800	11.800	59
VIPP			41.000		10.4.	40.700	41.000			

BORZNA KOTACIJA B - Obveznice

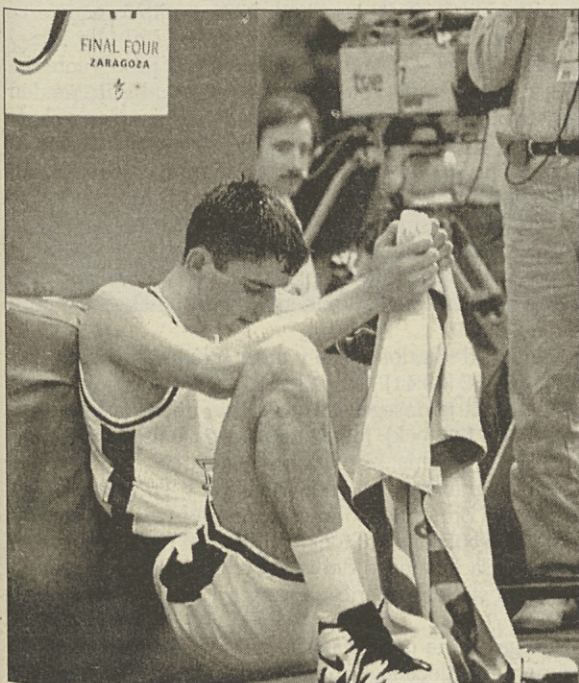
LEK2	12,0	4/1.11.94	97,5A		12.4.	97,5		97,5	97,5	34
OZG	11,0	4/1.1.95	92,0		5.4.	908,0	92,8			
PCZ	12,0	6/1.12.94	100,0		6.4.	97,8	100,1			
PLJ	12,0	7/1.1.95	99,0A	1,82	12.4.	99,0	100,0	99,1	97,7	430
PGO	10,0	1/1.6.94	96,3		10.4.	93,0	97,0			
RSGS1	10,0	4/1.6.94	85,4		5.4.	86,0				

KOŠARKA / DREVI V ZARAGOZI SKLEPNO DEJANJE »EUROCLUBA«

Madridski Real izrazit favorit v finalu z grškim Olympiakosom

Realov center Sabonis odločilen za zmago? - Trener Obradović pravi specialist za pokalne obračune - Američan Johnson glavni adut Grkov

Stojko Vranković je nemo obsedel po porazu v polfinalu (AP)

ZARAGOZA - Španski Real Madrid in grški Olympiakos se bosta drevi ob 21. uri v veliki športni dvorani v Zaragozi spoprijela za naslov evropskega klubskega prvaka.

Favorit za zmago je seveda madridski Real, ker bo imel veliko podporo domačega občinstva, ker ima v svojih vrstah ta čas najboljšega evropskega košarkarja Arvidasa Sabonisa in ker ima kot trenerja pravega specialista za finalne evropske obračune, srbskega »čarovnika« Željka Obradovića.

Ze na polfinalni tekmi proti Limoges-u se je Obradović odlično znašel in taktično »nadigralko« kolego Maljkovića, ki je tudi na tem srečanju skušal uveljaviti svojo trdo obrambo, zavlačenje igre v napadu. Maljkoviću pa ni uspelo. Kot na polfinalnem srečanju pa bo tudi drevi verjetno odločilen za zmago center Arvidas Sabonis, ki je pod košem dejansko neustavljiv. Sabonis, ki v Španiji igra kot preroben, si naslov evropskega klubskega prvaka se kako zeli, saj mu je z Zaljgirism pred devetimi leti spodletelo prav na finalu s Cibono. Se bolj pa

si ta naslov zeli madridski Real, ki je sicer rekorder glede zmag v tem pokalu (7), zadnjič pa je slavil točno pred petnajstimi leti. To pa je za tako prestižen klub, kot je Real, le preveč.

Olympiakosov trener Yiannis Ioannidis se zaveda, da čaka njegovo moštvo izredno težka naloga. »Ze pred tremi meseci sem dejal, da je Real letos favorit za zmago v pokalu. Ta ekipa nima le odličnega centra, kot je Sabonis, ima predvsem pod košem ta čas v Evropi najboljši par visokih igralcev. Ob Sabonisu je namreč izredno nevaren tudi Joe Arlauckas,« je dejal Ioannidis.

Sicer pa se Olympiakosov trener vnaprej ne predaja. Zaupa svojim igralcem, ki prav na takih tekmah dajo vse od sebe. Upa tudi, da bo American Johnson spet ponovil sijajno igro s polfinalne tekme proti Panathinaikosu, in na podporo 2.000 navdušenih navijačev, ki so dopotovali v Zaragozo, da bi podprli ekipo.

Ob 19. uri bo v isti športni dvorani finalna tekma za 3. mesto med Panathinaikosom in Limogesom.

KOŠARKA / PRVENSTVO NBA

Pred začetkom končnice »temperatura« vse višja

Hud boj za še nekaj preostalih mest med najboljšimi, ki se bodo od 23. t. m. potegovali za naslov prvaka

NEW YORK - V NBA prvenstvu je začetek končnice (23. t.m.) vse bližji in »pritisek« se postopoma viša. Zelo živahno in seveda zanimivo je bilo v torek zvečer, ko je bilo na sporedu kar pet dvobojev med moštvi, ki so si že zagotovila nastop med najboljšimi. Senzacijsko so pripravili Blazersi, ki so kar v gosteh premagali Spurse in tako prekinili serijo 15. zaporednih zmag Robinsona in ostalih. Phoenix je zabeležil važen uspeh v Seattlu, kar bi lahko odločilo o končnem drugem mestu na Zahodu. Utah in Orlando sta (po pričakovanju) odbila napada Lakersov, oz. Cavaliersov, do važnega uspeha pa sta Jordan in Kukoc popeljala Chicago proti Indiani.

»SEASON HIGH«: Po tekmi med Rocketsi in Nuggetsi so gledalci imeli zuluje na rokah, saj so morali stalno ploskati košarkarjem, ki so s pomočjo dveh podaljškov zabeležili nov letosnji rekord v doseženih točkah: kar 303! Glavna protagonist sta bila Jason Kidd (ze tretjic zaporedje je v zadnjem tednu dosegel »triple double«) in Jamal Mashburn, ki sta skupaj dosegla kar 80 točk in popeljala Dallas do prestižnega uspeha proti lanskim prvakom, ki so v zadnji minuti rednega dela zapravili kar 11 točk (!) prednosti.

BOSTON ALI MILWAUKEE? Šest tekem pred iztekom rednega dela imata Boston in Milwaukee skoraj enak izkupicek zmag in porazov (Celticsi imajo eno zmago več), tako da sta skupaj z Miamijem v boju za zadnje

razpoložljivo mesto v Vzhodni skupini. O'Neal in njegov Orlando s prvega mesta opazujeta in premislujeta, če se bosta v prvem krogu play offa merila z Dinom Radjo ali Glenom Robinsonom.

DENVER ALI SACRAMENTO? Se bolj izenace-no je na Zahodu, kjer se za zadnji sedež potegujejo Nuggetsi in Kingsi. Obe peterki imata pred sabo še sedem tekem in sta doslej zbrali po 36 zmag in 39 porazov, prav zadnji dan pa je na sporedu tekma Sacramento - Denver...

IZIDI - torek: **San Antonio - Portland 71:91** (D. Robinson 21 - 6:23 iz igre; C. Robinson 23), **Seattle - Phoenix 90:96** (Kemp 27, Perkins 24; K. Johnson 18, Barkley 17), **Orlando - Cleveland 107:90** (O'Neal 30 točk in 18 skokov, D. Scott 21; T. Hill 24), **Utah - Lakers 100:93** (K. Malone 30; E. Jones 23), **Chicago - Indiana 96:89** (Jordan 25, Kukoc 18; Smits 26), **New York - Miami 112:99** (Ewing 31; Reeves 24), **Houston - Dallas 147:156**** (Drexler 29 točk, 11 skokov, 11 asistenc; Mashburn 42, Kidd 38 - 8 trojk, 11 skokov, 10 asistenc), **Clippers - Sacramento 85:117** (Dehere 14; W. Williams 25, Richmond 24), **Philadelphia - Atlanta 106:110** (Barros 27; Long 33, S. Smith 25), **Milwaukee - Detroit 114:109*** (Baker 31, G. Robinson 30; Houston 36).

Vzhod: **Orlando* 55-21**, **New York* 50-25**, **Indiana* 49-28**, **Charlotte* 46-29**, **Chicago* 42-34**, **Cleveland* 40-36**, **Atlanta* 38-38**, **Boston 32-44**, **Milwaukee 31-45**, **Miami 29-47**, **New Jersey 28-31**

Detroit 27-48, Philadelphia 21-55, Washington 18-57.

Zahod: **San Antonio* 56-19**, **Phoenix* 54-22**, **Utah* 54-22**, **Seattle* 53-22**, **Lakers* 47-29**, **Houston* 44-32**, **Portland 40-35**, **Denver 36-39**, **Sacramento 36-39**, **Dallas 34-41**, **Golden State 24-51**, **Minnesota 20-55**, **Clippers 16-60**. (*ze zagotovljen nastop v končnici, v nastem tisku trenutnih prvih osem v vsaki skupini) **V. Jogan**

KOLESARSTVO / »VALONSKA PUŠČICA«

Laurent Jalabert v šprintu ugnal Maurizia Fondriesta

HUY - Francoz Laurent Jalabert je dobil 205, 5 km dolgo kolesarsko dirko za »Valonsko puščico« pred Italijanom Mauriziom Fondriestom, ki je zaostal 2 sekundi in Rusom Jevgenijem Berzinom, ki je bil od Francoza počasnejši 26 sekund. Zmaga jalaberta je povsem zaslužena, saj je tudi zahvaljujoč izvrstni pomoči kolegov iz ekipe Once dejansko nadzoroval dirko od prvega do zadnjega kilometra. Bil je tudi pobudnik odločilnega pobega 25 kilometrov pred ciljem. V zadnjih 100 metrih so bili vsi poskusi Fondriesta, ki se je letos kot kaže aboniral na druga mesta, zaman in Jalabert je slavil že desetič v tej sezoni.

Vrstni red: 1. Jalabert (Fra-Once) 4 ure in 51 minut; 2. Fondriest (Ita) +2 sekundi; 3. Berzin (Rus) +26; 4. Casagrande (Ita) +50; 5. Gianetti (Svi) isti čas; 6. Rebellin (Ita) +54; 7. Zberg (Svi) isti čas; 8. Frattini (Ita) +57; 9. Imboden (Svi) isti čas; 10. Rooks (Niz) +1:03 itd.

JADRANJE / AMERICA'S CUP

New Zealand začel z zanesljivo zmago Y. America spet k.o.

SAN DIEGO - New Zealand je tudi zaključni del kvalifikacij za nastop v velikem finalu začel v svojem slogu in v vetru s hitrostjo 13 vozlov prepričljivo premagal One Australio. V dvoboju izzivalcev se je favorizirani Young Americi zalomilo in je doživela še drugi zaporedni poraz.

V razredu izzivalcev je One Australia startala bolje, a je moral John Bertrand se pred prvim obratom priznati premoc Novozelancev in Black Magic I z Petrom Blakeom za krmlom je obrnil 48 sekund pred Bertrandom. New Zealand je bil v nadaljevanju hitrejši tako z vetrom kot proti njemu in si je do zadnjega obrata privozil prednost dveh minut in 40

sekund. V že izgubljeni bitki pa je Avstralce zadel se dvojna »spinakerska« nesreca, saj se je prvi spinaker scerfiral nekaj minut po tem, ko so ga dvignili, drugi se ni obnesel nič bolje, počil je, se sesedel in zavozlal, zaostanek pa se je povečal na debele stiri minute in 55 sekund.

Rezultat dvoboja med Stars & Stripes in Young Americo pa lahko pomeni začetek nočne more za Kevinu Mahaneyu, saj je Young America veljala za absolutnega favorita, pristane v trojni finale pa se lahko izkaže za usodno odločitev. America III je z zmago v prvem nastopu ze izničila prednost Young Americi, Connerjeva prva zmaga nad Maha-

New Zealand v prvem dvoboju ni imel težkega dela (Telefoto AP)

neyem po tretjem krogu pa je razkrila, da spremembe jambora, kobili-ce in krmla niso prinesle pričakovanih rezultatov. Možnosti sta samo dve; ali so, kot je dejal John Bertrand, »brcnili v temo«, ali pa sta konkurenčni jadrnici močno izboljšali

plovnost. Oba odgovora napovedujeta le eno, in sicer hude case za Kevinu Mahaneyu ter izenačen boj za mesto v velikem finalu.

Rezultati - branilci: Stars & Stripes (Dennis Conner) - Young America (Kevin Mahaney) 1:0 (+ 1:15); izzivalci:

New Zealand (Peter Blake) - One Australia (John Bertrand) 1:0 (+ 4:55);

Vrstni red - branilci (12 regat): Young America 2, America III 2, Stars & Stripes 1; izzivalci (9 regat): New Zealand 1, One Australia 0. (JuM)

NOVICE

Split sedmi kandidat za SP 1997

MONTE CARLO (STA/AP) - Split je kot zadnje, sedmo mesto sporočil kandidaturu za organizacijo svetovnega prvenstva v atletiki leta 1997, je sporočila Mednarodna atletska zveza (IAAF). V ponedeljek, ko je potekel rok, je na sedež IAAF prispela tudi prošnja o nameri organizacije, ki jo je poslala hrvaška zveza. Split se je tako tekmi za SP leta 1997 pridružil americkemu Stanfordu, grškim Atenam, finskim Helsinkom, indijskemu New Delhiju, italijanskemu Rimu ter dvema španskima kandidata, Barceloni in Madridu. Minuli mesec je svojo kandidaturu zaradi hudih finančnih težav države umaknil Mexico City. Kandidati morajo popolno prijavo oddati najpozneje do 17. maja, IAAF pa bo organizatorja določila na zasedanju izvršnega odbora med 21. in 23. majem v Göteborgu.

Jaromir Jagr odločil tekmo v Pittsburghu

NEW YORK (STA/AP) - Jaromir Jagr je v severnoameriški poklicni hokejski ligi NHL med Penguins in Washington Capitalsi dal gol in dvakrat uspešno podal. S tem je odločil tekmo v Pittsburghu, ki so jo dobili domaci Penguinsi s 3:1. To je njihova že druga zmaga v dveh dneh in na drugem mestu na vzhodu zaostajajo le dve točki za vodilnim Quebecom.

Rezultati torkovih tekem: Pittsburgh Penguins - Washington Capitals 3:1, Tampa Bay Lightning - New York Islanders 5:2, Dallas Stars - Detroit Red Wings 1:4, St. Louis Blues - Winnipeg Jets 7:5, Vancouver Canucks - Anaheim Mighty Ducks 5:0.

Vaterpolo: Vasas zmagal v evropskem pokalu

PESARO (STA/AFP) - Madzarski Vasas iz Budimpešte je zmagal v vaterpolskem evropskem pokalu pokalnih zmagovalcev. V povratni tekmi finala so Madzari premagali Pesaro z 9:6 (3:2, 2:2, 1:1, 3:1). Na prvi tekmi je bilo 8:5 za Budimpestance.

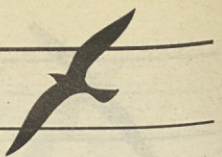
Švedi premagali Fince

STOCKHOLM (STA/AFP) - V prijateljski hokejski tekmi v Stockholmu je Švedska premagala Finsko s 4:2 (1:0, 2:2, 1:0).

V 2. krogu izpadel osmi nosilec

BARCELONA (STA/AFP) - V 2. krogu teniskega turnirja na kraljevih igriščih v Barceloni (nagradni sklad 900.000 dolarjev) je izpadel osmi nosilec Ukrajinec Andrej Medvedjev, ki ga je s 6:1, 1:6 in 6:0 premagal domačin Javier Sanchez. Izidi - 1. krog: E. Sanchez (Spa) - Eltingh (Niz/11) 6:4, 6:4, Champion (Fra) - Corretja (Spa/12) 6:4, 5:7, 6:3, Gross (Nem) - Wheaton (ZDA) 6:2, 4:6, 6:2, Santoro (Fra) - Noszaly (Mad) 5:7, 6:1, 6:2, Yzaga (Per) - A. Costa (Spa) 6:2, 6:3, Muster (Avt/9) - Burillo (Spa) 4:6, 7:6 (7:2), 6:2, Arrese (Spa) - Claver (Spa) 6:2, 4:6, 7:6 (7:5), Golmard (Fra) - Gollner (Nem) 6:2, 3:6, 7:6 (9:7). - 2. krog: J. Sanchez (Spa) - Medvedjev (Ukr/8) 6:1, 1:6, 6:0, Kafelnikov (Rus/3) - Fromberg (Avs) 6:2, 6:7 (7:9), 6:2.

Rezultati teniskega turnirja v Tokiu: moski - 2. krog: Chang (ZDA) - Matsuoka (Jap) 6:4, 6:2; Courier (ZDA) - Jarryd (Sve) 4:6, 6:4, 7:5; Ferreira (JAR) - Poljakov (Ukr) 6:1, 6:3; Björkman (Sve) - Nemecek (Ces) 6:3, 6:3; zenske - 2. krog: Min (Hong Kong) - Endo (Jap) 4:6, 7:6 (7:3), 6:3; Frazier (ZDA) - Kijimuta (Jap) 6:1, 6:3; Grande (Ita) - Werdel-Witmeyer (ZDA) - 6:2, 6:4.

NOGOMET / POLFINALE POKALA

Za pokalni naslov se bosta pomerila Juventus in Parma

Parma sinoči s 3:1 izločila Foggio

Parma - Foggia 3:1 (1:1)

Parma: Bucci, Mussi (od 74. Di Chiara), Benarrivo, Minotti, Susic, Couto, Branca, Baggio, Crippa, Zola, Fiore

Foggia: Mancini, Bucaro, Bianchini, Nicoli, Di Biagio, Caini, Bresciani (od 57. Giacobbo), Biagioni (od 74. Baiocchi), Cappellini, De Vincenzo, Mandelli

Sodnik: Quartuccio (Torre Annunziata)

Strelci: v 42. Mandelli, v 44. Minotti, v 63. Branca, v 80. min. Zola

PARMA - Nogometasi Parme se bodo 8. in 13. junija v finalu italijanskega pokala pomerili z Juventusom. Ekipa Nevija Scale je namreč sinoči v Parmi zasluženoma premagala Foggio s 3:1, potem ko sta ekipi po prvem delu odšli na odmor z neodločenim izidom 1:1.

V razmeroma nezanimivem prvem polcasu se je vse, kar je bilo razburljivega, zgodilo v zadnjih v treh minutah. Najprej je v 42. minuti Mandelli izkoristil grobo napako Fernanda Couta. Portugalec je spustil mimo sebe povsem nenevarno

zogo, ki je prisla do Mandellija, ki se je znašel sam v kazenskem prostoru in z lepim strelom premagal Buccija. Parma se je nato z vsemi močmi vrгла v napad in izsilila dva koda. Po drugem, z leve strani, sta trčila branilec in vratar Foggie Bucaro ter Mancini, zogo pa je dobil Minotti, ki je v 44. minuti brez težav izenčil rezultat.

Drugi del se je začel z napadi Parme, ki je hotela cim prej rešiti vprašanje zmagovalca, toda pred vrati Mancinija zares nevarnih situacij ni bilo. Odločitev je padla v 63. minuti, ko je obramba Foggie storila prekršek nad Zolo na levi strani v višini kazenskega prostora. Prosti strel je izvedel sam Zola, predložek pa je prestregel Branca in z neobranljivim strelom z glavo premagal Mancinija.

Po vodstvu Parme se je dogajanje preselilo na polovico Parme, ki se je omejila le na hitre protinapade in iz enega izmed njih je Zola v 80. minuti po podaji Brance preigral najprej branilca Couta. Portugalec je spustil mimo sebe povsem nenevarno

ODBOJKA / POLFINALE KONČNICE

Sisley in Daytona tudi tretjič zmagala in se uvrstila v finale

V Trevisu so domači gladko slavili s 3:0, v Cuneu pa je bil potreben 5. set

TREVISO - Odbojkarji Sisleya so se z gladko zmago v tretji tekmi z Edilcuoghijem zanesljivo uvrstili v finale, kjer se bodo pomerili z Daytono Las iz Modene, ki je v izredno razburljivem srečanju po petih setih v Cuneu premagala Alpitour Traco.

Srečanje v Trevisu pa ni bilo tako lahko za državne prvake, kot kaže končni rezultat. Mladi igralci iz Ravenne so nudili doštosten odpor in se niso predali do konca. Toda Sisley je bil v odločilnih trenutkih precej bolj odločen, kar je tudi odločilo zmagovalca. Pri Sisleyu sta bila najbolj razpoložena Bernardi in Zorzi, pri Edilcuoghiju pa Rosalba.

V Cuneu je bilo srečanje izredno izenačeno, na koncu pa so se veselili Modenčani, potem ko je Bolgar Ljubo Ganjev, ki je bil najbolj učinkovit igralec srečanja (12 točk in 35 menjav) pri stanju 15:14 za Daytono v

petem setu zogo udaril v out.

Prva finalna tekma bo 22. aprila v Trevisu, igra pa se na tri zmage.

Sisley Treviso - Edilcuoghi Ravenna 3:0 (15:11, 15:11, 15:11)

Sisley: Gardini (6+7), Passani (2+6), Tofoli (5+2), Agazzi (0+0), Zwerver (7+9), Bernardi (10+10), Zorzi (5+16), Moretti (0+0), Vermiglio, Polidori, Giombini, Gallotta.

Edilcuoghi: Pascucci (0+0), Rosalba (5+16), Sartoretti (4+14), Rambelli (0+0), Bovolenta (5+4), Gatin (5+7), Fomin (7+13), Bellini (0+0), Sangiorgi, Leonelli, Lirutti, Fangareggi.

Sodnika: Cinti (Ancona) in Achille (Rim)

Trajanje setov: 25, 30 in 28 minut; zgrešeni servisi: Sisley 16, Edilcuoghi 18; gledalcev: 2200.

Alpitour Traco - Daytona Las Modena 2:3 (11:15, 15:12, 16:14, 11:15, 14:16)

KOŠARKA / KONČNICA

Na prvih tekmah četrtfinala pričakovane zmage domačih

MILAN - V prvih četrtfinalnih srečanjih končnice za naslov italijanskega košarskega prvaka ni bilo presečenj, čeprav sta se morala tako Buckler proti Teorematouru kot Stefanel proti Cagivi posteno potruditi, preden sta strela odpor gostov iz Rima oziroma Vareseja. V Bologni je Teorematour dolgo vodila, toda na koncu je državni prvak Buckler le zbral toliko moči, da je zmagal z 82:79 (46:45). Gostje iz Rima so vodili tudi s 13 kosi razlike. Najboljši strelec pri Bucklerju je bil Moretti s 25 točkami, pri teorematourju pa Davis, ki jih je dal 27.

Precej je tvegala tudi Stefanel, ki pa je po slabem prvem delu (34:42) v drugem delu spreobrnil potek srečanja in slavil z 82:79.

Bolonjski Filodoro je že v torko premagal Birex iz Verone z 88:82 (39:41). Odločilen za zmago gostitelj je bil Esposito, ki je dosegel 28 točk. Zelo dobro je igral tudi Djordjević (23 točk). Junak srečanja pa je bil kosarkar Birexa Della Vecchia, ki je dal kar 32 točk.

Na drugi torkovi tekmi je Benetton v Trevisu z veliko težavo strl odpor Scavolinija iz Pesara in zmagal s 93:90 (50:47). Woolridge (28 točk) in Rusconi (24) sta bila najzaslužnejša za zmago domačinov, pri gostih pa sta bila najboljša strelca Američana Garrett (22 točk) in Bennett (18).

Druge tekme četrtfinala bodo na sporedu 15. t.m. V primeru neodločenega izida po dveh srečanjih bodo igrali tretjo in odločilno tekmo 18. t.m.

NOVICE

Danilović najboljši košarkar Evrope

ZARAGOZA - Srba Predrag Danilović in Zeljko Obradović sta bila sinoči v Zaragoza izbrana za najboljšega evropskega igralca oziroma trenerja v sezoni 1994/95. Žirijo so sestavljali trenerji in igralci. Lani je bil najboljši košarkar Evrope Litvanec Arvidas Sabonis, za Obradovića pa je to drugo zaporedno priznanje, saj je bil lani kot trener Joventuta tudi proglašen za najboljšega trenerja v Evropi.

Massimo Moratti 18. predsednik Interja

MILAN - Slaba dva meseca po zaključku pogovorov o nakupu Interja je Massimo Moratti, sin Angela Morattija, ki je bil predsednik »velikega« Interja, postal včeraj 18. predsednik tega slavnega milanskega kluba. Do predaje med Pellegrinijem in Morattijem je prislo včeraj popoldne.

Peruzzi bo odsoten najmanj mesec dni

TURIN - Zmaga nad Laziom in uvrstitev v finale pokala bo Juventus precej drago stala. Najmanj mesec dni bo namreč vodeče moštvo italijanske lige moralo igrati brez Peruzzija, ki je trenutno najboljši vratar prvenstva. Peruzzi si je namreč huje pretegnil stegensko misico. Toda to se ni vse. Tudi Conte je moral predčasno zapustiti igrišče zaradi podobne poškodbe in sele danes bo jasno, za kako hudo poškodbo gre.

Srečanje Atalanta - Udinese bo v petek že ob 18. uri

RIM - Po hudih kritikah v časopisu Osservatore Romano, ker je FIGC odločila, da se srečanje v nogometni B ligi med Atalanto in Udinesejem igra na Veliki petek ob 20.30 (neposredni prenos po Tele +2), se je vodstvo nogometne zveze odločilo, da začetek tekme premakne na 18. uro in tako omogoči vernikom-navijačem, da se udeležijo tudi tradicionalne »Vie Crucis« v petek zvečer. S kompromisom naj bi bili zadovoljni vsi. Premaknitev začetka tekme na zgodnejšo uro je že prej zahtevala tudi Atalanta po hudih kritikah v časniku Eco di Bergamo.

Na smučarskem prvenstvu FJK za novinarje Lojze Abram tretji

Na Nevejskem sedlu se je v soboto končalo novinarsko smučarsko prvenstvo Furlanije Julijske krajine. Po petih tekmovalnih dnevih je letošnji absolutni prvak ali bolje prvakinja Barbara Fornasir (Piccolo), najboljši slovenski predstavnik pa je Lojze Abram, ki je »prismučal« na končno tretje mesto, Erik Dolhar pa je bil šesti. Vsi ostali naši predstavniki so se plasirali na devetem mestu. Sicer je bil v soboto najboljši Mario Marzari od revije Nautica, Erik Dolhar pa je bil tretji. S sobotnim tekmovaljem se je torej končalo letošnje prvenstvo, ki ga je organiziralo združenje sportnih časnikarjev Furlanije Julijske krajine. To srečanje, kot je dejal predsednik tega združenja Augusto Redavid, ni bilo samo športno tekmovalnega značaja, hotelo je biti in je tudi bilo srečanje kolegov in prijateljev in ta cilj je tudi v celoti izpolnilo. (Marij)

KOTALKANJE / DEŽELNO PRVENSTVO

Maja Berzi (Polet) tretja v obveznem programu

V soboto in nedeljo je bil v Pierisu deželni finale za kadetnje v umetnostnem kotalkanju. Barve slovenskih klubov je tokrat zastopala samo Maja Berzi (Polet, na sliki), ki se je v precej ostri konkurenci zelo uspešno odrezala in se tako v obveznih kot prostih likih uvrstila na državno prvenstvo, ki bo julija v Bresciji.

Berzijeve je bila se posebej uspešna v obveznih likih, kjer je osvojila bronasto kolajno za Christiano Merlo (Polisportiva Opicina) in Eliso Guiotto iz Cordenonsa. V prostem programu je Maja osvojila 7. mesto, medtem ko je bila najboljša Guiottova, ki je slavila tudi v kombinaciji pred Merlovo in Goricanco Elisio Oliver. Maja Berzi je v kombinaciji osvojila zelo solidno 5. mesto.

ODBOJKA / ZAOSTALA TEKMA ŽENSKE C1 LIGE

Presenetljiv poraz Koimpexa

Cassola nadigrala slogašice z nepričakovano dobro igro

Cassola - Koimpex 3:1 (15:9, 12:15, 15:3, 15:7)

KOIMPEX: Pertot 1+6, Pittioni 5+3, Sosic 1+2, Fabrizi 3+5, Gregori 6+4, Vidali 7+4, Milic 0+0, Ciocchi 1+0, Brumat 2+0.

Servis (točke/napake): Koimpex 15/9, Cassola 14/15

Z gostovanja v bližini Vicenze se odbojkarice Koimpexa vračajo z razmeroma presenetljivim porazom. Cassola namreč vsaj na papirju ni nasprotnik, ki bi smel nasi ekipi povzročati hujše preglavice, toda očitno so tokrat domače odbojkarice, ki se krčevito borijo za obstanek v C1 ligi, prekosile same sebe in zasluženo slavile.

Ze sam začetek srečanja ni obetala nič dobrega, saj je Cassola začela izredno odločno in takoj povedla.

Igralke Koimpexa so si sicer prizadevale, vendar pa pravega protirozja za prodoren napad domačink niso nasle. Bolje je bilo v drugem setu, ko so slogašice pokazale, kaj znajo in posledica tega je bil osvojen drugi niz. Po izenačenju je bilo pričakovati, da bo Koimpex v tem slogu nadaljeval, toda domačinke očitno niso bile tega mnenja. Zaigrale so izredno dobro, pri čemer so se posebej odlikovale v bloku, ki je večkrat zaustavil napad slogašic. Tako so zelo prepričljivo osvojile tretji set, pa tudi v četrtem se stanje ni bistveno spremenilo.

Pri Koimpexu je tokrat odpovedal predvsem napad, ki ni bil dovolj prodoren. Servis je bil sicer boljši kot običajno, toda to je bilo premalo, da bi lahko samo s tem naše igralke ogrozile zmago izredno motiviranih domačink.

NAMIZNI TENIS / KONČANO PRVENSTVO V ŽENSKI B LIGI

Kras Corium izpolnil načrt in ostal v ligi

Ženska postava Krasa Corium je v gosteh pri ekipi Cassa Rurale Villazzano dosegla svojo četrto prvenstveno zmago z rezultatom 5:3 ter končno uvrstitev na sedmo mesto med osmimi ekipami. Villazzano je kot zadnji skupaj s predzadnjo ekipo Grancia Pagliera lainate izpadel. Zaradi nepopolnosti drugih dveh skupin se Krasu Corium ne bo potrebno potegovati za obstanek v B ligi v dodatni tekmi, ampak mu je status drugoligaša zagotovljen tudi v prihodnji sezoni. Sicer pa je bila skupina, v kateri so nastopala naša dekleta, najkakovostnejša. Ni slučaj, da je Regaldi Novara z močno tukjo Hegedus dosegel napredovanje v višjo ligo. Krasova postava je bila naj-

lajša po letih, a se je v trdem boju marsikaj naučila. Največji doprinos je dala Ivana Stubelj s 15 zmagami (15:9). Razmerje zmag in porazov pri ostalih članicah ekipe Krasa Corium pa je bil naslednji: Nina Milic 6:16, Sonja Milic 5:1, Dasa Bresciani 2:17, Sonja Doljak 2:0 in Irena Rustja 1:14.

Villazzano je v sobotni tekmi proti Zgonicankam igral z najboljšo postavo, to je s svojo drugokategornico Deborah Lazzeri, ki nosi številko 46 v Italiji. Ona je tudi osvojila tri točke za domačinke. Obbolelo Krasovko Daso Bresciani je nadomestila Sonja Milic. Ta je v uvodni tekmi nadigrala Valentino Anesi. Po porazu Irene Rustja z Lazzerijevo, je Ivana Stubelj slavila

zmago nad tretjo nasprotnikovo igralko Todesco. Za končni rezultat je imela veliko zaslug prav Krasova kape-tankina Stubljeva, ki je v zelo težkem boju z Anesijevo dosegla svojo drugo zmago (26, -19, 19). Takoj zatem je prijetno presenetila se Irena Rustja, ki je zaključila svoj krstni nastop v drugi ligi s prvo prvenstveno zmago. Sonja Milic je zatem zaokrožila dokončni rezultat na 3:5 v obeh nizih z 21:0, ker je nasprotnica Todesco popolnoma odpovedala.

Cassa Rurale Villazzano - Kras Corium 3:5

Anesi-Sonja Milic 0:2 (13:21, 3:21); Lazzeri-Rustja 2:0 (21:6, 21:12); Todesco-Stubelj 0:2 (20:22, 14:21); Lazzeri-Sonja Milic 2:1 (21:12, 14:21, 21:19); Anesi-Stubelj 1:2

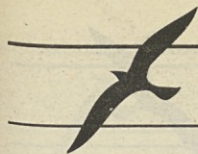

Ivana Stubelj je največkrat zmagala (Foto Kroma)

(24:26, 21:19, 19:21); Todesco-Rustja 1:2 (21:14, 19:21, 16:21); Lazzeri-Stubelj 2:0 (21:12, 21:16); Todesco-Sonja Milic 0:2 (0:21, 0:21).

Ostali izidi 14. kola: Lainate - Regaldi Novara 0:5, Cardano al Campo - Sport Verein Lana 3:5, Chiadino - Poste Torino 5:2.

Končna lestvica: 1. Regaldi Novara 28, 2. Chiadino Ts 22, 3. Cardano al Campo 18, 4. Polisportiva Dopolaro 16, 5. Sport Verein Lana 13, 6. Kras Corium Zgonik 8, 7. Grancia Pagliera Lainate 4, 8. Cassa Rurale Villazzano 2.

TISKOVNA KONFERENCA / VČERAJ NA SEDEŽU ILLYCAFFEJA

TRST - Kaze, da je italijanska košarka odločno ubrala profesionalno pot, vsaj glede najvišje lige. Da bi društva A1 lige (in tudi nekatera A2 lige) cimbolje pripravila pot v to, profesionalno smer, je italijanska zveza ligasev zaupala prekaljenemu agentu, dr. Cinu Marcheseju (na sliki, Foto Kroma), da čimprej izvede tržno raziskavo in uvede potrebne spremembe ali izboljšave za uspešen

ravzvoj te panoge v Italiji.

In če je zveza ligasev zaupala tej osebi, ki izhaja iz strogo profesionalnega tržnega sporta, kot je tenis, usodo italijanske kosarke, je na dlani, da odslej vsaj v najvišjih ligah ni pričakovati, kot je sam dejal, nobene- ga usmiljenja, kajti trzna zakonitost, tudi v sportu, ne pozna nobene oblike družbenih in drugih pri- spevkov.

»Treba si je prislužiti

svoj prostor. Konkurenca je zelo ostra, predvsem v Italiji, kjer je za nogomet od- merjeno 85 odstotkov vseh sredstev, tako finančnih kot pozornosti javnega in ne samo sportnega mnjenja,« je uvodoma dejal dr. Marche- se. In nadaljeval: »Zveza li- gasev mi je zaupala zahtev- no nalogo, da do junija prihodnjega leta poiščem vse možnosti za tržni razvoj kosarke in seveda tudi konkretno izpeljem te po-

Cino Marchese: Košarka mora na profesionalno pot

Novosti v pokalu in superpokal

bude.«

Dr. Marchese gotovo ni- ma veliko časa, da uresnici- to, kar so bile doslej le po- bozne želje. Finančno stanje kosarkarskih društev in nesoglasja med klubi v prvi ligi (A1 in A2) gotovo niso zato velika spodbuda. Dr. Marchese pa si je že za- stavil kratkoročni program, ki ga bo predstavil v začetku maja na obcnem zboru kosarkarskih ligašev in prepričan je, da ga bodo tudi sprejeli.

Nekaj pobud misli ure- sniciti že v tej sezoni. Vzpo- stavil bo tesen stik z vodstvi vseh klubov, z igralci in tre- nerji ter seveda s sredstvi javnega obveščanja. Pri tem je bil se zlasti kritičen do italijanskega Raia, ki po nje- govem mnenju zelo ne- strokovno in površno obravnava kosarko. Italijan- ski pokal je doslej imel ve-

lik uspeh. Ta uspeh je treba tudi primerno izkoristiti: prirediti štiri polfinalne tur- nirje v starih različnih me- stih, kjer je kosarka zelo po- pularna (to je gotovo tudi Trst). Marchesejev namen je tudi prirediti tekmo su- perpokala med državnim prvakom in zmagovalcem italijanskega pokala. Zma- govalec na tej tekmi bi se naslednji dan pomeril z eno od ekip ameriske NBA lige. Vse te manifestacije pa naj bi bile, kot se to dogaja v ZDA, tudi priložnost za druge obrobne prireditve (sportna predavanja, kosarkarski tečaji, prodaja knjig, dresov itd.).

Poleg lepega stevila ca- snikarjev sta se včerajšnje tiskovne konference ude- ležila tudi predsednik Illy- caffèja Vladislav Janousek in tehnični vodja Angelo Baiugera. (bl)

KOŠARKA / ALL STAR TEKMA C LIGE

Med izbranci tudi Štefan Semen na klopi pa bo Valter Vatovec

Italijanska kosarkarska federacija bo ob prekinitvi pr- venstvenih tekem zaradi velikonočnih praznikov, priredi- la All Stars tekmo Sever - Jug za mlade kosarkarje C lige. Ekshibicijska tekma ni zgolj prestižnega značaja, saj si bo- do najbolje posameznike te kategorije ogledali številni »talent scout« A ligaskih društev. Med 12 igralci selekcije Severa je tudi borovec-jadranovec Štefan Samec, kar je nedvomno lepo priznanje tako zanj kot za vso našo kosarko, na klopi pa bo v skupini starih trenerjev, tudi Ja- dranov »coach« Valter Vatovec.

Na spisku severne selekcije sta se dva trzaska kosarkarja, in sicer Davide Monticolo (center Servolane) in Massimiliano Vlacchi (playmaker Don Bosca). Tekma bo danes v Cecini, s pričetkom ob 20.30.

SEVER: Annoni (Legnano), Bisconti (Siena), Bottelli (Gavirate), Chiappano (Pavia), Danese (Montevarchi), Fer- rari (Modena), Meier (Magnago), Monticolo (Servolana Ts), Pilla (Cecina), Samec (Jadran Tkb), Vicari (Rho), Vlac- ci (Don Bosco Ts). Trenerji: Collini (Siena), Corradi (Pa- via), Saini (Castellanza), Vatovec (Jadran Tkb).

JUG: Barletta (Apricena), Bernardelli (Lugo), Caterina (Corato), Di Baldo (Basket Rim), D'Onofrio (Vasto), Giusti (Tolentino), Manucci (San Marino), Praticò (Cap R.Cala- bria), Puggioni (Oristano), Salvatori (Tiber Rim), Sauro (Licata), Vasile (Barcellona). Trenerji: Dalla Pozza, De Flo- rio (San Severo), Giovanetti (San Marino), Melara (Cap R. Calabria). (VJ)

KOŠARKA / NA DUNAJU

Med 124 udeleženci tudi tri mlade Jadranove vrste

Kot že običajno v zadnjih letih, so pri Jadranu izkoristi- li tudi velikonočni počitniški premor in pod vodstvom trenerja Andreja Vremca kar s tremi ekipami odšli na ve- lik mednarodni kosarkarski turnir na Dunaj, na katerem sodeluje kar 124 ekip (fantje in dekleta iz Nemčije, Av- strije, Italije, Rusije, Češke, Svedske, Slovaske, Madzar- ske, Danske in Svice), ki so jih organizatorji razdelili v 4 različne starostne kategorije (starejša - 76/77/78, srednja - 79/80, mlajša - 81/82 in najmlajša - 83 in mlajši). Jadran bo nastopil s narasčajniki (letnik 1980), decki (1981/82) in propagando (1983 in mlajši). Andreju Vremcu bosta pomagala se mlada pomožna trenerja Kristjan Briscik in Mitja Brundula ter oporecnik Marco Paolillo, ki svojo funkcijo opravlja pri openskem društvu Polet.

Igralci in trenerji bodo na Dunaju ostali do jutri, spali pa bodo v univerzitetnem sportnem centru, ki ima kar 8 telovadnic, ob bazenu ter zunanjih igriščih za nogomet, rugby in baseball. Menza je v mestni sportni palaci (ki ima »le« 4 telovadnice), v prostem času pa si bodo lahko vsi nastopajoči ogledali zanimivosti mesta.

V vsaki skupini so po 4 ekipe. Prvi dve se bosta ude- ležili finalnega dela, ostali dve pa bosta svojo pot nadalje- vali v tolažilni skupini. Ekipa narasčajnikov (M.Stefancić, A.Mura, A.Fonda, R.Valente, M.Gustin, M.Krizetić, U.Grilanc, D.Pauletić ter dva sokolovca, R.Pauletić in J.Grilanc) se bo srečala s sledecimi peterkami: Tyrollia (Avt), Marzahner (Nem) in Neckarweihingen (Nem). Eki- pa deckov (V.Kocjancić, M.Gregori, T.Zagar, I.Kalc - Ja- dran, N.Stokelj, M.Lovriha - Bor, D.Sušteršić, A.Semec, K.Rebula, D.Dolja - Sokol in M.Grauner - Dom) se bo naj- prej pomerila s Zürichom (Svi), Marzahnerjem (Nem) in Döblingom (Avs), ekipa propagande (A.Grilanc, A.Guš- tin, A.Vidali, E.Piccinini, P.Jevnikar, G.Beličić, M.Svab in K.Ferfolja) pa je v skupini z Mustangs Plhov (Čes), Klostel Neuburg (Avt) in Fraying (Nem). (VJ)

Zmaga in poraz

Dinama v prvi diviziji

Superbasket - Dinamo 68:48 (34:21)

DINAMO: Miani, Dilissano, Crastich 3, Briganti 17, Canciani, Di Marco 7, Volk 7, Ruzzier 4, Janković 7; tre- ner Battilana.

Sodnik: Cozzolino (Ts).

V pomembni tekmi za končno prvo mesto B skupine so kosarkarji Dinama odigrali letosnjo najslabšo tekmo in zapustili igrišče visoko poraženi. Ob posastnem sojenju (glej čudo, sodil je že znani Cozzolino) so tudi dinamovci igrali v istem slogu in nasprotniki so lahko nemoteno pol- nili kos ter večali razliko, saj so bili rumeni skregani s kosom. (VJ)

Dinamo - Amatori 67:52 (24:24)

DINAMO: Miani 5 (1:2), Janković 12 (0:5), Sbroiavacca 2 (2:2), Volk 15 (7:12), Canciani 1 (1:2), Ruzzier 14 (2:2), Di Marco 18 (12:18); trener Battilana. PM 25:43.

Sodnica: Host (Ts)

Proti četrtouvrščenemu Amatoriju so Janković in ostali zmagali brez večjih težav. Kljub temu, da so zaigrali v dokaj okrnjeni postavi, so v teku drugega polcasa prevzeli pobudo ter si počasi nabrali nekaj točk prednosti. V zadnjem delu tekme so nasprotnikom popustili živci in s prostimi meti so rumeni še povečali razliko v kosih. (VJ)

PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET

Po Lovrečičevi planinski poti v pomladni Pomjan

Bliza se velikonočni ponedeljek, ko SPDT prireja izlet, ki je postal tradicija. Zgleda, da je tudi predlagatelj in vodja del te tradicije, saj že dobro desetletje vodi in izbira cilje teh ve- likonočno spomladanskih izletov. Morda je ze res, a ne bodite v skrbeh, da se bo kraj izle- ta ponavljal, saj je prva skrb predlagatelja ta, da ni dvojnika, po načelu, da je privlačno, kar se ne ponavlja. A pustimo to filozofsko raz- pravo in ostanimo na trdnih tleh, po katerih hodi lepote in gibanja željan planinec.

Letosnji velikonočni izlet se bo odvijal po slovenski Istri v zaledju Kopra. Izhodišče bo na Vanganelškem polju, nakar bomo sledili markacijam Lovrečičeve planinske poti, ki nas bodo privedle do slemena in do slikovite vasi Pomjan (360 m), kjer so v vaski cerkvi freske iz prve polovice 14. stoletja in več gla- golskih napisov, med katerimi je najstarejši iz leta 1439.

Pokrajino, po kateri se bo odvijal izlet, ime- nujemo na splošno Savrinska brda, ki sicer zaobjamejo obsežno področje med Rizano na severu in Dragonjo na jugu. Glede na sestavo tal, spada to področje v osrednjo Istro, kjer prevladuje flis s prevlado sivih laporjev, zato se ta del imenuje tudi siva Istra. Flis je za vo- do nepropusten in izpostavljen naravni po- vršinski eroziji in torej zelo razbrzdani s po- točnimi dolinami. Relief tega območja se po- stopoma dviga od zahoda proti vzhodu, tako da je prvi obalni greben visok okrog 470 m. Naravna rastlinska odeja je v glavnem spre- menjena, tako da so se hrastovi gozdovi ob- držali le v višjih legah proti vzhodu. Pretežni del pokrajine, se posebno v bližini morja, je spremenjen v vinograde, oljčne nasade, sa- dovnjake in njive z značilno terasasto razpo- reditvijo. Vse to bomo videli in občudovali v prebujajoči se pomladi in nudil se nam bo tu- di prekrasen razgled na bližnjo in daljno oko- lico.

Zbirališče udeležencev izleta z osebnimi avtomobili je na Trgu Oberdan z odhodom ob 8.30. Morebitne zamudnike, ali tiste, ki stu- nujejo v okolici, bomo počakali ob 9.30 na Skofijah na trgu pri bencinski crpalki. Z avto- mobilu se bomo pripeljali do Salare, kjer se bo pričel vzpon do Pomjana po nekoliko strmi, a prijetni Lovrečičevi poti. Na Pomjanu, kjer je tudi gostilna, bo daljši posnetek, ki bo poleg okrepčila obsegal tudi ogled vasi in cerkve. Za vrnitev v dolino do avtomobilov bomo iz- brali drugo pot. Vsega skupaj bomo hodili do- bre tri ure. V slučaju, da želite kako pojasnilo v zvezi z izletom, pokličite Franca Armanija (tel. 51360), ki vam bo rade volje v pomoč. (F.A.)

Clani SPDT, pohitite in se zavarujte!

Se teden dni je casa, da se odločite in se za- varujete. Ker gre za skupno zavarovanje, je tu- di premija zelo nizka, komaj 35.000 lir, kar ni niti 100 lir na dan. Zavarovanje pa daje jamst- vo, da je vsakdo krit v primeru nesreče ali poškodbe, pa ne samo na društvenih izletih, pri vzponih v gore in alpinističnih podvigih po vsej Evropi.

Prav zaradi teh raznovrstnih možnosti je SPDT sklenilo pogodbo z zavarovalno Assi- moco, ki nudi vse omenjene ugodnosti. Zava- rovanje je fakultativno, vendar SPDT poziva člane, da se odločijo in se čimprej zglasijo v uradih ZSSDI v ul. sv. Franciska 20/II, kjer dobijo vse potrebne informacije. Tam lahko placajo tudi članarino, ce tega se niso storili.

Te dni je SPDT razposlalo vsem članom pismo, v katerem jih poziva, naj se zavarujejo. Prijave sprejema SPDT nepreklicno do prihodnjega četrta, 20. aprila, zato velja pou- dariti: pohitite!

Avtobusni izlet v Idrijo

SPDT pripravlja avtobusni izlet v Idrijo z ogledom rudnika živega srebra. Ze marca na- povedani izlet, bo v nedeljo, 7. maja, in pred- videva prihod v Idrijo in ze dopoldne ogled rudnika in muzeja, popoldne pa sprehod ob Divjem jezeru ter vožnjo v Baco in Podmelec. Ker je prireditelj vezan na zahteve rudniške uprave glede stevila obiskovalcev rudnika, vabi vse zainteresente, ki mislijo na izlet v Idrijo, da se javijo najkasneje do 30. aprila v uradih ZSSDI v ul. sv. Franciska 20 in pri- vpisu placajo 25.000 lir za prevoz. V znesku je vključena tudi vstopnina v rudnik.

Z vlakom na Gorenjsko

Za 23. aprila je SPDT načrtovalo spomla- danski izlet z vlakom po Soški dolini tja do Bohinjske kotline z vzponom na kak bližnji vrh. Pri pripravljanju programa izletov pa si ni nihče mislil, da se bo zimsko vreme z nizkimi temperaturami in snežnimi padavi- nami podaljšalo v april do velikonočnih praz- nikov. Prav iz tega razloga so se organizatorji izleta z vlakom odločili, da ga prenesejo za mesec dni in sicer na 21. maj, ko bodo imeli izletniki tudi možnost občudovati gorenjske travnike s cvetocimi belimi narcizami. Vse potrebne podrobnosti o tem izletu bomo pra- včasno posredovali.

Mnozica planincev na »Skabarjevem pohodu«

Nad stirsto planincev in ljubiteljev poho- dov se je v nedeljo pojavilo v Praprotnu in se napotilo na približno stiriurni pohod do Re- pna. Po kraskih gmajnah mimo Trnovce in Samatorce se je vila dolga kolona pohod- nikov tja do vrh Lenarta, na Kosten in dalje na Mali Volnik do cilja v Repnu, kjer jih je čakal topel prigrizek in vesela družina. Ude- leženci so izkoristili prekrasno, sončno a tudi hladno in čisto ozračje, da je razgled segal tja dalec do hraske Istre, Lignana, do Julijcev in se dlje in tako s pohodom počastili spomin prerano umrlega odbornika Smučarskega kluba Devin, Mirka Skabarja. Letosnji tradicio- nalni pohod je bil že deveti po vrsti, zato so prireditelji za številne udeležence vseh de- vetih pohodov pripravili lična priznanja, v kraski kamen izklesana pot od Devina do Re- pna, ki jo ponazarjata devinski grad in kraska kalona.

Pohoda se bo udeležilo tudi veliko stevilo članov SPDT. Najstarejši udeleženci in ude- ležencu so organizatorji podelili pokale, ki sta jih dobila tudi najmlajša in najmlajši. Pokal je dobilo tudi Obalno planinsko društvo Koper

za najštevilnejšo udeležbo.

Čudovit svet Sneznika

Po uspelem predavanju profesorice Erike Košute, ki je številnim poslušalcem posredo- vala svoja doživlja in izkušnje na potovanjih po Crni celini, od Sredozemlja do Kili- mandzara, pripravlja SPDT predavanje, s ka- terim bo zaključilo sezono četrtkovih srečanj med predavatelji in člani. Doslej uspešno se- zono, ki je obsegala kulturno, planinsko, po- potovalno in alpinistično tematiko bo zaključil gost iz Ilirske Bistrice, Hinko Poroč- nik, s prikazom čudovitega sveta notranjske gore Sneznik. Poročnik bo pokazal niz čudo- vitih barvnih posnetkov o Snezniku v vseh letnih casih, zato na tem srečanju ne sme nihče manjkati. Za kraj in uro predavanja, ki bo 27. aprila, bomo sporočili v tej rubriki. (L.A.)

V ponedeljek izlet v Bardo v Terski dolini

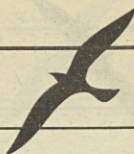
Goriški planinci vabijo v ponedeljek, 17.t.m. na tradicionalni izlet na velikonočni ponedeljek. Namesto obiska bližnjega kraja, postanka v osmici, na kmečkem turizmu ali kaj podobnega (ob spostovanju tradicije nam- reč) se bodo tokrat popeljali v Benesko Slove- nijo in sicer v Tersko dolino. V Bardu si bodo ogledali etnografski muzej, ki je nastal po za- nimanju domacinov in zlasti družine Viljema Cerna. Viljem bo poskrbel tudi za voden ogled. Ogledali si bodo zatem kraske jame v bližnjem Zavruhu (Villanova) in, v kolikor bo vreme ugodno in dovolj casa, se bodo odpra- vili se na krajši izlet do zelo razgledne gore Bernadije. Ob povratku bo seveda tudi dovolj priložnosti za postanek v krajih, kjer pride- lujejo znano »ramandolo« vino. Prevoz: z la- stnimi sredstvi. Udeleženci naj se zberejo na Travniku. Odpeljali pa bodo točno ob 8.30.

SPDG sodelovalo pri organizaciji Vivicittà

Prejšnjo nedeljo so tudi v Gorici, na pobu- do združenja UISP, ZSSDI, Sportnega krožka Marathon in v sodelovanju z novogoriško Sportno zvezo, priredili pohod Vivicittà. Udeležilo se ga je nad stirsto tekacev in lju- biteljev rekreacije. Kot zanimivost naj povemo, da je bila progla speljana tako, da je povezova- la Gorico in Novo Gorico. Odziv je bil kar do- ber, ceprav so organizatorji računali, da bo udeležencev nekaj več. Pri organizaciji poho- da je z logističnega vidika sodelovalo tudi planinsko društvo, ki je na Kapeli, tik ob državni meji, poskrbelo za okrepčevalnico.

Zaradi zavarovalnine čimprej poravnati članarino

Sedež SPD v ulici Malta je že dve leti stal- no odprt dvakrat tedensko: ob sredah med 11. in 12. uro, ob četrkih pa med 19. in 20. uro. Tu lahko člani poravnajo članarino, se oskr- bijo z raznimi publikacijami, dobijo informa- cije o izletih, vzponih in podobno. Z ozirom, da je bilo z letom 1995 uvedeno tudi kumu- lativno zavarovanje - velja seveda za člane, ki redno plačujejo članarino - društvo vabi vse, ki se niso poskrbeli za plačilo kvote za leto 1995, naj to optavijo čimprej, najkasneje pa do konca maja.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Silili se boste v stvari, ki vam bodo »smrdele«, medtem ko bodo drugi uživali v samih dišecih opravilih. Ne mučite se. Vprašajte jih, pa boste izvedeli, da so na istem.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Sive oblake ponavadi prežene toplo rumeno sonce, vaši pa so že skoraj črni, zato boste deležni vročih zlatih zarkov. Naj vas presvetlijo do zadnjega kotička in vam vrnejo upanje.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Zaradi naglice boste naredili nepremisljeno potezo, ki vas utegne drago stati. Se zmeraj je čas, da se vrnete in jo speljete na mlin, ki melje semena vaših želja.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Začutili boste nujno po spremembi v ljubezenskem gnezdecu. Če bo vas n-stop prevec hladen, boste brcnili mimo, če pa bo prevec topel, boste morali počakati na zimo.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Da boste dosegli svoj cilj, boste uporabili vso svojo gracioznost, zato se nikar ne cudite, če boste poleg željenega dosegli še nekaj, čemur se boste upirali z vsemi štirimi.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Namesto za divji tek se boste odločili za zložen korak. Tako boste prisli na cilj sicer nekoliko pozneje, vendar boste v zameno potem resnično zadovoljni.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Prevezlo vas bo usmiljenje, zato boste popustljivi tudi do tistih, ki jih sicer držite na kratko. Ne bojte se, da se bodo prevzeli. Le malce veseli bodo.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Pogovor ponavadi koncate s frazo, ki naj bi temi dala smisel in postavila piko. Tokrat boste končali z nemim vprašanjem. So namreč teme, ki ne marajo besed.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: V družbi bo malce škripalo, zato pa boste toliko bolj vestni v službi. Pospesili boste ritem in si že kmalu prisluzili glasno odobravanje družbe iz službe.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Dovolj vam bo slepomisenja, zato boste bližnjim priredili socno moralistično predavanje. Ne boste se zmenili niti za dež niti za točo pripomb na račun vaše mase.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Sarmirali boste s svojo postavo in inteligentnimi domislicami ter vznemirjali nasprotni spol. Inate sreco, da bo v ednini, sicer bi od vašega telesa ostalo bore malo.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Nadeli si boste masko svetniške skromnosti, zato vam za spremembo nihče ne bo pretirano zavidal ali vas označeval s karieristom - vsaj ne naglas in ne v obraz.

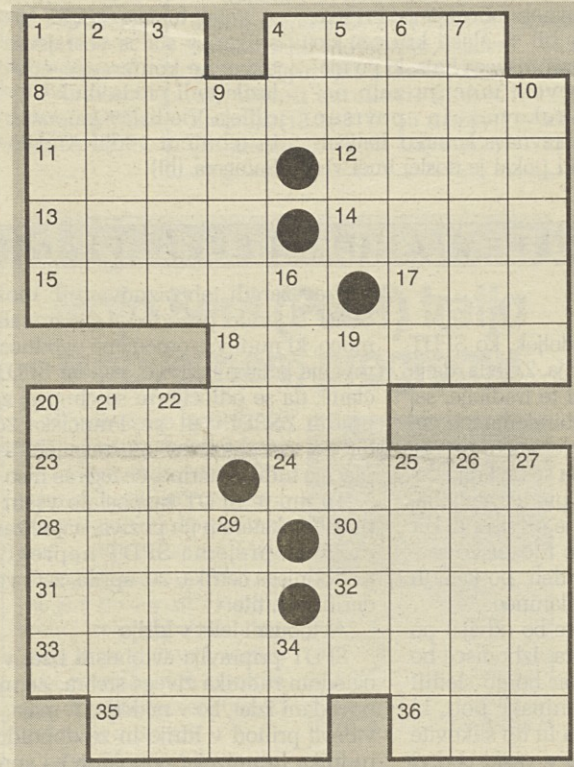
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. babica, 4. vodilni mislec angleškega razsvetljenstva (David), 8. pridigar, orator, 11. francoski pisatelj (Pierre, Lotijeva poroka), 12. izraelska letalska družba, 13. Mojzesov brat po Svetem pismu, 14. pristanisko mesto na Irskem, Corcaigh, 15. konj s črnim repom in grivo, pri katerem je temeljna dlaka mešana s temno sivo oziroma črno, 17. slovenska tiskovna agencija, 18. sečevod, 20. ameriska zvezna država z glavnim mestom Topeka, 23. octovec, 24. nemški klasicistični slikar (Anton Raphael), 28. orientalsko zganje, 30. ustanovitelj kongregacije svetih duhovnikov (Filippo), 31. geslo na začetku knjige, 32. rusje, cretovje, 33. na določen način pripravljena snov, 35. pokrajina v Vietnamu, 36. naplaciilo.

Navpično:

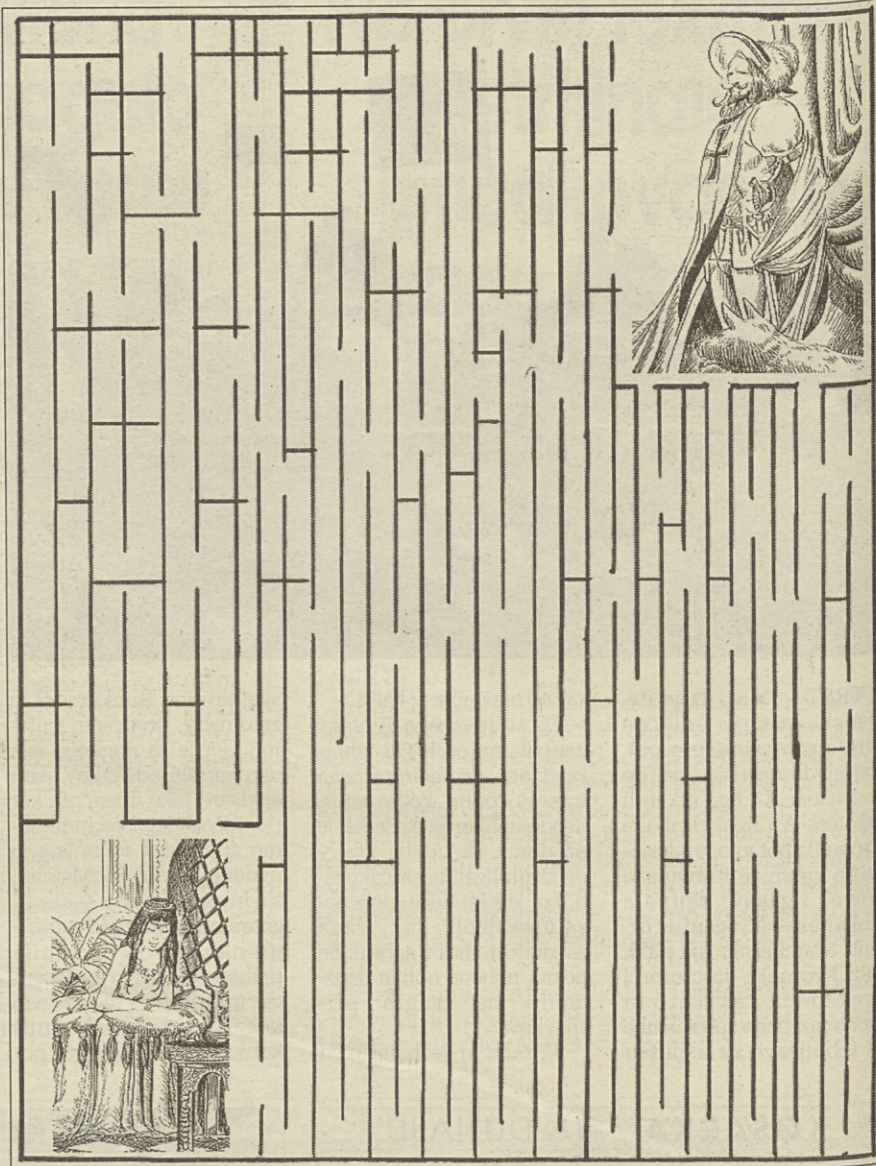
1. plačano obvestilo v časniku, 2. ameriska filmska igralka (Demi), 3. pisec, stvaritelj, 4. zacetnici slovenskega politika Rigelnika, 5. kraj pri Rakeku, 6. naklonjenost višje sile, ki si je deležnik ni neposredno zaslužil, 7. francoska igra s kartami, 9. grški mitološki etolski kralj v Kaledoniji, Dejanerin oče, 10. udeleženec sinske viteške igre, 16. nekdanji angleški tekač (Steven), 19. izvleček, 20. rovača, rovnica, 21. rimska boginja jutranje zarje, 22. slovenska književnica (Lela), 25. rimski cesar, ki je nasledil Domicijana, 26. ime ameriske filmske igralka Garson, 27. lobanjska kost, 29. velik kup zita, 34. avtomobilska oznaka Madagaskarja.

Vodoravno: oma, Hume, govornik, Lot, Elal, Aron, Cork, serec, STA, ureter, Kansas, ruf, Mengs, arafk, Nerl, molo, cret, pripravek, Anam, ara

RESITEV

Katera pot je prava?

ŠAH

Bogdanovic - Suetin / 1967

Bela dama je prisiljena varovati prvo vrsto, saj je bela trdnjava v obrambi polja g2, zato je vsaka priprava mata na osmi vrsti s potezo 1.Lf6? razblinjena s potezo črnega 1...Db6! Kljub temu pa je belemu uspelo v nadaljevanju matirati črnega kralja. Z malo domislije vam bo uspela rešitev naloge!

Resitev naloge

Črna kralja je po vpadu črne dame na osmo vrsto 1.Db8+ Ke7 cakalo neprijetno presenečenje s potezo 2.Lf6+! Poanta, ki odloči partijo! 2...Kf6: 3.Dd8+ Sedaj ima črni kralj dve možnosti, po 3...Kf5 4.Dg5+ Ke4 5.De5 mat ; na 3...Kg7 4.Tg3+ in črni kralj je v matni mreži! Uspešno sodelovanje belih figur v napadu!

Silvo Kovač

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

239	LJUBLJ. GLED. IGRALEC	SL. RADIKALNI POLITIK	SAMOTEŽNI VOZICEK	AM. FILMSKI IGRALEC (DENNIS)	ANČKA	MESTO V PORURJU	LOJZE KRAKAR	PREBIVALKAZ AZIJSKE DRŽAVE	RUSKI BIOLOG (ALEKSANDER)	ROLETA	DANILO SVARA	NAPAD NA OSEBO	OBRTNEV V PRAVO SMER	AVTOR: LUKA PIBER	ANASTAZIJA	V BANKO VLOZEN DENAR	TINE OREL	SKAND. M. IME	SEČNJA	NATON	GRADBENI LES	IME STEVILKE
AMER. PROFESIONALNI KOSARKAR														NACIN POTOVANJA Z AVTOM								
POSTNA POSILJKA Z LETALOM														PREBIV. SLOVENIJE AVGUST ZIGON								
JAVNA OBJAVA ZA KANDIDATE							MADZ. M. IME NATRIJ				GRSKA MUZA VRSTA BORA						SL. HARMONIKAR SOKRAT, TOZNIK					
RUDAR					VRSTA ZAGE IT. ALP. SMUCAR													DRAGOTIN CVETKO	POLITIK NOL RAZPRTIJA			
OFRA HAZA			VERDIJ. OPERA DNEVNO DELO							RADIO TELEVIZIJA				STAROGRSKI PESNIK	KRAPOVEC AROMAT. SPOJINA							
UKAZ, ODREDBA						PESNIK MERMOLJA	KIM NOVAK LEPOPNA ZELIKA			TVOREC SIKHIZMA KOVILJKA						KRAVICA GLAVNOZEC				LJUBLJANA TEREZIJA		
KITAJ. GLASBILO				GL. M. BANGLAD. POGON DIVJADI					KDOR IGRA NA KITARO NEKD. KRATICA SLOV. POSTE									ZRISEK ZOGA Z IGRISCA				
VELIKA MNOŽINA							FANT KOSTER					NINA (LJUBKO-VALNO)						NEM. FILOZOF (ERNST)				
RANARSTVO												KOLESAR. DIRKAC. ZOETEMELK						VOZICEK				
ZNACAJ						SUITA RIMSK. KORSAKOVA						MESTECE NA SICILIJ						ZACRTANA SMER CESTE				

SLOVENSKA DEDIŠČINA

Stolp gradu Trilek

Stoji ob cesti na Črni vrh

Starodavno rimsko in pozneje srednjeveško tovarniško cesto, ki je vodila iz Logatca čez Hrusico v Ajdovščino in Vipavsko dolino, so sprva varovale rimske trdnjave in limes, v srednjem veku pa so v Colu postavili mitnico oziroma carinsko postajo in kot se vsaki državi spodobi, pobirali od vsakogar tisto, kar državi "sodi".

Tik pred Colom stoji razvaline gradu Trilek. Domacini mu pravijo Stari grad, pozidan pa je bil v 16. stoletju. Ohranjen je stirioglati obrambni stolp, ki ga pod streho obteka konzolni venec, tudi del obzidja. Nekdanji stanovanjski palacij, v katerem so bili gosposki prostori, pa je že precej razpadel. V prvi polovici 17. stoletja je bil njegov lastnik grof Hans Friedrich Trillegh, cesarski carinik na Colu, sicer pa lastnik številnih gosposcin na Kranjskem (Vipava, Jesenice, Ribni-

ca, Bela Peč ...). Sredi 18. stoletja je bil lastnik Trileka grof Franc Bernard Lamberg, leta 1756 ga je kupil Anton Ludvik pl. Abramsberg, leta 1880 pa je bilo posestvo zaradi stečaja prodano na dražbi in izbrisano iz deželne deske. Razpadajoči grad je kupil domaćin Božic.

V colskem naselju Oresje so blizu cerkve sv. Lenarta predelani ostanki se drugega grajskega objekta, ki so ga v 16. stoletju pozidali baroni Flachenfeldi na temeljih peterokotne rimske trdnjave. Grascina Podvelb (-Gewelb) je dobila ime po grajskem oboku, ki se je vzpenjal prek sedanje ceste. Razpadajoči Podvelb so podrli leta 1840. Danes je mogoče videti le eno od močno predelanih grajskih stavb.

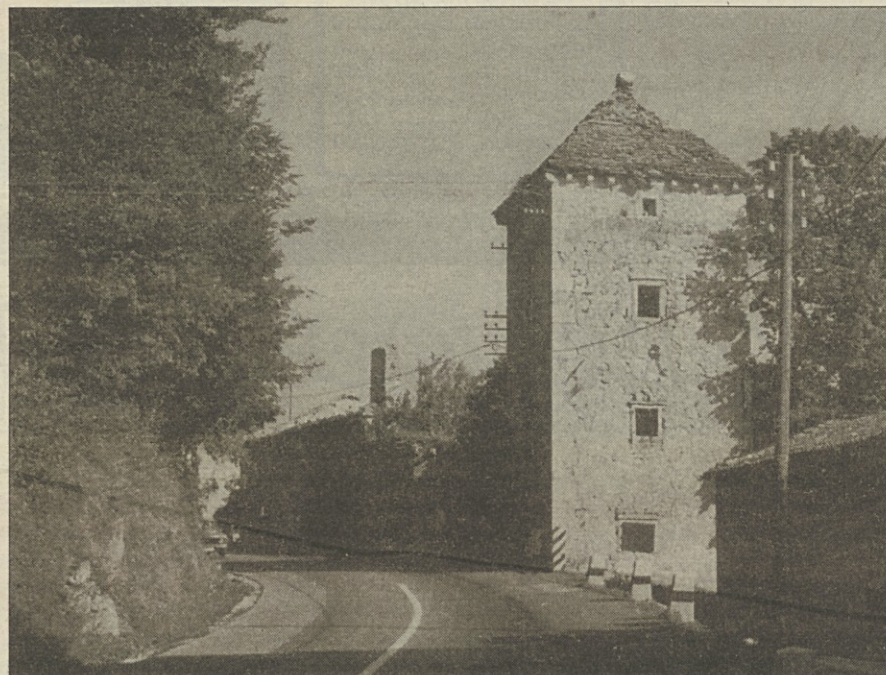
Na osamelcih v okolici Cola je stalo več rimskih trdnjav, ki so zapirale cesto proti Črnemu Vrhu. Na enem od njih, 797 metrov visokem Ri-

zenberku, je bil na temeljih rimskega stolpa verjetno pozidan srednjeveški grad, saj je leta 1345 plemič Ivan Kamniski (de Stayn) dobil dovoljenje oglejskega patriarha Bertranda, da

sme na hribu Risimberch sezidati grad. Iz ostankov zidov na Rizenberku je težko razbrati, ali gre za srednjeveško gradnjo. Odgovor bi dala le arheološka izkopavanja.

Ivan Jakic

Obrambni stolp je lepo viden s ceste proti Črnemu vrhu (Obe fotografiji: Ivan Jakic)

NAJSTAREJŠI LIBANONEC SVETUJE

Za dolgo življenje jejte samo domačo hrano

Ali naj bi bil star že neverjetnih 133 let

»Leta 1914 sem bil prestar za služenje vojaškega roka v turski vojski,« pripoveduje Ali Mahammad Hussein, ki naj bi bil star 133 let - seveda, če so uradni dokumenti točni. Ta starec iz vasiqe Qenie, od Tripolija oddaljene 60 kilometrov, naj bi bil najstarejši Libanonec.

»Starejši je od mojega očeta, ki bi bil zdaj star 130 let,« je povedala 95-letna sovaščanka Mariam Issa. Nekaj je povsem nesporno: datum njegovega rojstva, zapisan na osebni izkaznici, je leto 1862! Seveda je verodostojnost podatka dvomljiva, saj je bil njegov dan rojstva zapisan sele v času francoske vladavine - leta 1932.

105-letna Harba Adra se spominja, da jo je Ali nosil na ramenih, ko je bila stara pet let. »Zdaj ne

slisi več dobro, ne pripoveduje pesmi kot nekoč, vendar se nikar ne norčujete iz njega - Ali je bil ponosen mož, daleč naokrog znan kot Ali Al Zim,« je povedala.

Ali res težko odgovarja na vprašanja radovednežev, kajti zaradi slovesa najstarejšega moža v Libanonu je postal nekakšna zanimivost. Obiskovalcem pripoveduje o dogodku iz davnih let, ko ga je na libanonsko-sirski meji ustavila turska patrolja: »Naslednji dan so me prisli aretirati vojaki in me odplejali v Tripoli. Sodnik je hotel izvedeti, kje se skrivajo moji zje. Odgovoril sem mu, da sem bil sam, čeprav je patrolja trdila, da je z menoj videla več mož. Takrat so me zaceli imenovati »Ali z možmi«, je smeje povedal skrbasti

Ali. Živi v stari kamniti hiši, vsak dan vstane ob zori in opazuje sočni vzhod. Potem ves dan poležava na stari postelji.

Ponosen je na velik steber, ki ga je iz petnajst kilometrov oddaljenega kraja v dolini prinesel na ramenih. »Takrat sem bil se mlad in močan,« se pohvali. Sele zadnje case ima nakaj težav z zelodcem, vendar ne jemlje zdravil. Njegova druga žena Amne, s katero se je poročil po smrti prve, ve povedati, da ni se nikdar zbolel; bil je le pri okultu in dobil očala. Vse življenje je preživel na poljih, več let je bil pastir. Ali se hrani samo z domačo hrano; industrijsko odsvetuje tudi svojim potomcem - stotim vnukom ne dovolj jesti niti jajc iz farm.

Nicholas Tohme, AFP

radio GLAS ljubljane d.d.
99.5 MHz, 100.2 MHz, 104.8 MHz
LABIRINT ZNANJA
VSAK TOREK OD 20.00 DO 21.30

IME IN PRIIMEK

TELEFONSKA ŠTEVILKA

NASLOV

GLASBENA ŽELJA

Prijavnico pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva ulica 6
61000 Ljubljana, za LABIRINT ZNANJA

V kvizu »Labirint znanja« lahko sodelujete z zgornjo prijavnico. Izrezite jo in nalepite na dopisnico ter pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana.

In kako so se tokrat odrezali v Labirintu znanja? Se kar. Zviti Peter Jeglic je »pobral« kar 13.000 tolarjev, nobeno vprašanje ga ni vrglo s tira, »povozile« so ga sele operete. Tudi Marija Martinjak iz Cerkelj na Gorenjskem se ni dala ugnati. Lepo počasi, s premislekom je odgovorila kar na pet vprašanj. Dobila bo 10.000 SIT. Za Martino Pirnat je zal zmanjkalo vprašanj, zato je njenih 3.000 SIT. Matjaz Filipcic pa se je odrezal samo z enim odgovorom, zato prejme 1.000 SIT. Cestitamo vsem!

ODLOMEK IZ KNJIGE, KI JE IZŠLA PRI ZALOŽBI DZS

Michael
Crichton

Razkritje (17)

Glasova sta se oddaljila po hodniku in nato potihnila. Sanders je napenjal usesa toliko casa, da je slisal tresk vrat. Potem je stopil v vezo.

Bila je prazna. Strmel je proti oddaljenim vratom.

V zepu mu je zazvonil telefon. Zvok se mu je zazdel tako glasen, da je kar poskočil. Ogledal se je. »Sanders.«

»Poslušajte,« je rekla Fernandezova. Osnutek pogodbe sem poslala v Blackburnovo pisarno, vrnil pa so mi ga z nekaterimi dostavki, v katere nisem prepricana, da jih lahko sprejmete. Mislim, da bi se morala pogovoriti.«

»Cez eno uro,« je rekla Sanders.

»Zakaj ne zdaj?«

»Prej moram se nekaj opraviti.«

»Ah, Thomas,« je rekla Max Dorfman. Na široko je odsunil vrata svoje hotelske sobe in se takoj odpeljal nazaj do televizorja. »Končno si sklenil priti.«

»Si ze slisal?«

»Kaj naj bi slisal?« je odmahnil

Dorfman. »Jaz sem starček. Nihče več se ne zmeni zame. Odvrli so me ob poti. Vsi, tudi ti.« Ugasnil je televizor in se nasmehnil.

»Kaj si slisal?« je rekel Sanders.

»Oh, nekaj malenkosti. Govorice, cence. »Zakaj mi sam ne poveš?«

»Max, v godlji sem.«

»Seveda si v godlji,« je prhnil Dorfman. »Ves teden si že v godlji. Si to sele zdaj opazil?«

»Past mi nastavlja.«

»Nastavlja?«

»Meredith in Blackburn.«

»Nesmisel.«

»Pa je res.«

»Ti misliš, da ti lahko Blackburn nastavi past? Philip Blackburn je teppec brez hrbtnice. Nobenih principov nima in skoraj nič možganov. Garvinu sem že pred mnogimi leti rekel, naj ga nažene. Blackburn je ne-sposoben za eno samo lastno misel.«

»Potem pa Meredith.«

»Ah, Meredith. Da. Tako lepa. Tako cudovite prsi.«

»Max, prosim.«

»Tudi sam si nekoč tako mislil.«

»To je bilo pred davnim časom.«

Dorfman se je nasmehnil. »So se časi spremenili?« je rekel z grenko posmehljivostjo.

»Kaj naj to pomeni?«

»Thomas, ves blede si videti.«

»Ne morem ugotoviti, za kaj sploh gre. Strah me je.«

»Ah, strah ga je. Takle dedec se boji te prelepe ženske s cudovitimi prsmi.«

»Max. . .«

»Seveda imaš prav, ko se bojiš. Toliko groznih reči ti je že napravila. Izigravala te je in manipulirala s tabo in te zlorabljala, ni tako.«

»Je,« je rekel Sanders.

»Garvin in ona sta te določila za zrtev.«

»Res.«

»Zakaj si mi vendar takrat omenjal rožo, hmm?«

Namrščil se je. Za trenutek ni vedel, o čem Dorfman sploh govori. Starec ga je vedno begal s svojimi besedami, on pa bi zelel. . .

»Rožo!« je razdraženo ponovil Dorfman in potrkal s členki po na-

slonjalu svojega vozicka. »Rožo iz motnega stekla na vratih svojega stanovanja. Zadnjič sva govorila o tem. Pa mi ja ne boš rekel, da si pozabil?«

Resnica je bila, da je res pozabil. Prav do tegale trenutka. Potem mu je prišla v spomin podoba motne steklene cvetke, podoba, ki se je je spomnil pred nekaj dnevi. »Prav imaš. Pozabil sem.«

»Pozabil da si?« Dorfmanov glas je bil jedek od posmehljivosti. »Naj ti to res verjamem?«

»Max, res sem, veš. . .«

Prhnil je. »Prav nemogoč si. Ne morem verjeti, da se boš obnašal tako prozorno. Nič nisi pozabil, Thomas. Enostavno si sklenil, da se s tem ne boš soocal.«

»Soocal s cim?«

V mislih je Sanders opazoval svetlo rumeno, vijoličasto in oranžno stekleno cvetlico, vdeleno v vrata njegovega stanovanja. Na začetku tega tedna je nenehoma mislil nanjo, skoraj obsedeno, ampak danes. . .

»Tega cirkusa ne morem prenašati,« je rekel Dorfman. »Jasno je, da se

Michael
Crichton

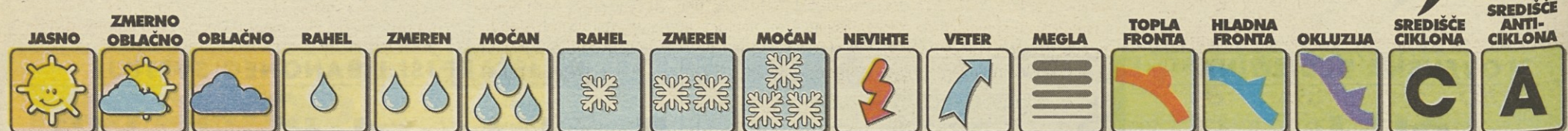

vsega spominjaš. Ampak, sklenil si, da o tem ne boš razmišljal.«

Sanders je zbežan zgnajeval z glavico.

»Thomas, pred desetimi leti si mi vse povedal,« je odmahnil Dorfman. »Zaupal si se mi. Ihtec. Takrat si bil ves iz sebe. Takrat je bila to najpomembnejša reč tvojega življenja. Zdaj pa mi tveziš, da je vse pozabljeno?«

(Se nadaljuje)

VREMENSKA SLIKA

Nad zahodno in srednjo Evropo je območje visokega zračnega pritiska. Visinsko jedro hladnega in vlažnega zraka se zadržuje nad vzhodno Evropo. V visinah priteka k nam od severa razmeroma hladen in vlažen zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.21 in zšlo ob 19.45. Dan bo dolg 13 ur in 24 minuti. Luna bo vzšla ob 17.35. in zšla ob 5.00.

SNEŽNE RAZMERE

	cm		
Rogla	od 80 do 100	Kanin	30 do 210
Krvavec	60 do 120	Velika planina	10 do 60
Vogel	230	Ribniško Pohorje	10 na 110
Mariborsko Pohorje	10 na 40	Soriška Planina	70

BIOPROGNOZA

Vremenski vpliv na počutje in razpoloženje ljudi bo ugoden in tudi spanec bo globok.

ONESNAŽENOST

Konc. SO ₂ v mg/m ³ 11. 04. med 5 in 6 uro	
LJ Beograd	8
Maribor	38
Trbovlje	31
Velenje	3
Celje	12
Hrastnik	20

PLIMOVANJE

Danes: ob 3.17 najnižje 44 cm, ob 9.16 najvišje 34 cm, ob 15.07 najnižje -41 cm, ob 21.22 najvišje 54 cm.
Jutri: ob 3.47 najnižje -52 cm, ob 9.52 najvišje 38 cm, ob 15.39 najnižje -41 cm, ob 21.50 58 cm.

DANES

Slovenija: Delno jasno s spremenljivo oblačnostjo bo, občasno bo ponekod pretežno oblačno. Temperature bodo od 8 do 13 °C. Sosednje pokrajine: Delno jasno bo s spremenljivo oblačnostjo.

JUTRI

V Sloveniji: V petek bo spremenljivo do pretežno oblačno, popoldne bodo krajevne plohe. Na Primorskem bo pihala burja. Obeti: V soboto bo suho z obdobji sončnega vremena. Prehladno bo za ta letni čas.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Kosi ledu, ki so padli z neba, so izvenzemeljskega izvora?

PEKING - Kitajski znanstveniki bodo skrbno proučili tri kose ledu, ki so marca padli z neba v obalni pokrajini Zhejinag, ker sumijo, da so izvenzemeljskega izvora. Kot navaja tiskovna agencija Xinhua, je vodja nankinske zvezdarne Zhang Heqi napovedal ustanovitev posebne znanstvene ekipe, ki bo pod vodstvom Wanga Sichaa, izvedenca za meteorite in planete, poskušala dokazati, da je teorija kitajskih znanstvenikov pravilna. Ti namreč trdijo, da so trije kosi ledu del »ledenega meteorita«, v ledu so namreč odkrili sledove iridija, rubidija, stroncija, kobalta, titanija, kroma in natrija.

Program republikancev natiskali na spodnje hlače

WASHINGTON - Da se nekdo na strinja s političnim programom svojega nasprotnika, je samo po sebi umevno, da pa ta program natisne na ženske in moške spodnje hlače, ni samo dokaz izredne fantazije, temveč tudi skrajnega zaničevanja političnih nasprotnikov. Kot je povedal kreator teh hlač, 39-letni Marshall Reese, je na zadnjem delu spodnjih hlač deset toč »Sporazuma za Ameriko« republikanske stranke, na sprednji strani pa slika predsednika poslanske zbornice, republikanca Newta Gingricha. Prvih deset primerkov so že poslali uglednim ameriškim politikom, med katerimi so tudi Gingrich, Robert Dole in ameriški predsednik Clinton.

Iz Svetega pisma morajo črtati protisemitska stavka

PARIZ - Neko parisko sodišče je obsodilo založniško hišo Mediaspaul, da v dveh mesecih črta iz opomb k svojem Svetem pismu dva stavka, ki sta protisemitska. V enem je naveden »židovski fanatizem«, v drugem pa so obrezovanje in karacteristična židovska pokrivala le »folklor«. Pred sodniki je tudi verski nadškof Jean-Charles Thomas zaman poskušal z umikom svojega imprimaturja izsiliti črtanje omenjenih stavkov.

V Franciji po stotih letih zgradili novo katedralo

EVRY (FRANCIJA) - S svečano mašo so včeraj v Evryju (južno od Pariza) izročili svojemu namenu prvo katedralo, ki so jo v Franciji zgradili po stotih letih. Katedrala Vstajenja je delo švicarskega arhitekta Maria Botte. To je stavba valjaste oblike iz rdeče opeke, ki ima na strehi 24 dreves, zanjo pa so odsteli kar 65 milijonov francoskih frankov. Prav ta znesek je razburil kritike, ki trdijo, da je bila gradnja katedrale v sedanjih gospodarski krizi potratna zadeva, saj imajo v Franciji že 90 katedral.

Pravo polje pisanih rož

Vrtnar v kalifornijskem Carlsbadu si zadovoljno ogleduje polje rož, ki jih bodo kmalu odpeljali v cvetličarne po vsej Ameriki (Telefoto AP)

Oblaki kobilic v dolini Bekaa

BEJRUT - Roji kobilic seliv so začeli pustošiti dolino Bekaa, eno od najrodovitnejših območij Libanona. Oblasti ne vedo, kako bi bili kos nadlogi, saj tu poteka začasna razmejitvena črta med sirskimi in izraelskimi enotami varnostnega območja v južnem Libanonu. V Bejrutu upajo, da bosta Izrael in Sirija dovolila uporabo letal z insekticidi.

Zapomnik zbežal s prijateljeve poroke

KØBENHAVN - Nekemu zaporniku, ki se je v spremstvu jecarja udeležil poroke nekega svojega prijatelja, je med zakusko uspelo zbežati. Ken Knudsen je bil obsojen na 14 let zaradi umora, ki ga je zagrešil leta 1992. Ker se je v zaporu dobro vedel, so mu v torek za nagrado dovolili, da gre na poroko nekega svojega prijatelja. Policija ga isče po vsej državi.

V Iranu se je rodil prvi v epruveti spočet otrok

TEHERAN - Kot je zapisal včerajšnji Kar-e-Kargar, se je v Iranu rodil prvi otrok, ki so ga spočeli v epruveti. Vest bi bila skoraj zanemarljiva, če se ne bi v Iranu trudili, da bi omejili demografsko rast. Ob podpori islamskih ajatolahov vlada brezplačno deli kontracepcijska sredstva in dovoljuje celo sterilizacijo. Od zmage islamske revolucije leta 1979 do danes se je število prebivalcev podvojilo, z vladnimi ukrepi pa so v petih letih znižali nataliteto s 3,2 odstotka na 1,8.